Finanțat de Uniunea Europeană NextGenerationEU

Planul Național de Redresare și Reziliență

PRIMĂRIA COMUNEI RECI

ELABORARE P.U.G. LA NIVELUL COMUNEI RECI

- ETAPA II: ELABORARE P.U.G. ȘI R.L.U. -

STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ

PROIECTANT GENERAL: GEOMATICS INTEGRATED SERVICES SRL

PROIECTANT DE SPECIALITATE: URBAN TEAM SRL

2026

FOAIE DE CAPĂT

Denumire proiect:	**Elaborarea Planului Urbanistic General al comunei Reci** **Strategia de Dezvoltare Spațială pentru elaborarea Planului Urbanistic General al comunei Reci, județul Covasna**
Beneficiar:	**PRIMĂRIA COMUNEI RECI**
Proiectant general:	**ASOCIEREA GEOMATICS INTEGRATED SERVICES SRL - URBAN TEAM SRL**
Șef proiect:	urb. Dana APOSTOL
Proiectant de specialitate:	conf. dr. urb. Andreea (NECȘULESCU) POPA
Colectiv de elaborare:	conf. dr. urb. Andreea (NECȘULESCU) POPA urb. Radu CĂPRARU urb. Raluca LEFCA urb. Andrei STAICU urb. Raluca VOICU urb. Iulian STAN
Număr Proiect:	5 / 2023
Data:	2026

CUPRINS

1. CONTEXTUL GENERAL AL DEZVOLTĂRII 1
1.1. Surse de finanțare disponibile 1
1.2. Documente strategice naționale 5

2. COORDONATE PRIVIND DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR URBANE 22
2.1. Context National privind dezvoltarea COMUNEI RECI 22
2.2. Context Județean privind dezvoltarea comunei Reci 23
2.3. Context local privind dezvoltarea Comunei Reci 48

3. AUDITUL SITUAȚIEI EXISTENTE 52
3.1. Identificarea factorilor dezvoltării 52
3.1.1. Dezvoltare spațială 52
3.1.2. Locuirea 60
3.1.3. Patrimoniu natural și construit 61
3.1.4. Populația - evoluție demografică și forța de muncă 71
3.1.5. Educație, sănătate și asistență socială 77
3.1.6. Mediul economic 79
3.1.7. Infrastructura (căi de comunicație și rețele edilitare) 84
3.2. Identificarea tendințelor de dezvoltare 91
3.3. Analiza SWOT 93
3.4. Diagnostic 97

4. VIZIUNE ȘI OBIECTIVE STRATEGICE DE DEZVOLTARE 98
4.1. Conceptul strategic de dezvoltare bazat pe valorile / identitatea comunității locale 98
4.2. Direcții de dezvoltare 2018-2030 – Corelare Strategia de Dezvoltare Locală și Planul Urbanistic General 100
4.3. Planul cadru de management „Frontiers of the Roman Empire – Dacia” 102

5. PLANUL DE ACȚIUNE 105
5.1. Matricea logica: Axe prioritare ► Măsuri ► Proiecte 105
5.2. Schema strategică de dezvoltare spațială și identificare programe/proiecte de dezvoltare cu materializare spațială (corelare cu prevederi PUG comunei Reci) 111
5.3. Schema de implementare – etapizare 112

6. IMPLEMENTARE, CONTROL ȘI MONITORIZARE 114
6.1. Parteneriate oportune 115
6.2. Monitorizare, indicatori de evaluare, analiză impact 118

LISTA FIGURILOR

Figura nr. 1: Tendințe dezvoltare la nivelul terenurilor din extravilanul comunei.....51
Figura nr. 2: Distribuția dotărilor și serviciilor publice.....56
Figura nr. 3: Localizare activități comerciale la nivelul comunei 57
Figura nr. 4: Localizarea unităților de învățământ la nivelul comunei.....58
Figura nr. 5: Deservire cultură și culte la nivelul comunei 59
Figura nr. 6: Modul de folosință pentru suprafața agricolă 60
Figura nr. 7: Evoluția numărului populației comunei Reci la recensămintele 2002, 2011 și 2021 71
Figura nr. 8: Evoluția numărului populației comunei Reci – perioada 1992-2023, date la 1 iulie 71
Figura nr. 9: Populația pe sexe și grupe cincinale de vârstă a comunei Reci la 1 iulie 2023 72
Figura nr. 10: Piramida vârstelor populației comunei Reci la 1 iulie 2023 73
Figura nr. 11: Piramida comparativă a vârstelor populației comunei Reci în anii 2013 și 2023 74
Figura nr. 12: Evoluția numărului populației în vârstă de muncă, comuna Reci.....75
Figura nr. 13: Evoluția numărului populației în vârstă de muncă, comuna Reci.....75
Figura nr. 14: Ponderea populației ocupate în Regiunea Vest în anul 2021 76
Figura nr. 15: Evoluția populației școlare în comuna Reci 77
Figura nr. 16: Distribuția spațială a zonelor de dezvoltare 101
Figura nr. 17: Localizare spațială a programelor și proiectelor din comuna Reci 111

LISTA TABELELOR

Tabelul nr. 1: Rețeaua de localități – indicatori minimali de definire 22
Tabelul nr. 2: Principale propuneri ale strategiei județene care se materializează spațial la nivelul comunei Reci 23
Tabelul nr. 3: Principalele propuneri ale strategiei județene care se materializează spațial la nivelul comunei Reci. 31
Tabelul nr. 4: Bilanț teritorial propus 52
Tabelul nr. 5: Bilanț teritorial conform P.U.G. în vigoare, localitatea Aninoasa.....52
Tabelul nr. 6: Bilanț teritorial conform P.U.G. în vigoare, localitatea Bita.....53
Tabelul nr. 7: Bilanț teritorial conform P.U.G. în vigoare, localitatea Reci 53
Tabelul nr. 8: Bilanț teritorial conform P.U.G. în vigoare, localitatea Saciova 53
Tabelul nr. 9: Modul de folosință al terenurilor în extravilan 60
Tabelul nr. 10: Locuințe existente la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități.....60
Tabelul nr. 11: Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități 61
Tabelul nr. 12: Monumente, ansambluri, situri arheologice.....63
Tabelul nr. 13: Situri arheologice 64
Tabelul nr. 14: Suprafața spațiilor verzi de pe teritoriul UAT Reci (2015) 69
Tabelul nr. 15: Structura pe sexe și grupe mari de vârste a populației comunei Reci, 1 iulie 2013 și 2023.....72
Tabelul nr. 16: Structura etnică a populației comunei Reci la recensămintele 2011 și 2021 74
Tabelul nr. 17: Populația ocupată din Regiunea Centru 1992- 2022.....76
Tabelul nr. 18: Populația școlară pe niveluri de educație 77
Tabelul nr. 19: Infrastructura școlară la nivelul comunei Reci.....78
Tabelul nr. 20: Unități sanitare pe categorii de unități 78
Tabelul nr. 21: Personalul medico-sanitar pe categorii 78
Tabelul nr. 22: Top 10 agenți economici după cifra de afaceri 80
Tabelul nr. 23: Situația structurilor de cazare la nivelul comunei 84
Tabelul nr. 24: Capacitatea de cazare.....84
Tabelul nr. 25: Analiza SWOT – Dezvoltare spațială, mediu, infrastructură 93
Tabelul nr. 26: Analiza SWOT – Activități economice.....94
Tabelul nr. 27: Analiza SWOT – Demografie, servicii sociale, educație.....96
Tabelul nr. 28: Principii.....98
Tabelul nr. 29: Acțiuni la nivel local pentru situl arheologic „Cetatea Comolău” 103
Tabelul nr. 30: Axa prioritară 1..... 105
Tabelul nr. 31: Axa prioritară 2..... 106
Tabelul nr. 32: Axa prioritară 3..... 107
Tabelul nr. 33: Axa prioritară 4..... 108
Tabelul nr. 34: Planul de acțiuni operativ pe anul 2025 109
Tabelul nr. 35: Schema de implementare - etapizare..... 112

1. CONTEXTUL GENERAL AL DEZVOLTĂRII

1.1. Surse de finanțare disponibile

Politica de dezvoltare regională a României reprezintă o politică națională, care are ca scop diminuarea disparităților de dezvoltare dintre regiunile și diferitele zone ale țării și preîntâmpinarea apariției de noi dezechilibre iar, prin aceasta, diminuarea diferențelor de dezvoltare dintre România, în ansamblu, și celelalte state membre ale UE.

Politica regională a României este reflectată în **Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, Orizont 2013-2020-2030**. Obiectivele naționale 2020 sunt următoarele:

- Asigurarea funcționării eficiente și în condiții de siguranța sistemului energetic național, atingerea nivelului mediu actual al UE în privința intensității și eficienței energetice; îndeplinirea obligațiilor asumate de România în cadrul pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile" și la nivel internațional în urma adoptării unui nou acord global în domeniu; promovarea și aplicarea unor m suri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.
- Atingerea nivelului mediu actual al UE în privința eficienței economice, sociale și de mediu a transporturilor și realizarea unor progrese substanțiale în dezvoltarea infrastructurii de transport.
- Decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.
- Atingerea nivelului mediu actual al țărilor UE la parametrii principali privind gestionarea responsabilă a resurselor naturale.
- Atingerea unor parametri apropiați de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populației și al calității serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sănătate și demografice în toate politicile publice ale României.
- Promovarea consecvent , în noul cadru legislativ și instituțional, a normelor și standardelor UE cu privire la incluziunea socială, egalitatea de șanse și sprijinirea activă a grupurilor defavorizate; punerea în aplicare, pe etape, a Strategiei Naționale pe termen lung privind populația și fenomenele migratorii.
- Conturarea domeniilor specifice de aplicare a expertizei și resurselor disponibile în România în slujba asistenței pentru dezvoltare, și alocarea în acest scop a circa 0,50% din venitul național brut.
- Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.
- Încadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.
- Consolidarea structurilor din domeniul agro-alimentar și silvic concomitent cu dezvoltarea economică și socială a zonelor rurale pentru reducerea în continuare a

decalajelor și atingerea nivelului mediu actual de performanță al țărilor membre ale UE; afirmarea României ca element de stabilitate a securității alimentare în Europa de Sud-Est.

- Constituirea la nivel regional, conform strategiilor de dezvoltare spațiala, a sistemului policentric de arii funcționale urbane (aglomerări urbane) și de coridoare de urbanizare în lungul arterelor de transport de interes european (policentricitate de rețea).
- Finalizarea, în linii generale, a cadastrului general al României și asigurarea transparenței și accesibilității sistemului.
- Definitivarea procesului de reformă în administrația publică și reducerea substanțială a decalajelor față de nivelul mediu de performanță al administrației centrale și locale și al serviciilor publice din celelalte state membre ale UE; creșterea gradului de încredere și satisfacție al cetățenilor în raporturile cu autoritățile administrației publice centrale și locale.

Sursele de finanțare posibile pentru realizarea obiectivelor Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă, conform Planului Național de Dezvoltare, Programelor Operaționale și planurilor de acțiune specifice aprobate sunt:

- Contribuția UE prin instrumentele structurale (Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune) pentru obiectivul „Convergență" și obiectivul „Cooperare teritorială Europeană" și cofinanțarea națională publică (buget de stat, bugete locale, credite externe, alte surse publice) și privată aferentă.
- Fondurile de tip structural ale UE (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European de Pescuit) și cofinanțarea națională aferentă din surse publice și private.
- Fonduri alocate de la bugetul de stat și bugetele locale destinate programelor de investiții pentru dezvoltare, având obiective similare celor cofinanțate din fondurile comunitare sus-menționate.
- Credite externe pentru investiții din partea instituțiilor financiare internaționale (Banca Europeană de Investiții – BEI, Banca European pentru Reconstrucție și Dezvoltare – BERD, Banca Mondială etc.) precum și din alte surse (fonduri suverane, fonduri private cu profil investițional etc.) pentru susținerea unor proiecte naționale congruente cu obiectivele Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă și a Strategiei UE în materie.
- Alte instrumente financiare (încurajarea, în continuare, a investițiilor străine directe, utilizarea mai activă a pieței de capital, în speță prin lansarea de oferte publice inițiale (IPO), lărgirea bazei de creditare bancară prin stimularea economisirii interne, dezvoltarea instrumentelor de plasament pe termen lung, concesionarea unor proiecte de infrastructură i utilități publice, promovarea parteneriatelor public-privat etc.).

La nivel central și local există proiecte investiționale, pentru îmbunătățirea condițiilor economice, sociale, culturale. Ordonatorii de credite sunt în căutarea surselor de finanțare necesare dezvoltării locale, necesare creșterii competitivității.

Aceste surse de finanțare pot proveni din:

- Fonduri europene
- Finanțare prin programe guvernamentale
- Bugetul statului
- Bugetul județean
- Bugete locale
- Parteneriate publice-private
- Emisiuni de obligațiuni județene și locale
- Credite bancare
- Sponsorizări
- Finanțare creativă

Fondurile structurale și de coeziune sunt generic, a doua investiție ca pondere, după Politica Agricolă Comună, din bugetul Uniunii Europene. Fondurile structurale și de coeziune sunt instrumentele financiare prin care Uniunea Europeană acționează pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale.

Instrumentele structurale cuprind:

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) care susține investiții în diferite tipuri de infrastructură, unități de cercetare, învățământ, medicale, dezvoltare de facilități de producție și prelucrare, dezvoltarea turismului, îmbunătățirea calității mediului, dezvoltarea rețelelor locale și regionale de transport și a mijloacelor de transport în comun etc., precum și investiții de tip sprijin financiar și consultanță pentru IMM-uri, dezvoltare de servicii pentru cercetare și dezvoltare, inițiative de transfer tehnologic etc.

FEDR sprijină, de asemenea, investiții în contextul inițiativelor speciale de cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională în cadrul obiectivului „Cooperare Teritorială Europeană”.

Regulamentul nr 1080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR) definește rolul și domeniile de intervenție, precum și promovarea investițiilor publice și private, care contribuie la reducerea disparităților regionale în cadrul Uniunii Europene. FEDR susține programe care vizează dezvoltarea regională, progresul economic, creșterea competitivității și cooperarea teritorială. Prioritățile de finanțare includ cercetarea, inovarea, protecția mediului și prevenirea riscurilor, dar și investițiile în infrastructură în regiunile cel mai puțin dezvoltate.

Fondul Social European (FSE) sprijină investiții ce contribuie la creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor, îmbunătățirea accesului la ocupare și participarea pe piața muncii, îmbunătățirea nivelului de incluziune socială prin combaterea discriminării și facilitarea accesului pe piața muncii a persoanelor dezavantajate, precum și promovarea parteneriatului pentru reformă în domeniile ocupării și ale incluziunii.

Fondul Social European (reglementat prin Regulamentul nr. 1081/2006) este implementat în conformitate cu Strategia Europeană de Ocupare a Forței de Muncă și se concentrează pe patru domenii principale:

- Integrarea în muncă a șomerilor prin formare profesională și diverse măsuri privind piața muncii;
- Sprijinirea întreprinzătorilor și măsuri de îmbunătățire a abilităților și productivității persoanelor angajate;
- Implementarea de acțiuni care să vizeze incluziunea socială a persoanelor din grupurile dezavantajate;
- Îmbunătățirea sistemelor de învățământ, inclusiv a învățământului profesional și tehnic, Fondul de Coeziune (FC) finanțează proiectele mari de infrastructură cum ar fi construcția și modernizarea coridoarelor transeuropene de transport (TEN-T) și investițiile majore în infrastructura de mediu (apă, canalizare, deșeuri etc), precum și proiecte care vizează îmbunătățirea traficului aerian și rutier, modernizarea transportului urban, dezvoltarea și modernizarea transportului multimodal.

Fondul de Coeziune, reglementat de Regulamentul nr. 1084/2006, susține măsurile din domeniul rețelelor pan-europene de transport, fiind accesibil statelor membre al căror venit național brut este mai mic de 90% din media comunitară, respectiv noile state membre ca, Grecia și Portugalia. Investițiile din instrumentele structurale vor fi completate de fondurile Politicii Agricole Comune a Uniunii Europene și cele ale Politicii Comune de Pescuit.

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) are ca scop creșterea competitivității în sectorul agricol, dezvoltarea mediului rural și îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale prin promovarea diversificării activităților economice și prin acțiuni specifice destinate protecției mediului înconjurător. De asemenea, prin proiectele de tip LEADER, se vor finanța și implementa strategii de dezvoltare ale grupurilor locale de acțiune din zonele rurale și a abordărilor experimentale (proiecte pilot) privind dezvoltarea rurală.

Fondul European pentru Pescuit (FEP) sprijină investițiile pentru dezvoltarea resurselor acvatice vii, modernizarea ambarcațiunilor de pescuit și îmbunătățirea prelucrării și comercializării produselor piscicole. De asemenea, se vor sprijini și implementarea strategiilor pentru promovarea dezvoltării durabile a zonelor de coastă.

Un factor cheie în ceea ce privește provocările potențiale legate de accesul la fondurile structurale îl constituie capacitatea structurilor instituționale și administrative pentru gestionarea acestor fonduri, precum și pentru îmbunătățirea capitalului fizic și uman necesar utilizării acestor fonduri.

Aceasta depinde de posibilitățile autorităților centrale și locale de a participa la cofinanțarea proiectelor ce beneficiază de finanțare, precum și de capacitatea administrației centrale, regionale și locale de a accesa diferite surse de finanțare publice și private.

Programele gestionate direct de către Comisia Europeană au ca scop punerea în aplicare a politicilor UE. Ca regulă generală, aceste programe sunt transnaționale, ceea ce înseamnă că este necesară participarea partenerilor din mai multe state membre pentru depunerea și implementarea unui proiect. Propunerile de proiecte sunt supuse spre aprobare direct Comisiei Europene, fără intervenția instituțiilor statului membru. Propunerile de proiecte depuse concurează cu cele din toate statele membre, iar

proiectele ce vor fi finanțate sunt selectate după o evaluare comparativă: Programul Azil, Migrație și Integrare; Mecanismul pentru Interconectarea Europei (MIE)/ Connecting Europe Facility (CEF); CETATENI, EGALITATE, DREPTURI SI VALORI; Programul Spațial; Instrumentul pentru managementul frontierelor și politica de vize; EUROPA CREATIVA; Europa Digitală; ERASMUS+; Programul Securitate Internă; EU4HEALTH; Programul „Justiție" / Justice Programme (JUST); Fondul european de apărare; Programul UE de luptă Antifraudă; ORIZONT EUROPA; PIATA UNICA; LIFE; CORPUL EUROPEAN DE SOLIDARITATE; InvestEU; PERICLES; Euratom;

Programe de Cooperare Teritorială: Programul Interreg IPA România-Serbia; Programul Interreg VI-A România-Ungaria; Danube Region Programme; Programul Interreg NEXT VI-A Ungaria-Slovacia-România-Ucraina; Programul Interreg Interact IV; Programul INTERREG EUROPE; Programul Interreg URBACT IV; Programul Interreg NEXT Bazinul Mării Negre; Programul Interreg VI-A România-Bulgaria; Programul Interreg NEXT VI-A România-Ucraina; Programul Interreg NEXT VI-A România-Republica Moldova

1.2. Documente strategice naționale

Pentru cadrul financiar 2021-2027, România a pregătit 16 programe, 8 naționale și 8 regionale, care au fost aprobate de Comisia Europeană.

Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) reprezintă documentul strategic care fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții pentru aplicarea Mecanismului de redresare și reziliență.

Obiectivul general al PNRR este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri alocate pentru România în cadrul mecanismului.

- Componenta 1 - Managementul apei
- Componenta 2 - Păduri și protecția biodiversității
- Componenta 3 - Managementul deșeurilor
- Componenta 4 - Transport sustenabil
- Componenta 5 - Valul renovării
- Componenta 6 - Energie
- Componenta 7 - Transformare digitală
- Componenta 8 - Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii
- Componenta 9 - Sprijin pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare, inovare
- Componenta 10 - Fondul Local
- Componenta 11 - Turism și cultură
- Componenta 12 - Sănătate
- Componenta 13 - Reforme sociale
- Componenta 14 - Buna guvernanță
- Componenta 15 – Educație

Programul Operațional Asistență Tehnică (PO AT) 2021- 2027 are drept scop asigurarea utilizarea și administrarea eficientă și eficace a fondurilor UE, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Axe finanțare

- P1. Asigurarea funcționării sistemului de coordonare și control al fondurilor FEDR, FC, FSE+ și gestionarea PO;
- P2. Asigurarea transparenței fondurilor FEDR, FC, FSE+, FTJ;
- P3. Îmbunătățirea capacității de gestionare și implementare a fondurilor FEDR, FC, FSE+, FTJ.

Activități eligibile/Cheltuieli eligibile

- Sprijin pentru coordonarea și controlul fondurilor 2021-2027 (FEDR, FSE+, FC), a PO și a fondurilor ESI 2014-2020;
- Asigurarea performanței în coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor prin asigurarea motivării personalului;
- Informare și comunicare;
- Sprijin pentru întărirea parteneriatului;
- Întărirea capacității de coordonare și control al fondurilor europene și de gestionare a PO;
- Evaluare AP și de program;
- Asigurarea infrastructurii TIC, a arhivării și menținerea unui sistem informatic funcțional și eficient, precum și întărirea capacității utilizatorilor săi – SMIS;
- Operaționalizarea ITI;
- Pregătirea perioadei 2027+;
- Formare specifică pentru sistem și beneficiari;
- Consolidarea capacității administrative;
- Pregătire proiecte;
- Complementarități și sinergii între fonduri.

Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027 (PCIDIF)

Obiectivul general al programului

1. Dezvoltarea unui ecosistem CDI durabil, predictibil și stabil care să conducă la creșterea/menținerea locurilor de muncă pentru cercetare, crearea unui mediu motivant/atractiv pentru tinerii cercetători, creșterea abilităților acestora pentru transferul de cunoștințe dobândite către piață și, totodată, transferul tehnologic, precum și sprijinirea IMM-urilor în vederea introducerii inovării de produs/proces/serviciu în activitatea proprie precum și formarea personalului din cadrul acestora si din organizațiile de cercetare în domeniile specializare inteligentă, antreprenoriat și tranziție industrial;

2. Digitalizarea serviciilor publice în beneficiul cetățenilor și creșterea gradului de integrare digitală a întreprinderilor, precum și digitalizarea sectorului cultural.

Axe finanțare

A. Prioritatea 1 - Susținerea și promovarea unui sistem de CDI atractiv și competitiv în România

1.1. Buget defalcat pe surse de finanțare: 1.360.920.000 euro din care: 1.020.000.000 euro FEDR și 340.920.000 euro cofinanțare de la bugetul de stat

1.2. Rata de cofinanțare: 40% pentru regiuni mai dezvoltate și 85% pentru regiuni mai puțin dezvoltate

1.3. Obiective specifice:

- Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea de tehnologii avansate;
- Consolidarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive;
- Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.

1.4. Tipuri de activități eligibile: Investiții în active corporale și necorporale; Activități de cercetare și inovare, testare, pilotare și pregătirea proceselor și a suportului tehnic care să susțină activități de producție, inclusiv dotare cu echipamente și infrastructuri conexe; Activități de dezvoltare și furnizare servicii specializate pentru organizațiile de sprijin pentru start-up și scale-up, dezvoltarea și implementarea de programe pilot de accelerare dedicate acestora, activități de colaborare în rețea&cooperare, investiții pentru accesul la servicii și activități de marketing.

1.5. Beneficiari eligibili: Organizații publice de cercetare (instituții de învățământ superior/institute/centre de cercetare), consorții, IMM-uri și întreprinderi mari (doar ca parteneri cu IMM-uri); IMM-uri, întreprinderi cu capitalizare medie si întreprinderi mici cu capitalizare medie, consorțiu format din min 3 entități de sprijin pentru start-up din categoriile: incubatoare, acceleratoare, ADR, universitate, cluster, instituție financiara, care vor înființa HUB-ul antreprenorial; Personalul din cadrul IMM-urilor și al organizațiilor de cercetare.

B. Prioritatea 2 - Digitalizare în administrația publică centrală și mediul de afaceri

2.1. Buget defalcat pe surse de finanțare: 811.215.060 euro din care: 608.000.000 euro FEDR și 203.215.060 euro cofinanțare de la bugetul de stat

2.2. Rata de cofinanțare: 40% pentru regiuni mai dezvoltate și 85% pentru regiuni mai puțin dezvoltate

2.3. Obiective specifice:

- Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea de tehnologii avansate;
- Valorificarea beneficiilor digitalizării pentru cetățeni, întreprinderi, organizații de cercetare și autorități publice.

2.4. Tipuri de activități eligibile: Investiții în active corporale și necorporale; Dezvoltarea de noi servicii/aplicații/produse prin inovare și adoptarea de tehnologii avansate; Dezvoltarea de aplicații digitale pentru servicii publice noi/îmbunătățite semnificativ în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor; Digitalizarea IMM-urilor realizată prin Huburi de Inovare Digitală Europene; Dezvoltarea unei platforme care să interconecteze toate categoriile de patrimoniu (imobil, arheologic, mobil, imaterial) pentru a crea un ghișeu unic pentru toate informațiile și serviciile care implică patrimoniul; Modernizarea serviciilor digitale în domeniul educației (achiziția de platforme digitale, echipamente și infrastructură, baze de date, soft).

2.5. Beneficiari eligibili: Instituții ale administrației publice; Ministerul Culturii, IMM-uri din sectorul IT&C și IMM-uri cu nevoi de digitalizare; Huburi de Inovare Digitală Europene (EDIH).

C. Prioritatea 3 - Transformarea digitală și furnizarea de servicii îmbunătățite în sectorul cultural

3.1. Buget defalcat pe surse de finanțare: 29.353.177 euro din care: 22.000.000 euro FEDR și 7.353.177 euro cofinanțare de la bugetul de stat

3.2. Rata de cofinanțare: 40% pentru regiuni mai dezvoltate și 85% pentru regiuni mai puțin dezvoltate

3.3. Obiective specifice:

- Consolidarea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.

3.4. Tipuri de activități eligibile: Dezvoltarea unui punct unic de acces pentru patrimoniul cultural; Digitalizarea sistemului de distribuție a cărților; Digitalizarea patrimoniului cultural al României, conservarea operelor culturale și crearea de noi servicii publice pentru cetățeni.

3.5. Beneficiari eligibili: Operatori culturali organizați ca ONG-uri sau SC-uri, Instituții publice din sectorul cultural Instituții de cultură organizate conform Legii 486/2006

3.6. Activități eligibile/Cheltuieli eligibile:

- Integrarea ecosistemului național CDI în Spațiul de Cercetare European și internațional
- Crearea si promovarea unui sistem atractiv de inovare în economie pentru toate tipurile de inovare
- Dezvoltarea capacității CDI a institutelor de învățământ superior
- Dezvoltarea capacității CDI a INCD-urilor/ICAR-urilor
- Dezvoltarea capacității CDI a întreprinderilor mari
- Dezvoltarea de mari infrastructuri CDI, inclusiv transfer tehnologic Digitalizarea în educație
- Digitalizarea în cultură
- Digitalizarea în administrația publică centrala
- Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare

Programul de Dezvoltare Durabilă 2021- 2027 (PDD)

Obiectivul general al programului: Adaptarea la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare și a sistemului energetic;

Infrastructura de apă și apă uzată; economia circulară; conservarea biodiversității; calitatea aerului; decontaminarea siturilor poluate

Obiective specifice: Îmbunătățirea eficienței energetice a IMM-urilor și a întreprinderilor mari. Intervențiile/măsurile propuse privind sprijinirea marilor întreprinderi, respectiv a IMM-urilor, în acțiunile de îmbunătățire a eficienței lor energetice contribuie la atingerea țintei de economii de energie menționată mai sus vor fi realizate prin intermediul instrumentelor financiare (posibil IF cu parte de grant) și se referă la: proiecte demonstrative și de eficientă energetică în IMM-uri și măsuri de sprijin adiacente/proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și măsuri de sprijin adiacente 1.2 Sisteme și rețele inteligente de energie și soluții de stocare. Pentru a putea dezvolta capacități de producție de energie din surse regenerabile, în special la sursă, este necesară asigurarea unei infrastructuri inteligente de măsurare și distribuție a energie electrice astfel încât tranziția către sursele regenerabile de energie să se realizeze în condiții optime

Axe finanțare

- AP1: Provocări globale și competitivitate industrială; Dezvoltarea digitală și industrială; Creativitate și societate favorabilă incluziunii; Climă, energie și eficiență energetică; Retehnologizare și tranziție verde; Regenerare urbană, reabilitare termică a clădirilor
- AP2: Apă și apă uzată, gestionarea deșeurilor, tranziția la o economie circulara
- AP3: Biodiversitate, calitatea aerului, situri contaminate, dezvoltarea infrastructurii verzi, regenerare urbană
- AP4: Schimbări climatice, managementul riscurilor

Activități eligibile/Cheltuieli eligibile:

- Echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice
- Implementarea de soluții digitale pentru izolarea defectelor și realimentarea cu energie in mediul rural și urban
- Digitalizarea stațiilor de transformare și soluții privind controlul rețelei de la distanță - integrare stații în SCADA-
- Măsuri de creștere a adecvanței rețelei naționale de energie electrică
- Creșterea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier
- Implementarea de soluții privind stocarea energiei.

Programul Educație și Ocupare 2021-2027 (PEO)

Obiectivul general al programului: În contextul obiectivului de politică 4 - „O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiective specifice: Consolidarea funcționării eficiente a pieței muncii și facilitarea accesului și a participării incluzive și egale la ocupare de calitate și durabilă pentru resursa de forță de muncă. Optimizarea sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, concomitent cu promovarea accesului egal la educație și stimularea învățării pe tot parcursul vieții.

Educație:

- îmbunătățirea accesibilității, calității și caracterului abordabil, din punctul de vedere al costurilor, ale educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv ale infrastructurii aferente;
- prevenirea abandonului școlar timpuriu, prin introducerea unei abordări centrate pe elev, pentru copiii expuși acestui risc, a unor programe „A doua șansă", flexibile, dar și a unor servicii relevante de consiliere și orientare profesională, concomitent cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice, astfel încât să poată să acorde atenția necesară copiilor din grupurile vulnerabile/dezavantajate;
- ameliorarea calității educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze evoluțiilor înregistrate pe piața forței de muncă, inclusiv formările necesare și furnizarea de echipamente specifice;
- sprijinirea dezvoltării unor metode și tehnici de predare inovatoare și eficace.

Ocupare:

- integrarea tinerilor pe piața muncii;
- asigurarea accesului la ocupare pentru categoriile vulnerabile, inclusiv creșterea ocupării femeilor;
- dezvoltarea culturii antreprenoriale, sprijinirea antreprenorialului și a economiei sociale;
- dezvoltarea mecanismelor de anticipare a competențelor și de monitorizare a politicilor active de ocupare;
- dezvoltarea dialogului social și implicarea partenerilor sociali în implementarea politicilor de ocupare, inclusiv prin creșterea capacității acestora;
- asigurarea unui mediu de lucru sigur și sănătos și promovarea îmbătrânirii active;
- creșterea participării la învățarea pe parcursul întregii vieți pentru asigurarea tranzițiilor pe piața muncii și a mobilității profesionale a angajaților.

Programul Incluziune și Demnitate Socială (PIDS)

Obiectivul general al programului: Sprijinirea incluziunii sociale a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, mai ales ale celor cu risc ridicat, inclusiv prin reducerea decalajului rural-urban în ceea ce privește sărăcia și excluziunea socială și creșterea accesului la servicii de calitate pentru populația vulnerabilă.

Obiective specifice: Pentru a încuraja comunitățile locale să dezvolte abordări integrate de jos în sus, programul finanțează strategiile de Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC):

- sunt sprijinite comunitățile cu provocări locale specifice,

- stimulează capacitatea de schimbare prin încurajarea dezvoltării și descoperirii potențialului neexploatat din comunități,
- promovează dezvoltarea integrată în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane,
- sprijină infrastructura de valorificare și promovare a patrimoniului cultural local, activitate care poate contribui la activarea comunităților urbane și la generarea de venituri pentru bugetele locale,
- crește participarea și implicarea în construirea comunității. Programul își propune să lase la dispoziția GAL (Grupuri de Acțiune Locală) deciziile referitoare la mărimea grupului țintă și obiectivele de atins (în linie cu obiectivele de politică FSE+), fie că doresc să creeze mai multe locuri de muncă, să înființeze un centru comunitar sau să dezvolte comunitatea. Dacă din punctul de vedere al intervențiilor tip FSE+, strategiile DLRC se vor prezenta foarte divers, elementele comune vor fi date de componenta FEDR, respectiv toate vor prezenta o investiție în turism (mapare turistică, mici reabilitări etc), în considerarea potențialului turistic ridicat dar insuficient exploatat și investiție în infrastructura socială.

Axe finanțare: Prioritatea 1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (intervenții pentru GAL)

Activități eligibile/Cheltuieli eligibile: protejarea, dezvoltarea și promovarea activelor turistice publice și servicii turistice conexe, protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și a serviciilor culturale, protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a ecoturismului.

Programul Transport (PT)

Obiectivul general al programului: Extinderea/modernizarea infrastructurii de transport pe teritoriul României în vederea îmbunătățirii conectivității intre regiunile tarii, dar si cu restul tarilor din Uniunea Europeana; Dezvoltarea infrastructurilor și serviciilor de mobilitate a persoanelor și mărfurilor.

Obiective specifice

- Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, reziliență în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală.
- Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliențe în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.
- Mobilitate națională, regional și locală sustenabilă.

Axe finanțare

- A.P.1 Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier
- A.P.2 Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială
- A.P.3 Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată

- A.P.4 Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și reziliență în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată
- A.P.5 Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov
- A.P.6 Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și reziliență în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată
- A.P.7 Dezvoltarea de centre logistice
- A.P.8 Creșterea gradului de utilizare a Dunării și porturilor maritime și fluviale
- A.P.9 Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport
- A.P.10 Asistență Tehnică

Programul Sănătate (PS)

Obiectivul general al programului: Asigurarea accesului egal la sănătate prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv pentru îngrijirea primară; Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung; Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate; Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor;

Obiective specifice

- Investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major;
- Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară și serviciilor oferite în regim ambulatoriu;
- Servicii de reabilitare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității;
- Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii;
- Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical;
- Digitalizarea sistemului medical;
- Măsuri care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament

Axe finanțare

- Investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major;
- Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară și serviciilor oferite în regim ambulatoriu;
- Servicii de reabilitare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității;
- Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii;

- Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical;
- Digitalizarea sistemului medical;
- Măsuri care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament;

Activități eligibile/Cheltuieli eligibile

- Construcție/ dotare spitalele regionale de urgență Iași, Cluj, Craiova (faza II);
- Construcție/ dotare Alte infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major;
- Elaborarea și implementarea unui nou model de finanțare și gestiune financiară a spitalelor regionale, în concordanță cu modelul operațional și managerial, tarifele noi pentru serviciile spitalicești de zi și ambulatorii, simularea/ pilotarea modelului, dezvoltarea unui sistem de monitorizare a costurilor ;
- Acțiuni de instituționalizare/ bugetare a spitalelor regionale;
- Elaborarea și implementarea planului de formare a personalului;
- Dotare / modernizare infrastructura cabinetelor medicilor de familie;
- Dotare / modernizare infrastructura publică a centrelor/compartimentelor unde se furnizează servicii de asistență medicală comunitară;
- Dotare / modernizare infrastructura publică în care se furnizează servicii de asistență medicală școlară, inclusiv servicii de asistență stomatologică;
- Dotare / extindere / modernizare / reabilitare infrastructura publică a unităților sanitare / altor structuri publice care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu/acordă asistență medicală ambulatorie (inclusiv unitățile sanitare care vor implementa programe de screening / diagnosticare și tratament)
- Dotare / extindere / modernizare / reabilitare infrastructura publică a unităților sanitare în scopul reorganizării/ reconversiei unor secții din unitățile sanitare cu paturi de acuți în paturi de spitalizare de zi, concomitent cu măsuri de întărire a capacității furnizării serviciilor medicale și chirurgicale de tip ambulatoriu;
- Dezvoltarea de instrumente de suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor de asistență medicală primară și integrarea cu serviciile de asistență medicală comunitară;
- Dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea serviciilor și a paletei de servicii de asistență medicală primară;
- Furnizarea de servicii de asistență medicală primară;
- Dezvoltarea de instrumente de suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor oferite în regim ambulatoriu;
- Măsuri de întărire a capacității furnizării serviciilor medicale și chirurgicale de tip ambulatoriu, inclusiv prin furnizarea de modele, implementarea de proiecte pilot;
- Implementarea de programe de sănătatea reproducerii, inclusiv stimularea natalității prin măsuri de suport al cuplurilor infertile;
- Măsuri de sprijin destinate recuperării persoanelor cu tulburări de spectru autist;

- Îmbunătățirea accesibilității și eficacității rețelei de medicină școlară, inclusiv a celei stomatologice, ca parte a asistenței medicale primare adresate copiilor și tinerilor, atât din mediul urban, cât și din mediul rural;
- Asigurarea de personal suficient din punct de vedere numeric și dezvoltarea competențelor personalului pentru furnizarea echitabilă a serviciilor de sănătate în unități de învățământ;
- Asigurarea accesului copiilor/ tinerilor la servicii de medicina școlară și/ sau stomatologică
- Dezvoltarea de instrumente de suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor de reabilitare/recuperare;
- Dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea serviciilor de reabilitare/recuperare;
- Furnizarea de servicii de reabilitare/ recuperare;
- Dezvoltarea de instrumente de suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor de îngrijire paliativă;
- Dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea de servicii de îngrijire paliativă;
- Furnizarea de servicii de îngrijire paliativă
- Dezvoltarea de instrumente de suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- Dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea serviciilor pe termen lung;
- Furnizarea de servicii de îngrijiri pe termen lung;
- extindere/ modernizare/ reabilitare/dotare infrastructura publică a structurilor sanitare care au atribuții în prevenirea, controlul, diagnosticul și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv în epidemii, pandemii, controlul și supravegherea infecțiilor asociate actului medical și a celor implicate in sănătatea publică;
- Implementarea de programe de screening populațional/ diagnosticare și tratament al stadiilor incipiente în special pentru persoane aparținând grupurilor vulnerabile;
- Furnizare servicii de informare/ consiliere / mobilizare si furnizare servicii medicale de monitorizare/ diagnostic si/ sau tratament (al stadiilor incipiente);
- Măsuri destinate creșterii capacității de îngrijire medicală a pacientului critic neonatal/ postneonatal;
- Măsuri de diagnosticare precoce și/ sau tratament antenatal/ neonatal/ postnatal;
- Creșterea capacității de îngrijire medicală a pacienților cu boli rare – neurologie pediatrică;
- Implementarea de programe de schimbare a stilului de viață și aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase, inclusiv implementarea de măsuri de prevenție (inclusiv sănătate orală în zone defavorizate sau greu accesibile și mintală);

- Implementarea de măsuri destinate diagnosticării și tratamentului pacienților modificărilor de coloană și alte articulații (domeniu: ortopedie, ortopedie pediatrică, neurochirurgie etc);
- Implementarea de programe/ măsuri destinate controlului infecțiilor asociate actului medical;
- Măsuri destinate creșterii eficacității serviciilor de laborator;
- Sistemul național de transfuzii, inclusiv infrastructura de testare a sângelui și/ sau procesare a plasmei;
- Remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale;
- Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;
- Realizarea unei infrastructuri de cercetare-dezvoltare în domeniul genomicii;
- Redimensionarea și standardizarea sistemului informatic al CNAS;
- Observatorul național pentru date în sănătate;
- Măsuri pentru implementarea operațiunilor în domeniul cercetării medicale la toate nivelurile, cu accent pe cele 3 operațiuni de importanță strategică: tratament cancere, geonomică, dezvoltarea capacității Institutului Cantacuzino;
- Măsuri pentru facilitarea implementării operațiunilor care vizează digitalizarea sistemului medical;
- Măsuri de formare/ specializare - utilizare echipamente medicale inovative;
- Utilizare de metode moderne de investigare, intervenție, tratament;
- Asigurarea accesului universal la diagnostic și tratament de calitate, inclusiv la transplant de țesuturi și celule, conform standardelor internaționale;

Programul Național 2021-2027 Securitate Internă

Obiectivul general al programului: Obiectivul de politică al fondului este de a contribui la asigurarea unui nivel înalt de securitate în Uniune, în special prin combaterea terorismului și a radicalizării, a criminalității grave și organizate și a criminalității informatice și prin acordarea de asistență și protecție victimelor infracțiunilor.

Obiective specifice

- intensificarea schimburilor de informații dintre autoritățile de aplicare a legii și în cadrul acestora și alte autorități competente și organisme relevante din Uniune, precum și cu țările terțe și organizațiile internaționale;
- intensificarea operațiunilor comune transfrontaliere ale autorităților de aplicare a legii și în cadrul acestora cu alte autorități competente din Uniune în ceea ce privește criminalitatea gravă și organizată cu o dimensiune transfrontalieră;
- sprijinirea eforturilor de consolidare a capacităților în ceea ce privește combaterea și prevenirea criminalității, inclusiv a terorismului, în special prin cooperarea sporită dintre autoritățile publice, societatea civilă și partenerii din sectorul privat din statele membre.

Activități eligibile/Cheltuieli eligibile

- sisteme IT și rețele care contribuie la îndeplinirea obiectivelor programului, training pe folosirea acestor sisteme, testare și îmbunătățirea interoperabilității și a calității datelor din aceste sisteme;
- monitorizarea implementării legii Uniunii și a obiectivelor de politică în statele membre în domeniul securității sistemelor informatice;
- activități EMPACT care implementează sau facilitează implementarea Ciclului de Politici UE;
- activități ce susțin un răspuns coordonat și eficient la criză, legând capabilități specifice de sector existente, centre de expertiză și centre de informare, inclusiv cele pentru sănătate, protecție civilă și terorism;
- activități de dezvoltare de metode inovative sau implementarea noilor tehnologii cu potențial de transferabilitate către alte state membre, în special proiecte dezvoltate pentru testarea și validarea rezultatelor proiectelor de cercetare în securitate finanțate de Uniune;
- sprijin pentru rețele tematice de unități naționale specializate pentru a îmbunătăți încrederea reciprocă, schimb și diseminare de know-how, informații, experiența și bune practici, căutare de resurse și expertiză în centre de excelență comune;
- educarea și trainingul personalului și experților autorităților relevante de instaurare a legii și ale autorităților juridice și agențiilor administrative luând în considerare nevoile operaționale și analizele de risc, bazate pe LETS și în cooperare cu CEPOL și, acolo unde se aplica, Rețeaua Europeană de Training Juridic;
- cooperarea cu sectorul privat cu scopul de a întări încrederea și a îmbunătăți coordonarea, planificarea contingenta și schimbul și diseminarea informațiilor și bunelor practici între actorii publici și privați inclusiv protejarea spațiilor publice și a infrastructurii critice;
- activități de sprijinire a comunităților în a dezvolta politici de prevenire și informare și activități de comunicare pentru acționari și public privind politicile de securitate ale Uniunii;
- echipamente, mijloace de transport, sisteme de comunicații și facilități esențiale legate de securitate;
- costul cu personalul implicat în activități susținute de fond sau activități care presupun implicarea de personal pentru motive tehnice sau de securitate.

Programul Național 2021-2027 Azil, Migrație și Integrare

Obiectivul general al programului: Obiectivul de politică al fondului este contribuția la gestionarea eficace a fluxurilor migratorii și la punerea în aplicare, consolidarea și dezvoltarea politicii comune în domeniul azilului și a politicii comune în domeniul imigrației, în conformitate cu acquis-ul relevant al Uniunii și cu respectarea deplină a obligațiilor internaționale ale Uniunii și ale statelor membre care decurg din instrumente internaționale la care sunt parte.

Obiective specifice

- consolidarea și dezvoltarea tuturor aspectelor sistemului european comun de azil, inclusiv a dimensiunii sale externe;

- consolidarea și dezvoltarea migrației legale către statele membre în conformitate cu nevoile economice și sociale ale acestora și promovarea și contribuția la integrarea efectivă și incluziunea socială a resortisanților țărilor terțe;
- contribuția la combaterea migrației ilegale, la asigurarea returnării și readmisiei mai eficace, mai sigure și mai demne și promovarea și contribuția la reintegrarea inițială efectivă în țările terțe;
- sporirea solidarității și a distribuirii echitabile a răspunderii între statele membre, în special în ceea ce privește statele membre cele mai afectate de provocările legate de migrație și azil, inclusiv prin cooperare practică.

Activități eligibile/Cheltuieli eligibile

- stabilirea și dezvoltarea unor strategii naționale, regionale și locale în materie de azil, migrație legală, integrare, returnare și migrație ilegală, în conformitate cu acquis-ul relevant al Uniunii;
- crearea unor structuri, instrumente și sisteme administrative, inclusiv sisteme TIC, și formarea personalului, inclusiv a personalului autorităților locale și a altor părți interesate relevante, în cooperare cu agențiile descentralizate relevante, după caz;
- înființarea de puncte de contact la nivel național, regional și local pentru a oferi potențialilor beneficiari și entităților eligibile orientări imparțiale, informații practice și asistență cu privire la toate aspectele fondului;
- elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și a procedurilor, inclusiv colectarea, schimbul de informații și de date și analizarea acestora; diseminarea de date și statistici calitative și cantitative privind migrația și protecția internațională; și dezvoltarea și aplicarea unor instrumente, metode și indicatori statistici comuni pentru măsurarea progreselor și evaluarea evoluțiilor politicilor;
- schimbul de informații, bune practici și strategii; învățarea reciprocă, studiile și cercetarea; dezvoltarea și punerea în aplicare a unor acțiuni și operațiuni comune și înființarea de rețele transnaționale de cooperare;
- serviciile de asistență și sprijin furnizate într-un mod care ține seama de dimensiunea de gen și care corespund statutului și nevoilor persoanelor în cauză, în special ale persoanelor vulnerabile;
- acțiunile care vizează protecția eficace a copiilor migranți, inclusiv punerea în aplicare a evaluărilor interesului superior al copilului, consolidarea sistemelor de tutelă, precum și elaborarea, monitorizarea și evaluarea unor politici și proceduri de protecție a copilului;
- acțiunile menite să sporească gradul de conștientizare al părților interesate și al publicului larg cu privire la politicile în materie de azil, integrare, migrație legală și returnare, cu o atenție deosebită pentru persoanele vulnerabile, inclusiv minorii.
- furnizarea de ajutor material, inclusiv de asistență la frontieră;
- desfășurarea procedurilor de azil în conformitate cu acquis-ul din domeniul azilului, inclusiv furnizarea de servicii de sprijin precum traducerea și interpretarea, asistența juridică, regăsirea familiei și alte servicii care sunt compatibile cu statutul persoanei în cauză;

- identificarea solicitanților cu nevoi speciale în materie de procedură sau de primire, inclusiv identificarea timpurie a victimelor traficului de persoane, în vederea trimiterii lor către serviciile specializate, precum serviciile psihosociale și de reabilitare;
- furnizarea de servicii specializate, cum ar fi servicii psihosociale și de reabilitare calificate pentru solicitanții cu nevoi speciale în materie de procedură sau de primire;
- crearea sau îmbunătățirea infrastructurii de cazare de la primire, cum ar fi infrastructura la scară mică care răspunde nevoilor familiilor cu minori, inclusiv infrastructura furnizată de autoritățile locale și regionale și inclusiv posibila utilizare comună a acestor spații de către mai mult de un stat membru;
- consolidarea capacității statelor membre de a colecta, a analiza și pune la dispoziție în rândul autorităților lor competente informații privind țara de origine;
- acțiunile legate de programele de relocare ale Uniunii sau de mecanismele naționale de relocare și admisie umanitară, inclusiv desfășurarea de proceduri pentru punerea lor în aplicare;
- consolidarea capacităților țărilor terțe de a îmbunătăți protecția persoanelor care au nevoie de protecție, inclusiv prin sprijinirea dezvoltării unor sisteme de protecție a copiilor migranți;
- crearea, dezvoltarea și îmbunătățirea unor alternative eficace la custodia publică, în special în ceea ce privește minorii neînsoțiți și familiile și incluzând, după caz, îngrijirea neinstituționalizată integrată în sistemele naționale de protecție a copilului.
- pachete informative și campanii de sensibilizare cu privire la căile legale de migrație către Uniune, inclusiv cu privire la acquis-ul Uniunii în materie de migrație legală;
- dezvoltarea de programe de mobilitate către Uniune, cum ar fi sistemele de migrație circulară sau temporară, inclusiv formarea în scopul creșterii capacității de inserție profesională;
- cooperarea dintre țările terțe și agențiile de recrutare, serviciile de ocupare a forței de muncă și serviciile de imigrație din statele membre;
- evaluarea și recunoașterea aptitudinilor și a calificărilor, inclusiv a experienței profesionale, dobândite într-o țară terță, precum și transparența și echivalența acestora cu aptitudinile și calificările dintr-un stat membru;
- asistența în contextul cererilor de reîntregire a familiei pentru a asigura punerea în aplicare armonizată a Directivei 2003/86/CE a Consiliului (1);
- asistența, inclusiv asistența juridică și reprezentarea, în ceea ce privește o modificare a statutului resortisanților țărilor terțe aflați deja în situație de ședere legală pe teritoriul unui stat membru, în special în ceea ce privește obținerea unui statut de rezident legal astfel cum este definit la nivelul Uniunii;
- asistența acordată resortisanților țărilor terțe care doresc să își exercite drepturile, în special cele legate de mobilitate, în temeiul instrumentelor Uniunii privind migrația legală;

- măsuri de integrare, cum ar fi sprijin adaptat la nevoile resortisanților țărilor terțe și programe de integrare axate pe consiliere, educație, cursuri de limbă și alte cursuri, cum ar fi cursuri de orientare civică, precum și de orientare profesională;
- acțiuni care promovează egalitatea în ceea ce privește accesul la servicii publice și private al resortisanților țărilor terțe și furnizarea de astfel de servicii resortisanților țărilor terțe, inclusiv accesul la educație, la sistemul de sănătate și la sprijinul psihosocial și adaptarea acestor servicii la nevoile grupului-țintă;
- cooperarea dintre organismele guvernamentale și neguvernamentale, în mod integrat, inclusiv prin intermediul centrelor coordonate de sprijin pentru integrare, cum ar fi ghișeele unice;
- acțiuni care permit și sprijină integrarea resortisanților țărilor terțe și participarea activă a acestora în societatea-gazdă și acțiuni de promovare a acceptării lor de către aceasta;
- promovarea schimburilor și a dialogului între resortisanții țărilor terțe, societatea-gazdă și autoritățile publice, inclusiv prin consultarea resortisanților țărilor terțe, precum și a dialogului intercultural și interreligios;
- consolidarea capacității serviciilor de integrare furnizate de autoritățile locale și de alte părți interesate relevante.
- crearea sau îmbunătățirea infrastructurii deschise de primire sau de custodie publică, inclusiv posibila utilizare comună a acestor spații de către mai mult de un stat membru;
- introducerea, dezvoltarea, punerea în aplicare și îmbunătățirea unor măsuri alternative eficace la luarea în custodie publică, inclusiv gestionarea comunitară a cazurilor, în special în ceea ce privește minorii neînsoțiți și familiile;
- introducerea și consolidarea unor sisteme independente și eficace de monitorizare a returnărilor forțate, astfel cum se prevede la articolul 8 alineatul (6) din Directiva 2008/115/CE;
- contracararea factorilor care stimulează migrația ilegală, inclusiv angajarea migranților în situație ilegală, prin efectuarea unor inspecții eficace și adecvate, bazate pe evaluarea riscurilor, formarea personalului, instituirea și punerea în aplicare a unor mecanisme prin care migranții în situație ilegală să poată solicita plata sumelor restante și să poată depune plângeri împotriva angajatorilor lor și informații și campanii de sensibilizare menite să informeze angajatorii și migranții în situație ilegală cu privire la drepturile și obligațiile lor în temeiul Directivei 2009/52/CE;
- pregătirea returnărilor, inclusiv a măsurilor care conduc la emiterea de decizii de returnare, identificarea resortisanților țărilor terțe, eliberarea de documente de călătorie și regăsirea familiei;
- cooperarea cu autoritățile consulare și cu serviciile de imigrare sau alte autorități și servicii competente din țările terțe în vederea obținerii de documente de călătorie, a facilitării returnărilor și a asigurării readmisiei, inclusiv prin detașarea de ofițeri de legătură din țări terțe;
- asistența pentru returnare, în special pentru returnarea voluntară asistată, și informații cu privire la programele de returnare voluntară asistată, inclusiv prin furnizarea de orientări specifice pentru copiii supuși procedurilor de returnare;

- operațiuni de îndepărtare, inclusiv măsuri aferente, în conformitate cu standardele stabilite în dreptul Uniunii, cu excepția sprijinului pentru echipamentul coercitiv;
- măsuri de sprijinire a returnării și reintegrării durabile a persoanelor returnate, inclusiv stimulente financiare, formare, asistență pentru plasarea pe piața forței de muncă și pentru angajare, precum și sprijin în vederea demarării unor activități economice;
- facilități și servicii de sprijin în țări terțe pentru a asigura cazarea temporară corespunzătoare și primirea la sosire și, după caz, o tranziție rapidă către cazarea comunitară;
- cooperarea cu țările terțe în materie de combatere a migrației ilegale și privind returnarea și readmisia eficace a migranților;
- măsuri destinate sensibilizării cu privire la canalele legale adecvate de migrație și la riscurile imigrației ilegale;
- acordarea de asistență țărilor terțe și organizarea de acțiuni în aceste țări, care să contribuie la o cooperare mai eficace între țările terțe și Uniune și statele sale membre privind returnarea și readmisia și să sprijine reintegrarea în societatea de origine.
- punerea în practică a transferurilor voluntare dintr-un stat membru în altul fie ale solicitanților de protecție internațională, fie ale beneficiarilor de protecție internațională;
- acordarea de sprijin operațional, sub formă de personal detașat sau de asistență financiară, de către un stat membru unui alt stat membru afectat de provocări legate de migrație, inclusiv sprijin acordat de EASO;
- punerea în aplicare voluntară a mecanismelor naționale de relocare sau de admisie umanitară;
- acordarea de sprijin de către un stat membru unui alt stat membru afectat de provocări legate de migrație, în ceea ce privește instituirea sau îmbunătățirea infrastructurii de primire.

Programe finanțate din bugetul de stat

Schemele naționale de finanțare sunt proiectate și aprobate la nivel național în strânsă corelare cu strategiile naționale și sunt finanțate exclusiv din fonduri naționale. Scopul acestor programe este implementarea diverselor politici și priorități naționale.

- Program privind alimentarea cu apă și canalizare
- Programul Național Apicol din România
- Programul Național “Bani de liceu”
- Programul Național “Bursa Profesională”
- P4 – Cercetare fundamentală și de frontieră
- Programul de comerț și servicii de piață
- P3 – Cooperare europeană și internațională
- Programul Național de Sprijin în Sectorul Vitivinicol 2019-2023

- Programul Național Privind Gestionarea Deșeurilor
- Fondul de Acțiune în domeniul Managementului Energiei Durabile
- Programul ElectricUp
- Programul Național EURO 200
- Femeia antreprenor
- Programul privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație unități de învățământ
- PROGRAM NAȚIONAL ÎMPĂDURIRI
- Infrastructura de alimentare verde
- Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului
- Program NUCLEU
- Timbrul Monumentelor Istorice 2021
- PROGRAMUL PRIVIND REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ ÎN TRANSPORTURI, PRIN PROMOVAREA VEHICULELOR DE TRANSPORT RUTIER NEPOLUANTE ȘI EFICIENTE DIN PUNCT DE VEDERE ENERGETIC, 2020-2024- RABLA PLUS
- PROGRAMUL NAȚIONAL DE ÎNLOCUIRE A ECHIPAMENTELOR ELECTRICE ȘI ELECTRONICE UZATE CU UNELE MAI PERFORMANTE DIN PUNCT DE VEDERE ENERGETIC – RABLA PENTRU ELECTROCASNICE
- Proiecte de cercetare “ERC – Like”
- PROGRAMUL TERMOFICARE
- PROGRAMUL DE CONSTRUCȚII DE LOCUINȚE SOCIALE DESTINATE CHIRIAȘILOR EVACUAȚI SAU CARE URMEAZĂ A FI EVACUAȚI DIN LOCUINȚELE RETROCEDATE FOȘTILOR PROPRIETARI
- PROGRAMUL PRIVIND CONSTRUCȚIA DE LOCUINȚE PENTRU TINERI, DESTINATE ÎNCHIRIERII, DERULAT DE AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU LOCUINȚE, CONFORM PREVEDERILOR LEGII NR. 152/1998 PRIVIND ÎNFIINȚAREA ANL
- PROGRAMUL DE CONSTRUCȚII LOCUINȚE SOCIALE ȘI DE NECESITATE
- PROGRAMUL NAȚIONAL DE CONSTRUCȚII DE INTERES PUBLIC SAU SOCIAL DERULAT ÎN BAZA ANEXEI 3 LA O.G. NR.25/2001 PRIVIND ÎNFIINȚAREA COMPANIEI NAȚIONALE DE INVESTIȚII “C.N.I.” – S.A
- PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE LOCALĂ (PNDL)
- PROGRAMUL NAȚIONAL PRIVIND CREȘTEREA PERFORMANȚEI ENERGETICE A BLOCURILOR DE LOCUINȚE
- LOCUINȚE SOCIALE PENTRU COMUNITĂȚILE DE ROMI

Alte programe de finanțare

- FONDUL EUROPEAN DE EFICIENTA ENERGETICA

- Asistență europeană pentru energie locală (ELENA)
- FONDUL DE MODERNIZARE
- Instrumentul Pathfinder al Consiliului European pentru Inovare
- Mecanismul Uniunii de finanțare a energiei din surse regenerabile (2020-)
- Fondul pentru Inovare
- PROGRAMUL PENTRU PROMOVAREA PRODUSELOR AGRICOLE
- Mecanismul de protecție civilă al Uniunii
- Granturi SEE și Norvegiene

2. COORDONATE PRIVIND DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR URBANE

2.1. Context National privind dezvoltarea COMUNEI RECI

Dezvoltarea rețelei de cai rutiere si feroviare:

Rutier: E 576 / DN 11, legătura cu Comuna Ozun, Orașul Târgu Secuiesc, DN 13E, legătura cu Comuna Boroșneu Mare , Orașul Sfântu Gheorghe, DC 19, legătura cu Sat Bita, DC 16, legătura cu Sat Aninoasa și DC 25, legătură cu Sat Aninoasa și Sat Saciova.

Zone de risc natural:

Comuna Reci este situată între municipiul Târgu Secuiesc încadrat în zona de intensitate seismică VII și orașul Covasna încadrat în zona de intensitate seismică VIII.

O eventuală avarie a acumulării Pădureni poate afecta inclusiv localitatea Reci. Există, de asemenea, pe teritoriul comunei Reci, și alte zone cu risc de inundații- pe traseul Râului Negru și a pâraielor afluențe.

Tabelul nr. 1: Rețeaua de localități – indicatori minimali de definire

Indicatori cf. PATN	Indicatori existenți	Observații
Populație 1500 locuitori	2259	Indicator satisfăcut
Stație/ haltă CF Stație de transport Auto	Gară în satul Bita	Indicator satisfăcut
Administrație publică: primărie, sediu poliție/ jandarmerie, sediu pompieri	Primărie, poliție	Indicator satisfăcut
Educație: grădiniță, școală primară și gimnazială	3 școli 1 grădiniță	Indicator satisfăcut
Dispensar medical, farmacie sau punct farmaceutic Dispensar veterinar	farmacie	Indicator parțial satisfăcut
Cămin cultural cu bibliotecă	Casa de cultură(satul Reci) și Biblioteca Comunală	Indicator satisfăcut
Magazin general, spații pentru servicii	Da	Indicator satisfăcut
Teren de sport amenajat	Nu există	Indicator nesatisfăcut
Puncte locale depozitare deșeuri	Da	Indicator satisfăcut
Rețele de alimentare cu apă	Da	Indicator satisfăcut
Parohie Cimitir	Da	Indicator satisfăcut
Poștă, servicii telefonice	da	Indicator satisfăcut

2.2. Context Județean privind dezvoltarea comunei Reci

Planul de amenajare a teritoriului județean se elaborează în baza legii 350/2001 cu actualizările și completările ulterioare, activitatea de amenajare a teritoriului având următoarele obiectiv generale:

- Susținerea prin parteneriat teritorial a dezvoltării policentrice ca răspuns eficace la provocările economice, sociale, demografice și climatice, care afectează teritoriul județului Covasna;
- Creșterea coeziunii teritoriale a rețelei de localități din județul Covasna prin dezvoltarea economiei locale susținută de creșterea nivelului de echipare edilitară și a infrastructurii serviciilor publice de interes general;
- Consolidarea capacității administrației publice locale în dezvoltarea echilibrată și susținută a teritoriului județului Covasna;

La momentul realizării prezentului document nu există un PATJ Covasna aprobat de către Consiliul Județean, însă a fost finalizată forma preliminară (ETAPA III) a documentației pentru elaborarea „Planului de amenajare a teritoriului județean Covasna" care cuprinde: partea a 3-a P.A.T.J. Covasna – Strategia de dezvoltare teritorială și partea a 4-a P.A.T.J. Covasna – Planul de acțiune pentru implementarea prevederilor Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Covasna.

Strategia de Dezvoltare a Județului Covasna 2015 - 20201

Tabelul nr. 2: Principale propuneri ale strategiei județene care se materializează spațial la nivelul comunei Reci

Obiective strategice	Priorități	Măsuri
O.S.1 Îmbunătățirea accesibilității județului și a infrastructurii tehnico-edilitare, educaționale, de sănătate și sociale	Prioritatea 1.1. Îmbunătățirea accesibilității județului și a mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizarea rețelei de infrastructură rutieră din județ	Măsura 1.1.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelei de drumuri interjudețene în vederea asigurării accesului la rețeaua de transport TEN-T, respective a asigurării conectivității interjudețene.
		Măsura 1.1.2. Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene în vederea îmbunătățirii conexiunii rutiere între localitățile din județ.
		Măsura 1.1.3. Reabilitarea, modernizarea și extinderea drumurilor ce deservesc obiective turistice.
	Prioritatea 1.2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare	Măsura 1.2.1. Introducerea, extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelelor de apă și canalizare în județ, în special în comunitățile rurale.
		Măsura 1.2.2. Modernizarea și

[1] Strategia nu este actualizată pentru intervalul 2020-2025/ 2030, drept urmare propunerile formulate în cadrul acesteia au fost trecute în revistă, însă o parte din acestea nu mai sunt relevante pentru dezvoltarea preconizată pentru comuna Reci în următorii 10 ani.

Obiective strategice	Priorități	Măsuri
		eficientizarea instalațiilor de producere și distribuție a energiei termice.
		Măsura 1.2.3. Sprijinirea introducerii și utilizării surselor alternative de producere a energiei electrice și termice, respective de eficientizare a utilizării energiei electrice în clădirile publice.
		Măsura 1.2.4. Actualizare PUG-urilor de către unitățile administrativ teritoriale ale județelor.
		Măsura 1.2.5. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de curent electric în județ.
		Măsura 1.2.6. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de gaze naturale în județ.
	Prioritatea 1.3. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale, culturale și sportive.	Măsura 1.3.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, școli de arte și meserii, liceal și universitar din județ.
		Măsura 1.3.2. Reabilitarea infrastructurii culturale.
		Măsura 1.3.3. Îmbunătățirea/ reabilitarea/ modernizarea infrastructurii bazelor sportive și de agreement.
		Măsura 1.3.4. Sprijinirea/ facilitarea îmbunătățirii și extinderii infrastructurii educaționale a extensiilor universitare din județ.
	Prioritatea 1.4. Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor de protecție social.	Măsura 1.4.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/ construirea clădirilor și spațiilor unităților medicale și de protecție social.
	Prioritatea 1.5. Îmbunătățirea accesului la TIC, a calității și utilizării acestor rețele de către populație, agenți economici și instituții.	Măsura 1.5.1. Extinderea infrastructurii broad-band în județ.
		Măsura 1.5.2. Susținerea utilizării TIC de către populație și agenții economici (e-economie, e-comerț electronic).
		Măsura 1.5.3. Sprijinirea furnizării de servicii publice online prin implementarea soluțiilor de tip e-guvernare, e-educație, e-sănătate.

Obiective strategice	Priorități	Măsuri
O.S.2. Dezvoltarea economiei județului și creșterea competitivității acesteia	Prioritatea 2.1. Creșterea investițiilor în domeniile/ sectoarele ce valorifică sursele de avantaj competitive ale județului: agricultură, turism (agroturism, turism cultural, turism balnear), cultură și industrii creative, IT, industrie prelucrătoare, fond forestier, ape minerale, gaze mofetice etc.	Măsura 2.1.4. Sprijinirea punerii în valoare a resurselor naturale (ape minerale, gaze mofetice, ape balneare etc.) din județul Covasna.
	Prioritatea 2.3. Dezvoltarea capitalului uman	Măsura 2.3.1. Sprijinirea învățământului primar și gimnazial și prevenirea abandonului școlar.
		Măsura 2.3.2.Facilitarea accesului copiilor și cadrelor didactice la grădinițe și școli în zonele greu accesibile sau cu transport public deficitar.
		Măsura 2.3.3. Sprijinirea școlilor de arte și meserii existente, precum și sprijinirea înființări altora.
		Măsura 2.3.4. Sprijinirea învățământului liceal.
		Măsura 2.3.5. Sprijinirea elevilor cu potențial intelectual crescut, precum și a elevilor ce provin din familii defavorizate.
	Prioritatea 2.4. Îmbunătățirea calității serviciilor medicale și facilitarea accesului la servicii medicale de calitate.	Măsura 2.4.1. Sprijinirea echipării unităților medicale cu aparatură modernă.
		Măsura 2.4.2. Încurajarea acțiunilor ce vizează prevenirea îmbolnăvirii.
		Măsura 2.4.3. Creșterea egalității de șanse privind accesul la servicii în domeniul sănătății, inclusive prin programul Health Equity 2020.
	Prioritatea 2.5. Îmbunătățirea serviciilor de protecție social.	Măsura 2.5.1. Sprijinirea integrării tinerilor din sistemul de instituții de plasament familial la ieșirea din sistem.
		Măsura 2.5.2. Susținerea programelor de incluziune social.
		Măsura 2.5.3. Sprijinirea unităților și inițiativelor ce vizează întrajutorarea

Obiective strategice	Priorități	Măsuri
		persoanelor aflate în situații de risc.
O.S.3. Dezvoltarea sustenabilă a spațiului rural.	Prioritatea 3.1. Creșterea competitivității producătorilor agricoli.	Măsura 3.1.1. Facilitarea accesului la finanțare.
		Măsura 3.1.2. Sprijinirea GAL-urilor în elaborarea și implementarea proiectelor ce vizează dezvoltarea comunităților rurale și creșterea competitivității producătorilor locali.
		Măsura 3.1.3. Susținerea programelor ce vizează formarea profesională continuă a populației din mediul rural.
		Măsura 3.1.4. Menținerea, refacerea și construcția de diguri în zonele de risc de inundații.
		Măsura 3.1.5. Sprijinirea agriculturii ecologice.
		Măsura 3.1.6. Încurajarea asocierii producătorilor și sprijinirea asociațiilor de producători.
		Măsura 3.1.7. Sprijinirea conservării, dezvoltării și promovării culturilor tradiționale și a raselor animale cu tradiție: cartof, sfeclă de zahăr , bubaline etc.
		Măsura 3.1.8. Încurajarea promovării produselor Agricole.
		Măsura 3.1.9. Informarea și consilierea continuă a agriculturilor cu privire la oportunitățile de dezvoltare și de investiții.
		Măsura 3.1.10. Sprijinirea omologării și promovării produselor agroalimentare cu specific local.
		Măsura 3.1.11. Adoptarea unui set de măsuri în vederea combaterii secetei și efectelor acesteia.
	Prioritatea 3.2. Valorificarea eficientă a resurselor naturale.	Măsura 3.2.1. Descurajarea și sancționarea defrișărilor, furtului de lemn etc.
		Măsura 3.2.2. Descurajarea exportului în afara județului a lemnului neprelucrat (bușteni, cherestea etc.)
		Măsura 3.2.3. Sprijinirea unităților / agenților economici care prelucrează lemnul și dezvoltarea capacităților locale de export.
		Măsura 3.2.4. Sprijinirea inițiativelor, acțiunilor și proiectelor ce vizează

Obiective strategice	Priorități	Măsuri
		valorificarea potențialului cinegetic și piscicol.
		Măsura 3.2.5. Sprijinirea colectării și prelucrării fructelor de pădure și a ciupercilor.
	Prioritatea 3.3. Diversificarea activităților non-agricole.	Măsura 3.3.1. Încurajarea activităților non-agricole în mediul rural.
		Măsura 3.3.2. Facilitarea accesului la finanțare, inclusive a accesului la informațiile cu privire la sursele de finanțare.
		Măsura 3.3.3. Sprijinirea programelor de formare și reconversie profesională în activități non-agricole a populației din mediul rural.
O.S.4. Dezvoltarea durabilă a turismului.	Prioritatea 4.2. Dezvoltarea turismului cultural.	Măsura 4.2.1. Promovarea și valorificarea economică a potențialului turistic cu specific local.
		Măsura 4.2.2. Sprijinirea reabilitării și extinderii infrastructurii culturale: muzee, săli de expoziție, așezăminte culturale, cinematografe, monumente istorice și case memorial etc.
		Măsura 4.2.3. Sprijinirea și promovarea evenimentelor culturale specific/ tradiționale.
		Măsura 4.2.4. Sprijinirea recondiționării, amenajării, refacerii etc. obiectivelor turistice culturale.
		Măsura 4.2.5. Facilitarea renovării și modernizării structurilor de primire turistică.
		Măsura 4.2.6. Sprijinirea promovării turismului/obiectivelor turistice de toate tipurile (balnear, cultural, agroturism, cinematografic etc.) și a evenimentelor din județ la nivel național și internațional.
		Măsura 4.2.7.Sprijinirea centrelor de informare turistică.
		Măsura 4.2.8. Încurajarea și sprijinirea valorificării specificului tradițional local/ unicității culturii secuiești.
	Prioritatea 4.3. Dezvoltarea agroturismului și turismului montan.	Măsura 4.3.1. Sprijinirea recondiționării, amenajării, refacerii etc. obiectivelor turistice situate în spațiul rural.
		Măsura 4.3.2. Sprijinirea programelor de formare în domeniul turismului și în

Obiective strategice	Priorități	Măsuri
		domenii conexe.
		Măsura 4.3.3. Facilitarea punerii în valoare a potențialului turistic nefolosit în prezent: zone/păduri (zone sălbatice), conacele, etc.
		Măsura 4.3.4. Facilitarea promovării obiectivelor și traseelor turistice.
		Măsura 4.3.5. Cartarea obiectivelor turistice (de toate tipurile: balnear, agroturism, cinegetic, cultural/ istoric, religios etc.) de la nivelul județului.
		Măsura 4.3.6. Sprijinirea creării și dezvoltării parcurilor turistice și a zonelor de agreement.
		Măsura 4.3.7. Sprijinirea includerii în circuitul turistic a unităților de cazare și a obiectivelor turistice.
		Măsura 4.3.8. Facilitarea modernizării și extinderii gamei de servicii a unităților de primire turistică.
O.S.5. Dezvoltarea teritorială coerentă și creșterea capacității administrative.	Prioritatea 5.1. Creșterea coeziunii interne a orașelor județului și consolidarea rolului și influenței de centre urbane pentru comunitățile rurale din sfera de influență.	Măsura 5.1.1. Realizarea/ actualizarea documentațiilor urbanistice.
		Măsura 5.1.2. Sprijinirea reabilitării infrastructurii de toate tipurile.
		Măsura 5.1.3. Sprijinirea asociațiilor microregionale.
		Măsura 5.1.4. Sprijinirea transportului în comun.
	Prioritatea 5.2. Creșterea capacității administrative.	Măsura 5.2.1. Sprijinirea cooperării și colaborării dintre autoritățile publice la nivel județean si local.
		Măsura 5.2.2. Încurajarea furnizării și utilizării e-guvernării.
		Măsura 5.2.3. Sprijinirea autorităților administrației publice locale în scrierea și implementarea de proiecte cu finanțare parțial sau integral nerambursabilă.
		Măsura 5.2.4. Sprijinirea autorităților administrației publice locale în demersurile de organizare și planificare a dezvoltării acestora.
		Măsura 5.2.5. Sprijinirea îmbunătățirii competențelor personalului din administrație.
O.S.6. Protejarea și conservarea mediului natural.	Prioritatea 6.1. Îmbunătățirea calității aerului (reducerea	Măsura 6.1.1. Sprijinirea utilizării mijloacelor de transport mai puțin poluante/ nepoluante.

Obiective strategice	Priorități	Măsuri
	gazelor cu efect de seră), apei și solului.	Măsura 6.1.2. Sprijinirea plantării de perdele forestiere pe marginea drumurilor cu trafic intens.
		Măsura 6.1.3.Sprijinirea împăduririi terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate etc.
		Măsura 6.1.4. Încurajarea reducerii poluării industrial.
		Măsura 6.1.5. Facilitarea localizării/ relocării platformelor industrial în afara orașelor din județ.
		Măsura 6.1.6. Sprijinirea introducerii rețelelor de apă și canalizare și desființării foselor septice.
		Măsura 6.1.7. Descurajarea și sancționarea poluării cu nitriți și nitrați a solului.
		Măsura 6.1.8. Sprijinirea inițiativelor, programelor și acțiunilor ce vizează utilizarea surselor alternative de energie/ energie regenerabilă: eoliană, solară, biomasă, termală etc.
		Măsura 6.1.9. Sprijinirea monitorizării indicilor de poluare a aerului, apei și solului.
		Măsura 6.1.10. Sprijinirea măsurilor ce vizează asigurarea unei rezerve de apă pentru perioadele secetoase.
	Prioritatea 6.2. Implementarea managementului integrat al deșeurilor.	Măsura 6.2.1. Încurajarea colectării selective a deșeurilor.
		Măsura 6.2.2. Sprijinirea reciclării deșeurilor.
		Măsura 6.2.3. Facilitarea ecologizării zonelor poluate.
	Prioritatea 6.3. Protecția și conservarea habitatelor naturale și a ariilor naturale protejate.	Măsura 6.3.1. Sprijinirea conservării biodiversității și a ariilor naturale protejate.
		Măsura 6.3.2. Sprijinirea măsurilor de prevenire a dezastrelor naturale.
		Măsura 6.3.3. Promovarea programelor de educare a populației/ locuitorilor și turiștilor în domeniul protecției mediului.
		Măsura 6.3.4. Descurajarea și sancționarea defrișărilor și a exploatării necontrolate a pădurilor.
		Măsura 6.3.5. Descurajarea și sancționarea furtului masei lemnoase.
		Măsura 6.3.6. Descurajarea și

Obiective strategice	Priorități	Măsuri
		sancționarea braconajului.
		Măsura 6.3.7. Sprijinirea companiilor de informare și conștientizare privind importanța dezvoltării durabile, a protecției și conservării habitatelor naturale și ariilor protejate.
	Prioritatea 6.4. Creșterea capacităților instituționale în domeniul protejării și conservării mediului natural.	Măsura 6.4.1. Sprijinirea formării de specialiști în domeniul protejării și conservării mediului.
		Măsura 6.4.2. Sprijinirea actualizării, implementării și monitorizării Planului Local de Acțiune pentru Protecția Mediului în județul Covasna.
		Măsura 6.4.3. Sprijinirea dezvoltării Serviciului Public Județean de Protecție a Naturii.
		Măsura 6.4.4. Sprijinirea inițiativelor locale (dex. Grădina Botanică din Sfântul Gheorghe, adăpost pentru păsări, renaturalizare a unor specii dispărute din județ etc.) privind protejarea și conservarea mediului natural.

Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Covasna 2015 – 2020

Portofoliu de proiecte:

- Extinderea și modernizare sistemelor de alimentare cu apă și canalizare din județul Covasna – etapa 2, zona rurală.
- Extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu.
- Strategie de punere în valoare a resurselor de ape minerale și gaze mofetice din județul Covasna.
- Calificarea și recalificarea în meseriile de bucătar, recepționer și chelner.
- Brand județul Covasna.
- Modernizarea activității de salvare montană pe teritoriul județului Covasna.
- Cartare trasee și obiective turistice ale județului.
- Țara ursilor.
- Facilitator comunitar.
- Program de formare specialiști în domeniul protecției mediului.
- Reconstrucția ecologică a ariei naturale protejate Mestecănișul de la Reci.
- Managementul ariilor naturale protejate aflate în administrarea Consiliului Județean Covasna.
- Reabilitarea căminelor culturale din mediul rural.
- Case mortuare în județul Covasna.

- Terenuri de joacă și spații verzi în mediul rural.
- Construirea și reabilitarea de baze sportive în mediul rural.
- Reabilitarea dispensarelor medicale din comunele județului.
- Reabilitarea unităților de învățământ din mediul rural.

Strategia Integrată de Dezvoltare a Județului Covasna 2021- 2030

Tabelul nr. 3: Principalele propuneri ale strategiei județene care se materializează spațial la nivelul comunei Reci.

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
1.1. Construcția unui Hub Educațional la nivelul județului, în următorii 6 ani, care sa reunească actori interesați din sectorul public, privat si nonprofit și care poate stimula permanent acțiunile în aceasta zonă (investiții în infrastructură educațională, corelarea cu specificul economiei locale, reducerea disparităților în domeniul educațional, stimularea activităților extracurriculare și comunitare, etc.). **1.2.** Crearea / operaționalizarea unui centru de excelență, în următorii 5 ani, capabil să stimuleze competențe și abilități necesare pentru economia viitorului. **1.3.** Crearea a 2 programe de	**1.1.** Sprijinirea acțiunilor de dezvoltare și modernizare infrastructurii educaționale și a procesului educațional în acord cu nevoile actuale de competențe și cerințele pieței muncii.	• Sprijinirea construirii de locuri de joacă pentru copii; • Sprijinirea construirii de clădiri pentru învățământ preșcolar și învățământ primar inclusiv dotări; • Sprijinirea construirii de creșe; • Facilitarea reabilitării și modernizării internatelor, căminelor, școlilor, grădinițelor etc; • Sprijinirea dotării instituțiilor de învățământ local și a sălilor de curs cu mobiliere, utilaje și echipamente performante corespunzătoare; • Facilitarea dezvoltării și extinderilor capacității grădinițelor; • Sprijinirea modernizării infrastructurii sportive din cadrul școlilor locale; • Sprijinirea transportului școlar; • Sprijinirea amenajării unui centru de experiență / casă de joacă științifică.
	1.2. Facilitarea procesului de digitalizare a educației.	• Demararea unui program de alfabetizare digitală în rândul populației și în special a categoriilor vulnerabile, în următorii 2 ani; • Sprijinirea programelor de mentoring și formare profesională în domeniul IT.
	1.3. Facilitarea procesului de creștere a performanței școlare.	• Sprijinirea creșterii cu 8% a promovabilității la BAC în liceele din județ în următorii 10 ani; • Sprijinirea creșterii cu 5% a promovabilității la evaluarea națională în școlile din județ în următorii 10 ani; • Facilitarea reducerii abandonului școlar cu 1% în următorii 5 ani, inclusiv prin organizarea de campanii împotriva abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii.
	1.4. Sprijinirea creșterii continue a calității actului educațional și a	• Facilitarea/sprijinirea parteneriatului între unitățile de învățământ, agenți economici/angajatori, camera de comerț și industrie și ONG-uri;

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
învățământ dual în următorii 4 ani în 2 licee din județ. **1.4.** Sprijinirea dezvoltării unui sistem funcțional de stimulare a performanței elevilor, studenților și cadrelor didactice până în 2024, obiectiv concretizat în organizarea a cel puțin unei competiții interșcolare anuale pe domenii prioritare la nivel județean: economie bazată pe cunoaștere, antreprenoriat, turism, meserii organizată începând din 2024.	nivelului de adaptare a acestuia la cerințele pieței.	• Sprijinirea formalizării parteneriatelor dintre mediul educațional și mediul economic prin încurajarea învățământului dual și crearea unor clase în domeniile profesionale și specializările unde există deficit de forță de muncă la nivel județean; • Sprijinirea motivării cadrelor didactice prin facilitarea accesului la serviciile publice: transport public gratuit, sprijin financiar pentru chirie/rată; • Încurajarea dezvoltării de programe privind dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul elevilor și studenților; • Susținerea financiară prin pilotarea unui proiect de susținere financiară a unui specialist în consiliere și orientare în carieră în fiecare unitate de învățământ liceal; • Proiecte de formare și calificare profesională a populației pe tema pădurilor și a mediului; • Derularea/sprijinirea unor proiecte de formare și calificare profesională a populației și reconversie profesională; • Derularea/sprijinirea unor proiecte de educație pentru tineri pe tema pădurilor, mediu și protecția naturii; • Sprijinirea programelor de tip after-school; • Sprijinirea programelor de formare-perfecționare pentru personalul didactic, inclusiv în domeniul IT; • Sprijinirea dezvoltării programelor extracurriculare (programe folk-artistice, educație civică, literatură, educație ecologică, etc.).
	1.5. Facilitarea accesului la educație a persoanelor din categoriile vulnerabile. Reducerea abandonului școlar în rândul acestora prin utilizarea unor instrumente de retenție în școală precum burse, transport gratuit la școală, mentorat etc.	
	1.6. Sprijinirea participării adulților	• Sprijinirea programelor de educație pe tot parcursul vieții oferite de actori publici și privați sau în parteneriat, ca formă de adaptare la

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	Acțiuni orientative
	la educație continuă și dezvoltarea sistemului de învățare pe tot parcursul vieții.	realitățile unei economii și societăți în permanentă schimbare;
	1.7. Sprijinirea creșterii calității și performanțelor universitare și a conectării universității la piața muncii prin acțiuni/proiecte precum:	• Derularea unui proiect pilot de acordarea a minim 30 de granturi de inovare până în anul 2027 pentru cadrele didactice, studenții, masteranzii sau doctoranzi care dezvoltă produse sau servicii noi în colaborare cu mediul de afaceri; • Derularea unui proiect pilot acordarea a minim 30 de granturi de cercetare până în anul 2025 pentru cadrele didactice, studenții, masteranzii sau doctoranzi care realizează cercetări în domeniile prioritare pentru economia județului în colaborare cu mediul universitar și agenții economici.
1.5. Creșterea calității, funcționalității și accesibilității infrastructurii de sănătate la nivel județean prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii existente și/sau crearea unor elemente de infrastructură noi până în 2030 (inclusiv dezvoltarea infrastructurii necesare telemedicinei) astfel încât mulțumirea față de serviciile medicale să crească cu minim 10% față de nivelul din 2021.		• Construirea/realizarea de noi facilități medicale / Renovarea facilităților unităților sanitare existente și îmbunătățirea infrastructurii tehnice medicale și nemedicale aferente, astfel încât acestea să devină mai eficiente și eficace, mai verzi și digitalizate; • Sprijinirea activităților care servesc prevenirea formării bolilor: campanii de promovare a stilului de viață sănătos (alimentație, mișcare, activitate zilnică corectă, etc), descurajarea unor obiceiuri nocive, conștientizarea efectelor dependenței și realizarea de evenimentele cu scop educațional a copiilor (sport, etc), screening; • Sprijinirea măsurilor de educație/pregătire profesională a resurselor umane din domeniul sanitar și a calității serviciilor oferite beneficiarilor; • Sprijinirea implicării actorilor privați și a organizațiilor non-guvernamentale sau confesionale în dezvoltarea și oferirea directă a unor servicii medicale/conexe sau în parteneriat cu instituții publice; • Sprijinirea/coordonarea realizării unui consorțiu medical spitalicesc între actorii din domeniu.
1.6. Creșterea calității, funcționalității și accesibilității infrastructurii culturale prin reabilitare și modernizarea infrastructurii		• Renovarea unităților culturale și a infrastructurii aferente (astfel încât acestea să devină mai verzi și digitalizate); • Sprijinirea antreprenorilor în domeniul cultural și al industriilor creative prin incubatoare de afaceri creative sau granturi specifice, mai ales în domeniile cu potențial digital ridicat și impact redus asupra mediului;

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
existente și/sau crearea unor noi unități până în 2030, astfel încât mulțumirea față de servici		• Reabilitare, extindere și dotarea unui Centru Multifuncțional Cultural; • Sprijinirea renovării și reabilitării Caselor de cultură locale, mai ales a celor din mediul rural; • Sprijinirea reabilitării și modernizării caselor tradiționale, monumentelor istorice și religioase (inclusiv biserici și mănăstiri) de interes local, înființarea muzeelor locale, introducerea caselor „satului/memoriale" în circuitul cultural și turistic județean; • Facilitarea reabilitării conacelor istorice aflate în domeniul public și includerea acestora în circuitul cultural și turistic județean; • Sprijinirea / susținerea evenimentelor tradiționale-confesionale în comune, organizarea și dezvoltarea evenimentelor de tip „zilele satelor și a comunelor" în mediul rural; • Organizarea evenimentelor de prezentare a tradițiilor, meșteșugurilor și obiceiurilor locale; • Sprijinirea dezvoltării profesionale a resurselor umane din domeniul cultural și a calității serviciilor oferite beneficiarilor; • Sprijinirea dezvoltării infrastructurii culturale inovatoare (ex. spații/huburi culturale multifuncționale, biblioteci, comunitare, cluburi de lectură, cluburi green impact etc.); • Sprijinirea implicării actorilor privați și a organizațiilor non-guvernamentale sau confesionale în oferirea directă a unor servicii culturale sau în parteneriat cu instituții publice. •
1.7. Dezvoltarea oportunităților și facilităților de recreere și petrecere a timpului liber în județ până în anul 2030, astfel încât mulțumirea față de serviciile și oportunitățile de petrecere a timpului liber să crească cu minim 20% până în 2030 față de nivelul din 2021.		• • Sprijinirea renovării și dezvoltării elementelor infrastructurale cu funcții de recreere și petrecere a timpului liber (parcuri, piețe, terenuri de sport, etc.,) astfel încât acestea să devină mai verzi și digitalizate; • Construirea / amenajarea unui Centru comunitar multifuncțional; • Facilitarea construirii/ amenajării unui bazin de înot multifuncțional; • Sprijinirea construirii de săli de fitness / activități fizice în comunitățile din județ; • Sprijinirea renovării și modernizării pistei de bowling; • Sprijinirea construirii, amenajării, renovării de tabere pentru copii;

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
		• Sprijinirea implicării actorilor privați și a organizațiilor non-guvernamentale sau confesionale în oferirea directă a unor servicii de recreere sau în parteneriat cu instituții publice.
1.8. Creșterea calității, funcționalității și accesibilității infrastructurii și serviciilor sociale prin reabilitare și modernizarea infrastructurii existente și/sau crearea unor noi unități până în 2030, astfel încât nivelul de mulțumire față de aceste servicii să crească cu minim 10% până în anul 2030 față de nivelul din 2021.		• Înființarea unor servicii și/sau renovarea unităților de asistență socială existente și a infrastructurii aferente (astfel încât acestea să devină mai verzi și digitalizate); • Construirea / amenajare incubator de afaceri pentru persoane care provin din medii dezavantajate; • Construirea / amenajare Centru social de urgență pentru persoane fără adăpost; • Construire / amenajare locuințe protejate pentru persoane cu dizabilități; • Construire / amenajare Centru rezidențial pentru persoane vârstnice; • Construire / amenajare Centru de zi pentru persoane cu handicap; • Construire / amenajare Centru de zi pentru persoane cu probleme sociale (hrană și activități educaționale și recreative după masă); • Construirea / amenajare unui Centru de îngrijire pentru persoane cu boli cronice sau cu boli acute cu îngrijire prelungită sau în fază terminală; • Susținerea și dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu; • Dezvoltarea serviciilor de asistență comunitară rurală; • Organizarea diferitelor programe cu ocazia unor evenimente: Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, a Persoanelor cu Dizabilități, respectiv a Copilului, organizarea zilei asistenților maternali profesioniști, zile deschise, expoziția Aut-Expo, etc. • Organizare programe de conștientizare pentru persoane cu adicții; • Sprijinirea activității organizațiilor neguvernamentale din domeniul social prin programe de finanțare; • Proiecte de formare și calificare profesională a populației din zone defavorizate și reconversie profesională; • Dezvoltarea profesională a resurselor umane din domeniul asistenței sociale și a calității serviciilor oferite beneficiarilor;

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
		• Sprijinirea implicării actorilor privați și a organizațiilor non-guvernamentale sau confesionale în oferirea directă a unor servicii sociale sau în parteneriat cu instituții publice; • Dezvoltarea serviciilor integrate în comunitate în vederea accelerării tranziției de la servicii de îngrijire rezidențiale la servicii comunitare.
2.1. Dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere (industriei de înaltă tehnologie și serviciile înalt intensive în cunoaștere) astfel încât numărul de salariați să crească în aceste domenii cu 15%, iar cifra de afaceri cu 50% până în 2027, față de 2019. **2.2.** Creșterea cu 40% a cifrei de afaceri și cu 15% a numărului de salariați ai microîntreprinderilor și IMM-urilor (întreprinderilor între 10 și 249 de angajați) din județ până în 2027, în raport cu anul 2020. **2.3.** Creșterea productivității muncii de la 70% din media nivelului regional în 2018, la 80% în 2025. **2.4.** Creșterea densității antreprenoriale de la 13 firme/1000 de locuitori în 2019, la 16 firme/1000 de locuitori în 2026.	**2.1** Sprijinirea inovării și implementării tehnologiilor de ultimă generație de către mediul de afaceri.	• Sprijinirea investițiilor de modernizare tehnologică și a activităților de inovare ale IMM-urilor, în domeniile de specializare inteligentă și alte domenii cu contribuție substanțială la creșterea economică a județului; • Facilitarea serviciilor de transfer tehnologic, inclusiv prin dezvoltarea unor noi tipuri de servicii de transfer tehnologic corelate cu nevoile mediului de afaceri, consultanță specializată în afaceri sau investiții pentru implementarea unui rezultat al cercetării – inovării in parteneriat între IMM-uri și ITT; • Facilitarea digitalizării microîntreprinderilor și IMM-urilor; • Facilitarea implementării de către companii a unor activități cu caracter inovativ pentru demonstrarea și verificarea unor concepte privind produse, servicii, procese; • Sprijinirea programelor de formare și specializare a personalului din companii pentru utilizarea noilor tehnologii de producție, achiziționarea de competențe digitale și competențe în domeniile de specializare inteligentă. •
	2.2. Sprijinirea dezvoltării ecosistemului antreprenorial și a microîntreprinderilor și IMM-urilor locale prin facilitarea extinderii și diversificării infrastructurii locale de afaceri, susținerea clusterelor și dezvoltarea rețelelor de cooperare economică.	• Sprijinirea extinderii și dezvoltării infrastructurii locale de sprijinire a afacerilor: parcuri industriale, zone industriale, platforme logistice (inclusiv pentru produse agro-alimentare), clustere, incubatoare de afaceri, centre de afaceri, camera de comerț etc.; • Sprijinirea cooperării prin susținerea de structuri asociative și stimularea legăturilor de afaceri și tehnologie atât la nivel național cât și internațional, sprijinirea internaționalizării IMM-urilor; • Facilitarea extinderii și diversificării gamei de servicii oferite de către structurile de sprijin pentru afaceri (administratori de granturi pentru întreprinderi și start-up-uri);

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
		• Susținerea activității clusterelor (cu accent pe cele inovative) și ale altor structuri și rețele de cooperare precum și a activităților de promovare economică; • Facilitarea accesului IMM-urilor la accesarea de instrumente financiare diversificate și complementare; • Sprijinirea programelor de dezvoltare a capacității antreprenoriale; • Sprijinirea investițiilor în creșterea calității resursei umane a întreprinderilor locale; • Susținerea activității Hub-urilor Digitale Inovatoare și facilitarea înființării unor astfel de structuri; • Sprijinirea organizării de evenimente specializate (conferințe, simpozioane, târguri, etc.).
	2.3. Sprijinirea inserției pe piața muncii prin corelarea competențelor profesionale cu dinamica și cerințele viitoare ale pieței, formare continuă și digitalizare.	• Programe formare, calificare, recalificare / formare continuă, mai ales pe domeniile care au legătură cu noile tehnologii; • Sprijinirea modernizării mecanismelor și diversificării serviciilor de intermediere și plasare a forței de muncă; • Facilitarea dezvoltării parteneriatelor între unități de învățământ și agenți economici/ organizații publice și private relevante; • Promovarea și sprijinirea dezvoltării sistemului de învățământ profesional și tehnic, mai ales sub forma învățământului dual; • Sprijinirea serviciilor de intermediere și plasare a forței de muncă; • Sprijinirea programelor pentru o mai bună integrare în piața forței de muncă (orientare profesională, dezvoltare de competențe și abilități etc.); • Dezvoltarea infrastructurii-suport pentru învățare pe tot parcursul vieții (echipare unități de învățământ, centre comunitare și alte dotări în care să fie oferite aceste servicii); • Facilitarea digitalizării sistemului de învățământ (formare cadre didactice, echipare cu infrastructură IT etc.); • Dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul terțiar – inclusiv sprijinirea dezvoltării centrelor secundare ale universităților în județ; • Suport pentru parteneriate între mediul academic și angajatori în vederea dezvoltării de programe de

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
		formare continuă și ameliorarea inserției tinerilor pe piața forței de muncă; • Sprijinirea centrelor comunitare în care sunt oferite și servicii de educație; • Sprijinirea schimbului de experiență internațional la nivelul elevilor și studenților.
	2.4. Facilitarea creșterii gradului de internaționalizare a economiei locale.	• Sprijinirea dezvoltării și implementării de noi modele de afaceri pentru IMM-urile din județ, în special pentru internaționalizare (participare la evenimente și târguri de promovare internaționale, evenimente de match-making, derularea de campanii de promovare și misiuni comerciale, etc.); • Facilitarea participării IMM-urilor în rețele internaționale de cooperare economică; • Facilitarea conectării clusterelor, hub-urilor, Camerei de Comerț și Industrie și a altor structuri și rețele de cooperare la marile rețele europene de sprijinire a companiilor și dezvoltarea de parteneriate internaționale; • Sprijinirea participării IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare, inclusiv în KIC-uri (Knowledge Innovation Communities).
	2.5. Sprijinirea ariilor de competitivitate ale economiei locale.	• Dezvoltarea industriei alimentare bazată pe un lanț integrat de producție- prelucrare-distribuție; • Dezvoltarea zonei de R&D / C&D (Research and Development/Cercetare-Dezvoltare) inclusiv în zone unde există avantaj local (zona balneoclimaterică, agricultură etc.); • Sprijin pentru dezvoltarea inițiativelor private în domeniul culturii și al industriilor creative (dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale resursei umane din aceste domenii, promovare națională și internațională, incubatoare de industrii creative / culturale); • Dezvoltarea domeniului ITC prin cooperare cu clusterele de specialitate (sprijin pentru dezvoltarea acestora), atragerea de resursă umană și de investitori relevanți în acest domeniu, sprijinirea organizării unor evenimente specializate (conferințe, simpozioane, târguri, etc.).
3.1. Creșterea nivelului de dezvoltare locală și a condițiilor de trai în toate UAT-urile	**3.1.** Colectarea de date statistice relevante la nivel județean în vederea măsurării nivelului	• Identificarea indicatorilor relevanți a fi monitorizați, sursa acestora și colectarea lor efectivă; • Dezvoltarea unei strategii de comunicare către public și alți stakeholderi interesați, precum

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	Acțiuni orientative
județului, concomitent cu reducerea discrepanțelor dintre urban și rural, pe baza unor măsurători care folosesc un indice compozit pentru dezvoltarea locală de tipul IDUL, IDSL (Indicele dezvoltării sociale locale) sau similar. Se va urmări astfel creșterea până în 2030, comparativ cu 2018, a nivelului de dezvoltare locală cu minim 15% pentru mediul urban și minim 30% pentru mediul rural precum și reducerea cu minim 5% până la finalul anului 2030, comparativ cu 2018, a decalajului de dezvoltare dintre localitățile urbane și rurale ale județului Covasna. **3.2.** Creșterea calității condițiilor de locuit în toate comunitățile urbane și rurale din județ. Până la finalul anului 2030, comparativ cu 2019, se va urmări creșterea la 25 a numărului de clădiri reabilitate termic și creșterea cu 1% a gradului de înnoire a fondului locativ. De asemenea, se va urmări creșterea gradului de satisfacție a locuitorilor față de mediul construit, inclusiv echiparea edilitară a localităților, cu 10%.	de dezvoltare locală la nivelul UAT-urilor.	agenții economici, a principalelor rezultate obținute din studierea calității vieții și a nivelului de dezvoltare locală; • Integrarea unor astfel de date în procesul de monitorizare și actualizare periodică a strategiei de dezvoltare a județului Covasna.
	3.2. Cooperarea cu UAT-urile din județ în vederea creșterii calității fondului de locuințe și de clădiri publice precum și regenerarea unor terenuri din zonele urbane.	• Încurajarea UAT-urilor din județ să crească numărul clădirilor pentru colectivități reabilitate termic, atât din fonduri proprii cât și din finanțări europene; • Încurajarea UAT-urilor din județ să lucreze cu asociațiile de proprietari și cu proprietarii în vederea refațadizării clădirilor pentru colectivități și imobilelor aflate în stare de degradare; • Construirea și/sau reabilitarea clădirilor publice (de ex. școli, grădinițe) folosind standarde de eficiență energetică și de design ridicate, astfel încât clădirile publice să devină modele de bune practici în acest sens; • Reconversia și refuncționalizarea unor terenuri folosite în trecut pentru alte funcțiuni (de ex. fostele ferme de păsări).
	3.3. Modernizare rețele edilitare, cu accent pe considerente precum creșterea eficienței energetice, acoperirea teritorială uniformă, creșterea numărului de gospodării deservite etc.	• Realizarea unor prioritizări în ceea ce privește UAT-urile unde se realizează rețele de apă, canalizare, distribuție a gazelor naturale astfel încât acestea să se regăsească în comunitățile cu un număr mai mare de potențiali utilizatori dispuși să se conecteze la aceste rețele și să utilizeze efectiv serviciile; • Facilitarea de către CJ a unui dialog între operatorii rețelelor de utilități și UAT-uri în vederea optimizării tarifelor astfel încât utilizatorii să își poată permită costurile aferente acestor servicii; • Eficientizarea energetică a iluminatului public; • Înființare centrală fotovoltaică pentru producția de energie electrică; • Reabilitare și extindere sistem de colectare a apelor pluviale; • Extinderea rețelei de alimentare cu apă; • Extinderea rețelei de canalizare și a stației de epurare în sistem local; • Extinderea sau crearea rețelei de alimentare cu gaze naturale.
	3.4.a. Integrarea unor considerente verzi, sociale și digitale în	• Impunerea unor condiții care țin de considerente verzi (vehicule electrice) și sociale (vehicule adaptate persoanelor cu dizabilități, deservirea unor comunități izolate, cu puțini locuitori)

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
3.3. Reducerea discrepanțelor existente între mediul urban și cel rural prin investiții în rețelele de apă și canalizare, distribuție a gazelor naturale, energie electrică, a rețelei de străzi orășenești etc. Până în 2030, comparativ cu 2019, se urmărește: creșterea numărului de UAT-uri deservite de rețeaua centralizată de alimentare cu apă, de la 27 la 30 și creșterea cu minim 15% a lungimii rețelei de distribuție a apei potabile la nivelul județului; creșterea numărului de UAT-uri deservite în rural de rețeaua de canalizare de la 25 la 30 și păstrarea unei rate de creștere a lungimii rețelei de canalizare la nivel județean cel puțin egală cu media regională; 70% a UAT-urilor care nu sunt deservite de rețea de gaz; creșterea până la 70% a străzilor orășenești modernizate din totalul rețelei de străzi orășenești. **3.4.** Creșterea mobilității durabile la nivelul județului. **3.5.** Creșterea cooperării între UAT-urile urbane și/sau rurale din județ prin intermediul unei ADI	dezvoltarea sistemelor de transport public de la nivelul județului Covasna.	firmelor cărora li se atribuie transportul pe rute județene; • Încurajarea autorităților locale cu transport public în comun să investească în modernizarea flotei, inclusiv prin achiziționarea de autobuze și microbuze electrice și echiparea lor corespunzătoare pentru persoanele cu dizabilități; • Dezvoltarea infrastructurii necesare utilizării autovehiculelor electrice și electrice hibride; • Sistem de parcare smart; • Folosirea de sisteme digitale pentru achiziționarea și plata biletelor de transport.
	3.4.b Facilitarea conștientizării cetățenilor și a companiilor din județul Covasna și stimularea acestora cu privire la importanța utilizării transportului în comun și a mijloacelor alternative de deplasare în vederea reducerii emisiilor de carbon.	• Organizarea în parteneriat cu ISJ și școlile din județ a unor campanii de educare la nivelul elevilor privind mobilitatea durabilă; • Încurajarea autorităților locale să ofere subvenții sau gratuități pentru transportul în comun la anumite categorii – elevi, pensionari etc; • Încurajarea companiilor să își recompenseze angajații care folosesc transportul în comun sau mijloace alternative de deplasare precum bicicleta; • Asumarea publică a unui obiectiv care vizează neutralitatea emisiilor de carbon într-un interval de timp realist (de ex. 2040) și identificarea unor măsuri specifice în această direcție.
	3.4.c Sprijinirea creșterii calității infrastructurii din UAT-uri care să permită mersul pe jos și mersul cu bicicleta.	• Stimularea UAT-urilor urbane și rurale din județ unde nu există sisteme de transport public în comun să își modernizeze infrastructura stradală astfel încât bicicletele și trotinetele să devină o alternativă; • Stimularea UAT-urilor din județ să dezvolte infrastructură velo separat de cea pietonală acolo unde e posibil și/sau combinarea pistelor de bicicletă cu infrastructura pietonală dar cu respectarea unor standarde de design care să confere siguranță și confort tuturor participanților la trafic; • Realizare infrastructură velo astfel încât să se asigure conectarea cu comunitățile din vecinătate; • Parteneriate cu companii care implementează soluții de închiriere pentru biciclete/trotinete. Dezvoltarea unor regulamente de utilizare a spațiului public care să permită integrarea acestor vehicule în traficul general; • Parc de skateboard;

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	Acțiuni orientative
cu acoperire teritorială largă și desfășurarea unor proiecte pilot care vizează dezvoltarea teritorială echilibrată. Până la finalul anului 2025 se va urmări crearea ADI și identificarea unor zone pentru cooperare iar până în 2030 se vor implementa minim 2 proiecte pilot care să includă minim 3 comunități. **3.6.** Accentuarea rolului de coordonare și ghidaj a CJ Covasna în procese de planificare spațială și dezvoltare urbană/rurală. Până la finalul anului 2030 se va urmări realizarea unui ghid de politică publică locală care să vizeze aspecte precum standarde pentru construire în comunități urbane și rurale care să respecte specificul local și regional și să conducă la o relație armonioasă a mediului construit cu natura. **3.7.** Asumarea de către Consiliul județean a rolului de lider al procesului de digitalizare a instituțiilor publice locale, în special a primăriilor, și de coordonare a îmbunătățirii infrastructurii digitale și a nivelului de		• Amenajarea de zone cu prioritate pentru pietoni, de tipul shared spaces – spații partajate.
	3.4.d Îmbunătățirea infrastructurii aferente transportului public local și a celui județean în vederea Facilitarea corelării mai bune a serviciilor companiilor de transportul public local și județean cu nevoile de mobilitate ale rezidenților.	• Înțelegerea și analizarea rolului transportului județean în legătură cu transportul public local și alte forme de mobilitate individuală a rezidenților; • Realizarea, în parteneriat cu primăriile din mediul urban, a unui sondaj odată la trei ani, vizând nevoile de mobilitate ale rezidenților, atât în interiorul municipiilor și orașelor cât și la nivel intrajudețean; • Organizarea unor întâlniri anuale cu principalii agenți economici din județ pentru a determina cum poate fi utilizat transportul public ca modalitate de optimizare a mobilității angajaților; • Fundamentarea unor noi rute județene, frecvența acestora, capacitatea vehiculelor alocate acestor rute pe datele rezultate din studiile de mobilitate realizate la nivelul populației și al agenților economici; • Dezbaterea cu primăriile din municipiile și orașele din județ care au întocmite sau urmează să își întocmească PMUD-uri cum se integrează prioritățile și scenariile propuse prin acestea cu documentele de planificare strategică de la nivel județean care vizează conectivitatea fizică; • Realizare terminal de transport interjudețean; • Reabilitare și amenajare cale de rulare a infrastructurii rutiere pe care circulă transportul public; • Amenajarea stațiilor de autobuz în vederea creșterii confortului pentru călători; • Modernizare drumuri comunale, a drumurilor forestiere și a celor de câmp; • Modernizarea rețelei stradale existentă.
	3.5. Facilitarea cooperării interjurisdicționale între UAT-urile județului, inclusiv la nivelul ZUF Sfântu Gheorghe.	• Crearea unui ADI județean cu acoperire largă și care să aibă ca obiect de activitate dezvoltarea locală echilibrată; • Susținerea financiară a unor proiecte de mică amploare, derulate prin intermediul acestui ADI, care să crească încrederea între autoritățile locale implicate și să ducă la atingerea unor rezultate imediate; • Conectarea cu autoritățile locale din ZUF Sfântu Gheorghe și încurajarea acestora să gândească o viziune comună de dezvoltare a ZUF racordată la prioritățile județului;

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
alfabetizare digitală. Până la finalul anului 2025 se va urmări o standardizare a numărului și gradului de sofisticare a serviciilor digitale oferite tuturor cetățenilor județului.		• Definirea unui set de domenii și probleme locale de către CJ Covasna care pot fi rezolvate prin cooperare interjurisdicțională și sprijinirea UAT-urilor care vor să se asocieze pentru un astfel de demers.
	3.6. Sprijinirea comunităților rurale, în special a celor cu capacitate administrativă limitată, în activitatea acestora care vizează urbanismul.	• Comunicarea și discutarea implicațiilor prevederilor principale din PATJ pentru UAT-urile din județ; • Sprijinirea UAT-urilor care întâmpină probleme în actualizarea PUG-urilor; • Implicarea în deblocarea procesului acolo unde activitatea de actualizare a fost începută cu mult timp în urmă și nu a fost finalizată încă; • Dezvoltarea unor ghiduri și exemple de bună practică care să poată fi puse în practică de UAT-uri vizând calitatea construcțiilor, indicatori urbanistici optimi pe categorii de UAT-uri etc.
	3.7. Asumarea de către Consiliul județean a rolului de lider al procesului de digitalizare a instituțiilor publice locale, în special a primăriilor, și de coordonare a îmbunătățirii infrastructurii digitale și a nivelului de alfabetizare digitală.	• Inițierea de proiecte pentru creșterea nivelului alfabetizării digitale pentru funcționari și populația generală (dacă este posibil, cu implicarea celorlalți actori comunitari interesați: companii private, camera de comerț și industrie, ONG-uri); • Implicarea pentru creșterea vitezei medii de conectare la internet, atât pentru conexiunile fixe, cât și pentru cele mobile; • Oferirea de ajutor pentru înrolarea tuturor UAT-urilor din județ în ghiseul.ro, pentru plata online a taxelor, impozitelor, avizelor, amenzilor, etc; • Standardizarea la nivelul tuturor UAT-urilor a colectării și stocării datelor și deschiderea seturilor de date către comunitate (aplicarea principiului *open data*); • Standardizarea la nivelul tuturor UAT-urilor din județ a achiziției de produse și servicii digitale; introducerea în caietele de sarcini a bunelor practici privind proprietatea codului sursă, proprietatea datelor, posibilitatea interconectării; • Creșterea numărului serviciilor tranzacționale digitale, oferite atât de Consiliul Județean, cât și sprijinirea celorlalte instituții publice locale.
4.1. Retehnologizarea sistemelor clasice de producere a energiei, prin stimularea utilizării de surse	**4.1.** Sprijinirea măsurilor menite să contribuie la îmbunătățirea calității aerului.	• Modernizarea și optimizarea transportului rutier prin realizarea de rute ocolitoare pentru reducerea poluării aerului; • Efectuarea de lucrări de intervenție în vederea creșterii performanței energetice a clădirilor publice;

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	Acțiuni orientative
alternative de energie și optimizarea și modernizarea transportului rutier, astfel numărul de depășiri ale parametrilor aerului să scadă cu 25% până în anul 2025. **4.2.** Îmbunătățirea sistemelor de monitorizare a calității aerului prin înființarea de încă 2 stații automate la Covasna și Târgu Secuiesc, până în anul 2026. **4.3.** Creșterea procentajului populației conectate la sisteme de canalizare cu epurare și tratarea apelor uzate în trepte superioare de epurare, atât la nivel urban cât și rural, astfel ca până în anul 2024 populația conectată la sisteme de colectare fără epurare a apelor uzate să scadă de la sub 10%, iar conectarea populației orășenești la stații de epurare cu treapta terțiara de epurare să crească de la 70,83% la 90% până în anul 2025; **4.4.** Îmbunătățirea calității apei din sistemele publice de		• Sprijinirea construirii/instalării de stații de încărcare electrice sau alte surse nepoluate (hidrogen) pentru autoturisme în județ; • Sprijinirea transportului în comun, public și privat fără emisii de noxe/nepoluant; • Sprijinirea dotării autospeciale fără emisii de noxe a Inspectoratului pentru Situații de Urgență al județului Covasna; • Facilitarea instalării de sisteme de încălzire care utilizează energie regenerabilă în clădirile publice.
	4.2. Sprijinirea măsurilor care contribuie la reducerea poluării apelor de suprafață și subterane.	• Reducerea poluării cursurilor de apă, prin curățarea periodică a albiilor râurilor și malurilor acestora, prin montarea de bariere care să oprească deșeurile și supravegherea video a zonelor în care se depozitează deșeuri ilegal.
	4.3. Îmbunătățirea continuă a sistemului de management al deșeurilor.	• Îmbunătățirea situației spațiilor verzi urbane prin realizarea indicatorului de 26mp spațiu verde/locuitor în toate localitățile urbane și realizarea evidenței spațiilor verzi prin registre dedicate; • Reducerea poluării fonice de-a lungul drumurilor principale prin optimizarea circulației, și la nivelul localităților urbane prin crearea de variante ocolitoare și controlul stării tehnice a autovehiculelor grele; • Accesibilizarea unor arii naturale protejate din Munții Bodoc-Baraolt și din alte zone, cu afectarea minimă a ecosistemelor; • Efectuarea unor lucrări de protecție împotriva inundațiilor adaptate condițiilor de la nivel local în locul lucrărilor de protecție de mari dimensiuni și protecția digurilor existente; • Implicarea comunităților în procesul de colectare selectivă a deșeurilor prin acțiuni educative și acțiuni de colectare propriu-zise; • Promovarea criteriilor de eco-condiționalitate în rândul fermierilor și sprijinirea activităților agricole care să respecte principiile de eco-condiționalitate (atât în cazul gestionării pășunilor și fânețelor, cât și în cazul terenurilor arabile); • Stimulare gestionării transparente a fondului forestier conform amenajamentelor silvice prin informare sistematică și luarea unor măsuri de protecție împotriva exploatărilor forestiere ilegale;

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	Acțiuni orientative
aprovizionare cu apă potabilă, astfel încât toate să poată fi autorizate din punct de vedere sanitar până în anul 2023. **4.5.** Dezvoltarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor astfel încât gradul de colectare selectivă să ajungă până la sfârșitul anului 2022 la 70% și până în anul 2025 la 100%. **4.6.** Implementarea unui sistem digitalizat de măsurare la colectarea deșeurilor menajere care să asigure principiul ”se plătește cât se aruncă” până în anul 2025.		• Amenajarea zonelor izvoarelor de apă cu precădere în zonele turistice.
5.1. Creșterea cu 65% a cifrei de afaceri și cu 18% a numărului de salariați totalizat în domeniile 55- Hoteluri și alte facilități de cazare, 56- Restaurante și alte activități de servicii de alimentație, 93 - Activități sportive, recreative și distractive până în 2028, față de 2018. **5.2.** Creșterea până la 50% a gradului de ocupare a structurilor de cazare turistică la	**5.1.** Sprijinirea măsurilor de conservare, restaurare și punere în valoare a patrimoniului cultural-istoric, valorificare a patrimoniului turistic natural și creștere a utilizării potențialului balnear / Sprijinirea măsurilor de valorificare a potențialului turistic natural și antropic al județului.	• Sprijinirea măsurilor de conservare, restaurare și punere în circuitul turistic a obiectivelor de patrimoniu incluse în grupele valorice A și B din Lista Monumentelor Istorice; • Sprijinirea acțiunilor și inițiativelor de conservare, consolidare și promovare a identității locale; • Sprijinirea acțiunilor de refacere și realizare de marcaje pentru traseele turistice și traseele de alpinism, realizare de căi de acces, locuri de popas și campare, amenajare de puncte de observație, trasee tematice, refugii montane etc.; • Inițierea și susținerea realizării / marcării de trasee de bicicletă de diferite grade de dificultate cu interconectarea unor obiective turistice; • Inițierea și susținerea realizării de noi domenii schiabile, respectiv a dezvoltării celor existente, inclusiv marcarea de trasee pentru schi fond; • Dotarea cu echipamente de siguranță și salvare a Centrului Județean pentru Protecția Naturii, Dezvoltare Rurală și Salvamont;

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
nivelul județului până în 2028.		• Sprijinirea reabilitării bazelor de tratament existente și creării de noi baze de tratament în localitățile cu potențial balnear și balneoclimatic; • Sprijinirea dezvoltării, reabilitării și conservării băilor tradiționale secuiești și a mofetelor; • Sprijinirea dezvoltării facilităților și serviciilor spa și wellness; • Sprijinirea modernizării și extinderii infrastructurii tehnico-edilitare în localitățile cu potențial balnear și balneoclimatic; • Sprijinirea modernizării și extinderii infrastructurii de agrement în localitățile cu potențial balnear și balneoclimatic; • Inițierea și/sau sprijinirea realizării de studii științifice în domeniul balnear în vederea stabilirii pe baze științifice a tratamentelor complementare medicale balneare.
	5.2. Sprijinirea modernizării și extinderii infrastructurii (de cazare, de agrement etc.) și îmbunătățirea serviciilor specifice.	• Sprijinirea modernizării infrastructurii de cazare; • Facilitarea extinderii infrastructurii de primire turistică la nivelul zonelor turistice în care se înregistrează deficit de spații de cazare; • Sprijinirea măsurilor de modernizare, extindere și diversificare a infrastructurii de agrement; • Sprijinirea măsurilor de modernizare și extindere a infrastructurii turistice pentru tineret (tabere școlare, centre de tineret); • Reabilitarea spațiilor cu destinație culturală (muzee, spații expoziționale, teatre, săli de spectacole etc.); • Sprijinirea măsurilor de reabilitare, creare și dezvoltare a infrastructurilor destinate turismului bazat pe produse artizanale, meșteșugărești, prin crearea de ateliere de prezentare.
	5.3. Sprijinirea acțiunilor care contribuie la asigurarea forței calificate de muncă în turism.	• Sprijinirea îmbunătățirii programelor de formare profesională inițială de nivel liceal și universitar din domeniul turismului, inclusiv sprijinirea acțiunilor de reabilitare și modernizare a infrastructurii educaționale; • Susținerea sistemului dual de învățământ în domeniul serviciilor turistice; • Susținerea activităților de formare profesională continuă în domeniul turismului; • Sprijinirea reconversiei profesionale și încurajarea mobilității lucrătorilor în turism.
6.1. Menținerea și creșterea	**6.1.** Sprijinirea eficientizării	• Sprijinirea modernizării exploatațiilor agricole prin susținerea investițiilor în domeniu; • Sprijinirea dezvoltării sistemelor locale de irigații;

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	Acțiuni orientative
competitivității agriculturii și a silviculturii locale care să ducă la creșterea cifrei de afaceri în sector cu 40% (în termeni reali, 2027 față de 2020). **6.2.** Creșterea capacității antreprenoriale în mediul rural (măsurabilă prin numărul de întreprinderi nou create – cu 50% mai ridicat față de 2020). **6.3.** Diversificarea economiei rurale și creșterea ponderii salariaților în totalul populației de la 6,2% în 2020, la 10% în 2029.	sectorului agroalimentar și îmbunătățirii pregătirii profesionale a fermierilor.	• Facilitarea creării și modernizării centrelor logistice pentru agricultură; • Oferirea de suport pentru crearea și funcționarea microfermelor care să valorifice produsele locale, inclusive investiții privind prelucrarea produselor (lactate etc.); • Sprijinirea dezvoltării centrelor de servicii pentru agricultură; • Sprijinirea dezvoltării și modernizării unităților mici și mijlocii de procesare a produselor agricole situate în mediul rural; • Susținerea inițiativelor legate de cercetare în domeniile agriculturii și zootehniei; • Sprijinirea dezvoltării lanțurilor alimentare scurte; • Susținerea tinerilor fermieri și a specialiștilor agricoli; • Susținerea perfecționării profesionale a fermierilor și a serviciilor de consultanță agricolă; • Sprijinirea școlilor profesionale și vocaționale în domeniul agriculturii;
	6.2. Susținerea activităților agricole în zonele montane.	• Susținerea înființării de microunități de prelucrare industrială a materiilor prime agricole în zonele montane ale județului; • Sprijinirea instituirii unui sistem de plăți compensatorii, specifice zonei montane și susținerea activă a alternativelor economice viabile pentru păstrarea practicilor tradiționale; • Sprijinirea printr-un sistem de prime a producătorilor din aria montană care realizează produse cu certificări DOP - Denumire de Origine Protejată, IGP – Indicație Geografică Protejată, STG – Specialitate Tradițională Garantată; • Sprijinirea instituirii unui sistem de sprijinire al producătorilor care prelucrează fructele de pădure.
	6.3. Sprijinirea valorificării superioare și într-o manieră durabilă a potențialului silvic județean.	• Sprijinirea modernizării exploatațiilor silvice prin susținerea achiziționării de mașini și echipamente specifice; • Dezvoltarea infrastructurii de transport forestier; • Sprijinirea măsurilor de creștere a competitivității și sustenabilității industriei forestiere locale (inclusiv în ariile bioenergiei și bioeconomiei); • Facilitarea integrării industriei lemnului în lanțuri de valoare, inclusiv prin digitalizare / soluții inovative;

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
		• Sprijin pentru valorificarea superioară a produselor forestiere – industria mobilei (acces la tehnologii moderne, materiale noi, produse inovative etc.); • Susținerea inițiativelor legate de cercetare în domeniul silviculturii; • Stimularea utilizării în scop energetic a reziduurilor forestiere și agricole; • Susținerea acțiunilor de împădurire și întreținere a pădurilor; • Încurajarea certificări managementului forestier ca și management forestier responsabil și a companiilor ce activează în acest domeniu; • Sprijinirea dezvoltării infrastructurii de colectare, depozitare și procesare a fructelor de pădure.
	6.4. Facilitarea creșterii atractivității economice și diversificării activităților economice în localitățile rurale.	• Susținerea afacerilor în domenii economice neagricole; • Facilitarea creării de noi instrumente financiare adaptate situației existente în mediul rural inclusiv pentru persoane fizice - producători agricoli sau neagricoli; • Sprijinirea măsurilor de îmbunătățire a abilităților și cunoștințelor antreprenoriale ale locuitorilor din mediul rural; • Sprijinirea acțiunilor de conservare și valorificare durabilă a patrimoniului uman, cultural și natural local; • Sprijinirea acțiunilor de promovare a instrumentelor moderne de întărire și recunoaștere a identității locale.
	6.5. Sprijinirea îmbunătățirii infrastructurii tehnico-edilitare a localităților rurale.	• Sprijinirea extinderii și modernizării rețelelor de apă potabilă; • Sprijinirea extinderii și modernizării rețelelor de canalizare; • Sprijinirea extinderii și modernizării serviciilor de colectare și gestionare a deșeurilor menajere; • Sprijinirea modernizării rețelei de drumuri comunale; • Sprijinirea extinderii și modernizării rețelelor de iluminat public și a sistemelor pentru asigurarea siguranței publice.
	6.6. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea	• Sprijinirea reabilitării, modernizării și extinderii infrastructurii sociale din mediul rural; • Sprijinirea reabilitării, modernizării și extinderii infrastructurii cultural-recreative din mediul rural; • Sprijinirea reabilitării căminelor culturale, bibliotecilor, caselor comunale, caselor memoriale

Obiective specifice	Direcții de acțiune/măsuri necesare	**Acțiuni orientative**
	dezvoltării comunitare.	și mini-muzeelor locale de artă, artizanat și meșteșugărești; • Sprijinirea cooperării între diverși actori și comunități rurale în cadrul unor acțiuni integrate vizând dezvoltarea teritorială.
	6.7. Sprijinirea dezvoltării și consolidării formelor asociative de producție și comercializare a produselor locale.	• Oferirea de sprijin pentru forme asociative în agricultură și zootehnie (proiecte comune care să utilizeze potențialul natural, agricol și zootehnic); • Sprijinirea GAL-urilor în realizarea și implementarea strategiilor teritoriale de dezvoltare; • Oferirea de suport în vederea modernizării, extinderii și mai bunei funcționări a cooperativelor agricole de producție; • Stimularea cooperării dintre actori prin măsuri soft: facilitare, informare, conștientizare, transfer de cunoștințe și bune practice etc.; • Sprijinirea acțiunilor de valorificare locală a produselor: funcționalizare de sisteme, târguri, magazine mobile etc.; • Oferirea de suport în vederea creării unui brand local (combinat cu omologare și promovare de produse și servicii locale); • Sprijinirea dezvoltării infrastructurii de colectare și depozitare a produselor agro-alimentare (platforme logistice, centre de depozitare etc.).

Sursa: Strategia Integrată de Dezvoltare a Județului Covasna 2021- 2030

2.3. Context local privind dezvoltarea Comunei Reci

Limita intravilanul existent este cea stabilită în anul 2001 prin Planul Urbanistic General al Comunei Reci și modificările ulterioare efectuate prin Planuri Urbanistice Zonale de introducere terenuri în intravilan. Intravilanul stabilit prin P.U.G. 2001 era de 271,16 ha, iar prin P.U.Z.-uri au mai fost introduse în intravilan încă 293,16 ha.

- Principalele priorități de dezvoltare (2016- 2027) care reies din strategia de dezvoltare integrată a comunei Reci:
- Amenajare unui nou spațiu comunitar în zona vechiului lac
- Realizare sistem de semnalizare unitar în comună;
- Comuna Reci, conștientă și ordonată
- Amenajarea lacului format în brațul mort al Râului Negru;
- Soluționarea problemelor în cazul ariei naturale protejate Mestecănișul de la Reci;
- Soluționarea problemelor în cazul lacurilor de la Reci;
- Soluționarea problemei brațului mort al Râului Negru;

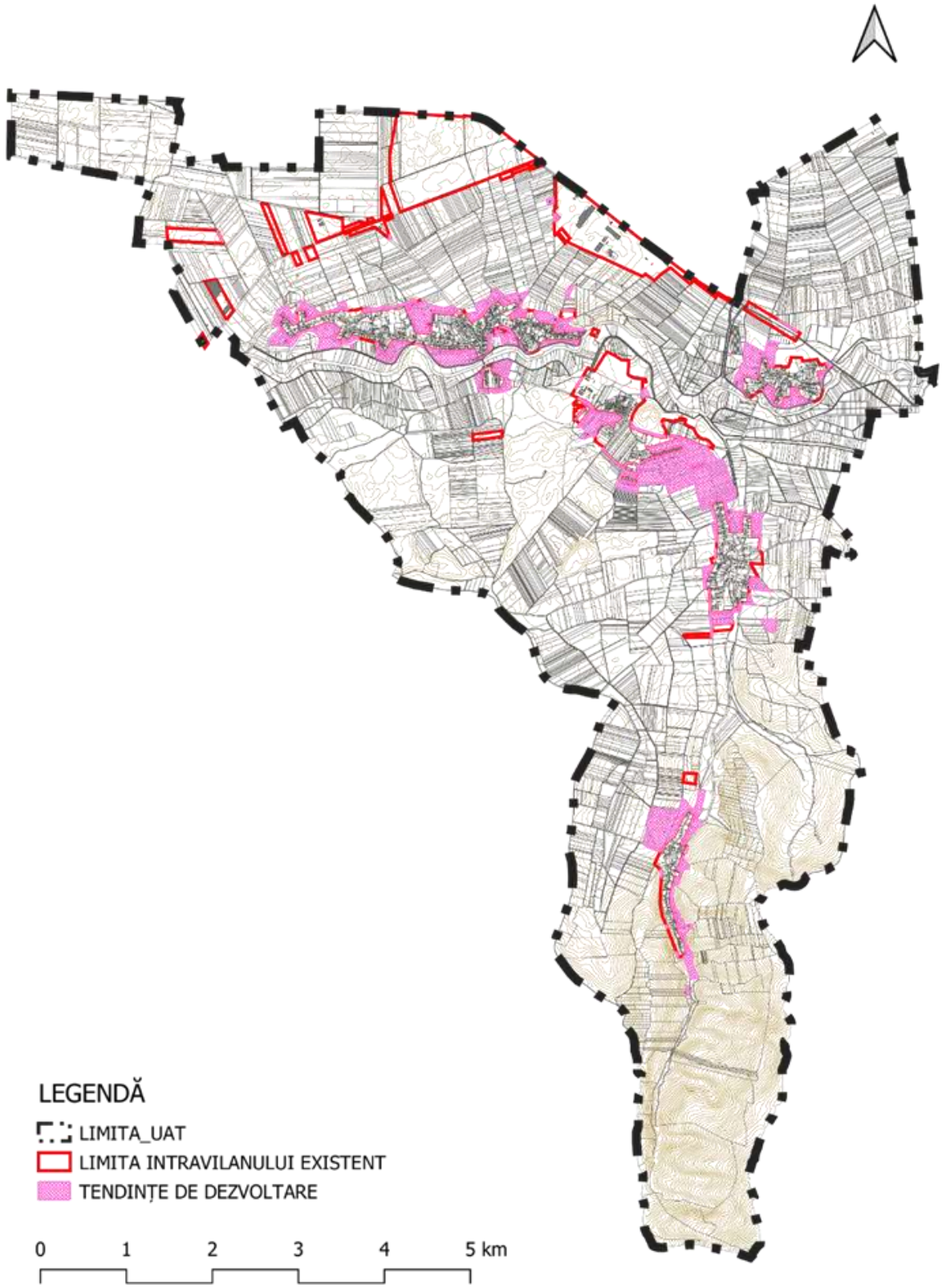
- Stoparea activităților de ardere a miriștilor;
- Activități de educație ecologică pentru tineri și copii;
- Curățirea și menținerea în curățenie a șanțurilor, albiilor pâraielor și ariilor protejate;
- Întreținerea și valorificarea ariilor naturale protejate;
- Reci Green Zone
- Modernizarea străzilor locale;
- Întreținerea drumurilor modernizate;
- Reabilitarea drumului DC 19 Bita;
- Modernizarea integrală a DC 25 Aninoasa-Saciova;
- Dezvoltarea trotuarelor și a infrastructurii pietonale;
- Modernizarea drumurilor de exploatație agricolă;
- Dezvoltarea spațiilor comunitare;
- Reci pe două roți;
- Întreținerea sistemului de alimentare cu apă;
- Înființarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare menajeră în comuna Reci, satele Aninoasa și Saciova;
- Extinderea rețelei de apă și canalizare, retehnologizare sistem de tratare și înmagazinare apă potabilă;
- Construire rețea de alimentare cu apă și sistem de canalizare în zona caselor de vacanță din Reci;
- Dezvoltarea rețelei de alimentare cu gaze naturale;
- Modernizarea rețelei de iluminat public;
- Înființarea parc fotovoltaic;
- Dotarea clădirilor publice cu sisteme de energie regenerabilă, creșterea eficienței energetice a clădirilor publice;
- Înființarea și dezvoltarea unor sisteme de energie regenerabile individuale;
- Reabilitarea termică, eficientizarea energetică a locuințelor multifamiliale din Reci;
- Dezvoltarea sistemelor TIC cu capital priva;
- Rețea de internet cu capital public;
- E-guvernare, TIC în educație, sănătate, cultură;
- Învățământul local, poarta spre succes;
- Modernizarea, reabilitarea, eficientizarea energetică și dotarea cu mobilier și echipamente și mijloace IT a instituțiilor de învățământ;
- Educație non formală – forță de muncă performantă;
- Înființarea grădiniței cu program prelungit;

- Susținerea funcționării centrelor after school;
- Organizare de campanii împotriva abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii;
- Întreținerea căminului cultural din localitatea Reci – stâlpul protecției valorilor culturale;
- Reabilitarea, eficientizarea energetică a căminelor culturale din localitățile Aninoasa și Saciova;
- Valorificarea spațiilor comunitare existente și amenajarea de noi spații;
- Valorificarea monumentelor locale;
- Susținerea Fanfarei Kovats Andras;
- Susținerea evenimentelor culturale/comunitare lansare de evenimente noi;
- Întâlnirea generațiilor în Reci;
- Zilele voluntariatului;
- Dacă e weekend, e distracție;
- Finanțarea activităților culturale și comunitare;
- Construire muzeu al satului;
- Construire teren de fotbal cu gazon sintetic/artificial;
- Întreținerea și dezvoltarea sălii de sport;
- Construire bazin didactic de înot în comuna Reci;
- Proiectele care servesc extinderea serviciilor medicale și îmbunătățirea echipamentelor;
- Înființarea sistemului de asistență comunitară rurală;
- Înființarea unui centru de colectare și depozitare a produselor agricole;
- Dezvoltarea infrastructurii agrare;
- Amenajarea și dotarea terenului din punct de vedere infrastructural;
- Amenajarea împrejurimii lacurilor;
- Amenajarea brațului mort al Râului Negru;
- Conservarea, accesibilizarea și valorificarea turistică a monumentelor istorice (castellum de la Comolău, situl arheologic și biserici reformate, conace);
- Accesibilizare și construire/reabilitare infrastructură în Mestecăniș;
- Extinderea capacității de cazare prin înființarea noilor structuri de primire;
- Construire puncte pentru observarea animalelor sălbatice în păduri, accesibilizarea și dotarea parcului de vânătoare din Saciova;
- Infrastructură auxiliară, amenajarea parcărilor și popasurilor de-a lungul principalelor trasee turistice și în apropierea obiectivelor turistice;

Tendințele de dezvoltare ale comunei Reci se concentrează preponderent pe rezidențial, urmate de servicii, turism și agrement, și echipamente tehnico-edilitare.

Acest profil de dezvoltare subliniază prioritățile: locuire, diversificare funcțională și consolidarea infrastructurii de apă și canalizare.

Figura nr. 1: Tendințe dezvoltare la nivelul terenurilor din extravilanul comunei

Bilanțul suprafețelor în intravilan este prezentat în tabelul următor:

Tabelul nr. 4: Bilanț teritorial propus

ZONE FUNCȚIONALE	BILANȚ TERITORIAL PROPUS						
	Suprafață (ha)						Procent (%)
	Trup sat Reci	Trup sat Bita	Trup sat Aninoasa	Trup sat Saciova	Trupuri izolate	TOTAL	
Locuințe și funcțiuni complementare	131.40	44.60	71.28	44.01	75.30	366.59	50.11%
Instituții publice, comerț și servicii	4.22	1.02	1.52	0.46	9.29	16.52	2.26%
Unități agricole	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
Zonă centrală	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
Zonă mixtă	9.99	1.20	3.05	2.06	164.17	180.46	24.67%
Unități industriale și depozitare	0.00	0.00	0.00	0.00	84.11	84.11	11.50%
Unități agrozootehnice	0.60	0.00	11.08	0.00	1.66	13.34	1.82%
Spații verzi, agrement, sport	2.09	0.00	0.00	0.00	3.59	5.68	0.78%
Gospodărie comunală, cimitire	1.53	0.59	0.65	0.87	0.03	3.67	0.50%
Echipare tehnico-edilitară	0.00	0.00	0.32	0.40	3.92	4.64	0.63%
Căi de comunicație și transport	14.52	3.28	8.97	4.43	15.90	47.10	6.44%
din care: circulații rutiere	14.52	3.28	8.97	4.43	12.97	44.17	6.04%
circulații feroviare	0.00	0.00	0.00	0.00	2.93	2.93	0.40%
Terenuri agricole	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
Terenuri cu destinație specială	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.05	0.01%
Zonă aflată permanent sub ape	2.75	0.86	1.73	0.99	3.10	9.43	1.29%
TOTAL PE TRUP	**167.10**	**51.55**	**98.60**	**53.22**	**361.06**	**731.53**	**100.00%**

Sursa: prelucrare autori

3. AUDITUL SITUAȚIEI EXISTENTE

3.1. Identificarea factorilor dezvoltării

3.1.1. Dezvoltare spațială

Bilanțul teritorial conform Planului Urbanistic General, în vigoare, al comunei Reci aprobat este prezentat în tabelul următor:

- **Localitatea Aninoasa:**

Tabelul nr. 5: Bilanț teritorial conform P.U.G. în vigoare, localitatea Aninoasa

Zone funcționale	Suprafață (ha)	Suprafață (%)
Zona centrală și alte funcțiuni complexe de interes public	1,64	3,14
Zona de locuințe și funcțiuni complementare	36,89	70,74
Zona de unități industriale și agricole	6,22	11,93
Zone verzi, recreere și sport	1,71	3,28

Zone funcționale		Suprafață (ha)	Suprafață (%)
Zona de gospodărie comunală		1,61	3,09
Zona cu destinații speciale și echipare teritorială	Căi de comunicație rutieră	3,45	6,61
	Căi ferate	-	-
	Construcții aferente rețelelor tehnico-edilitare	-	-
Alte zone		0,63	1,21
Total intravilan		52,15	100,00

- **Localitatea Bita:**

Tabelul nr. 6: Bilanț teritorial conform P.U.G. în vigoare, localitatea Bita

Zone funcționale		Suprafață (ha)	Suprafață (%)
Zona centrală și alte funcțiuni complexe de interes public		0,65	1,56
Zona de locuințe și funcțiuni complementare		30,88	74,20
Zona de unități industriale și agricole		-	-
Zone verzi, recreere și sport		-	-
Zona de gospodărie comunală		0,91	2,19
Zona cu destinații speciale și echipare teritorială	Căi de comunicație rutieră	1,52	3,65
	Căi ferate	7,66	18,40
	Construcții aferente rețelelor tehnico-edilitare	-	-
Alte zone		-	-
Total intravilan		41,62	100,00

- **Localitatea Reci:**

Tabelul nr. 7: Bilanț teritorial conform P.U.G. în vigoare, localitatea Reci

Zone funcționale		Suprafață (ha)	Suprafață (%)
Zona centrală și alte funcțiuni complexe de interes public		12,54	8,25
Zona de locuințe și funcțiuni complementare		112,23	73,82
Zona de unități industriale și agricole		11,20	7,36
Zone verzi, recreere și sport		6,20	4,08
Zona de gospodărie comunală		3,25	2,14
Zona cu destinații speciale și echipare teritorială	Căi de comunicație rutieră	6,62	4,35
	Căi ferate	-	-
	Construcții aferente rețelelor tehnico-edilitare	-	-
Alte zone		-	-
Total intravilan		152,04	100,00

- **Localitatea Saciova:**

Tabelul nr. 8: Bilanț teritorial conform P.U.G. în vigoare, localitatea Saciova

Zone funcționale	Suprafață (ha)	Suprafață (%)
Zona centrală și alte funcțiuni complexe de interes public	0,65	2,57
Zona de locuințe și funcțiuni complementare	21,91	86,43

Zone funcționale		Suprafață (ha)	Suprafață (%)
Zona de unități industriale și agricole		-	-
Zone verzi, recreere și sport		-	-
Zona de gospodărie comunală		1,12	4,42
Zona cu destinații speciale și echipare teritorială	Căi de comunicație rutieră	1,55	6,11
	Căi ferate	-	-
	Construcții aferente rețelelor tehnico-edilitare	-	-
Alte zone		0,12	0,47
Total intravilan		25,35	100,00

Educație

Conform inventarului domeniului public al comunei Reci, la nivelul teritoriului administrativ se regăsesc 3 școli, 1 grădiniță și un centru de asistență copii de tip "After School".

Sănătate și protecție socială

Se poate observa în următorul tabel faptul că în cazul unităților sanitare identificate pe teritoriul UAT Reci, acestea sunt în totalitate în proprietate privată.

Dotări culturale

În cadrul UAT Reci regăsim Casa de cultură (satul Reci) și Biblioteca Comunală, ce beneficiază de 6257 de volume, 68 de cititori activi, eliberându-se un total de 88 de volume (în anul 2022).

Culte

În cadrul UAT Reci regăsim 5 biserici:

- Biserica reformată din Reci. Aceasta face parte din ansamblul de monumente istorice, alături de Turnul-Clopotniță.
- Biserica reformată din Aninoasa
- Biserica reformată din Bita
- Biserica reformată din Reci
- Biserica reformată din Saciova

Zona de spații verzi, sport și agrement

În cadrul comunei Reci, această funcțiune lipsește în teritoriu, acest lucru reprezentând o disfuncționalitate majoră.

Administrația publică și servicii publice

Comuna Reci nu concentrează un număr însemnat de dotări, fiind remarcată dependența funcțională de orașul Sfântu Gheorghe aflat la o distanță de aproximativ 10km. Cu toate acestea, în cadrul localității, grupate în special pe teritoriul satului de reședință se regăsesc următoarele instituții publice:

- Primăria Comunei Reci
- Poliția Comunei Reci
- Centrul cultural

- Școala Gimnazială “Antos Janos”
- Oficiul Poștal

Destinație specială

Pe teritoriul comunei Reci nu au putut fi identificate terenuri cu destinație specială.

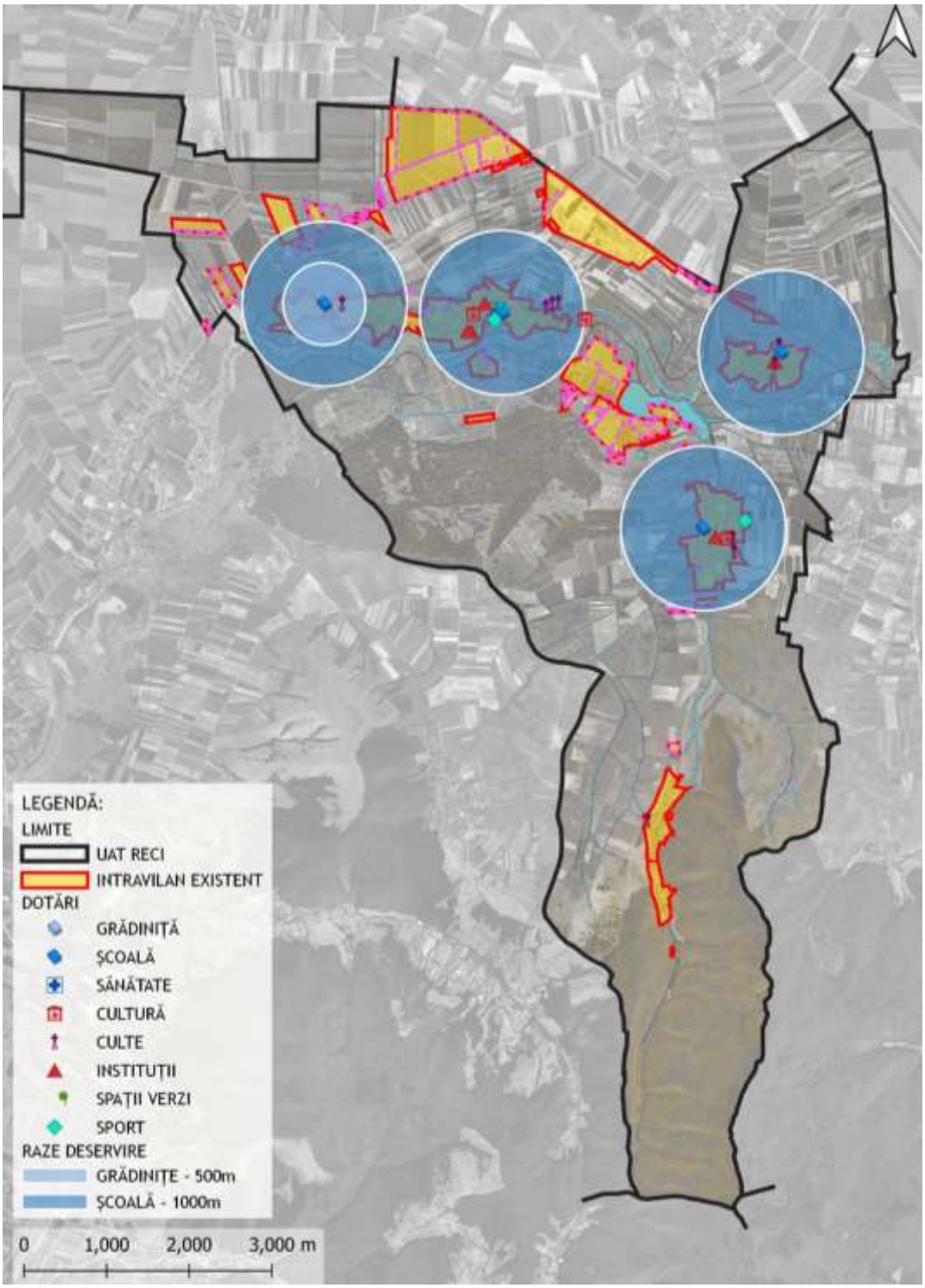
Gospodărie comunală

În cadrul acestei zone au fost grupate cimitirele aflate în administrarea Consiliului Local Reci.

Transporturi

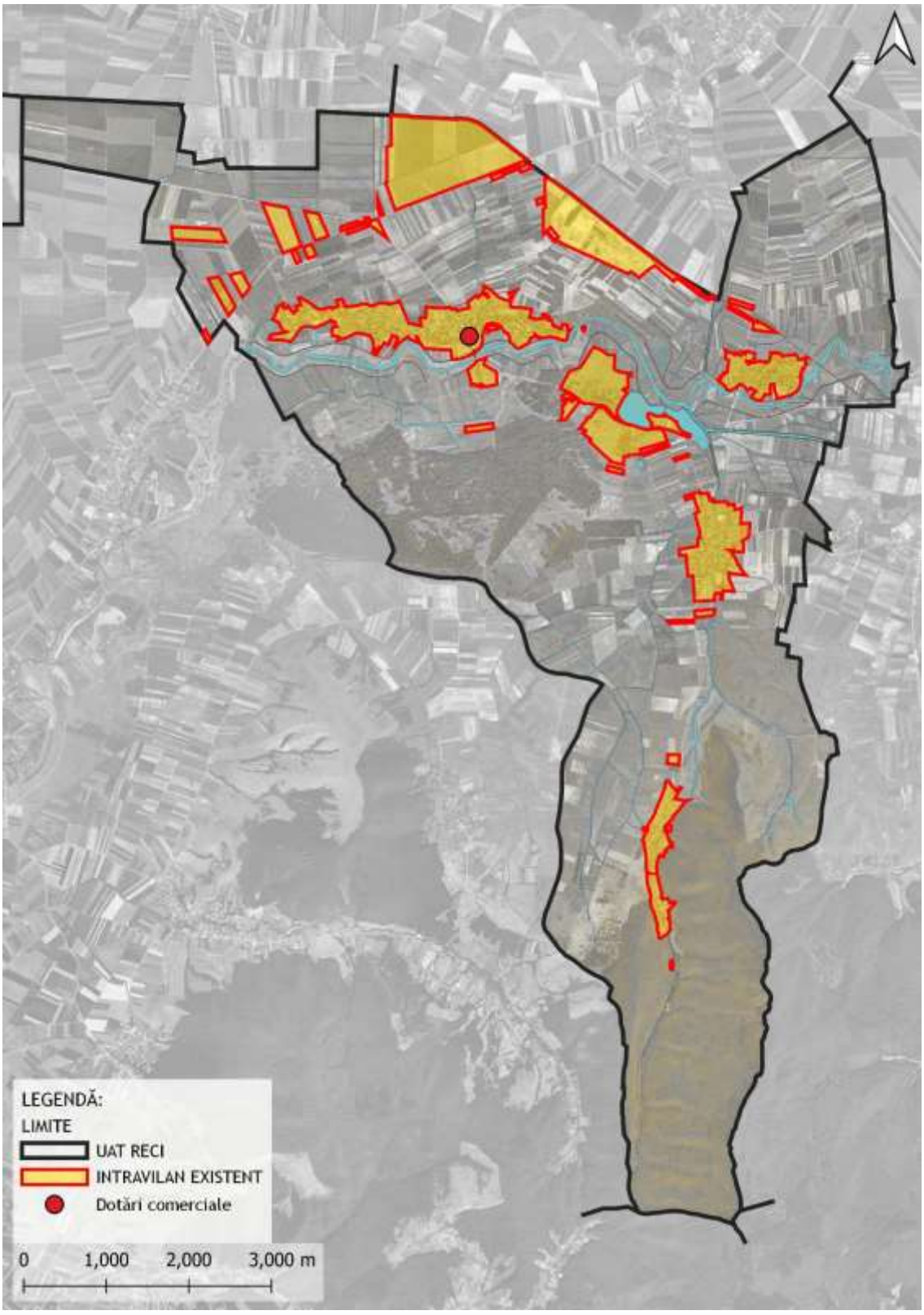
În cadrul UAT Reci nu se regăsesc echipamente dedicate transportului public, acest serviciu fiind asigurat prin intermediul operatorilor privați de transport. Există așadar un traseu al transportului public ce urmează ruta: Sfântu Gheorghe – Reci – Saciova. Acest traseu are o lungime de 24km și este deservit de un singur vehicul.

Figura nr. 2: Distribuția dotărilor și serviciilor publice

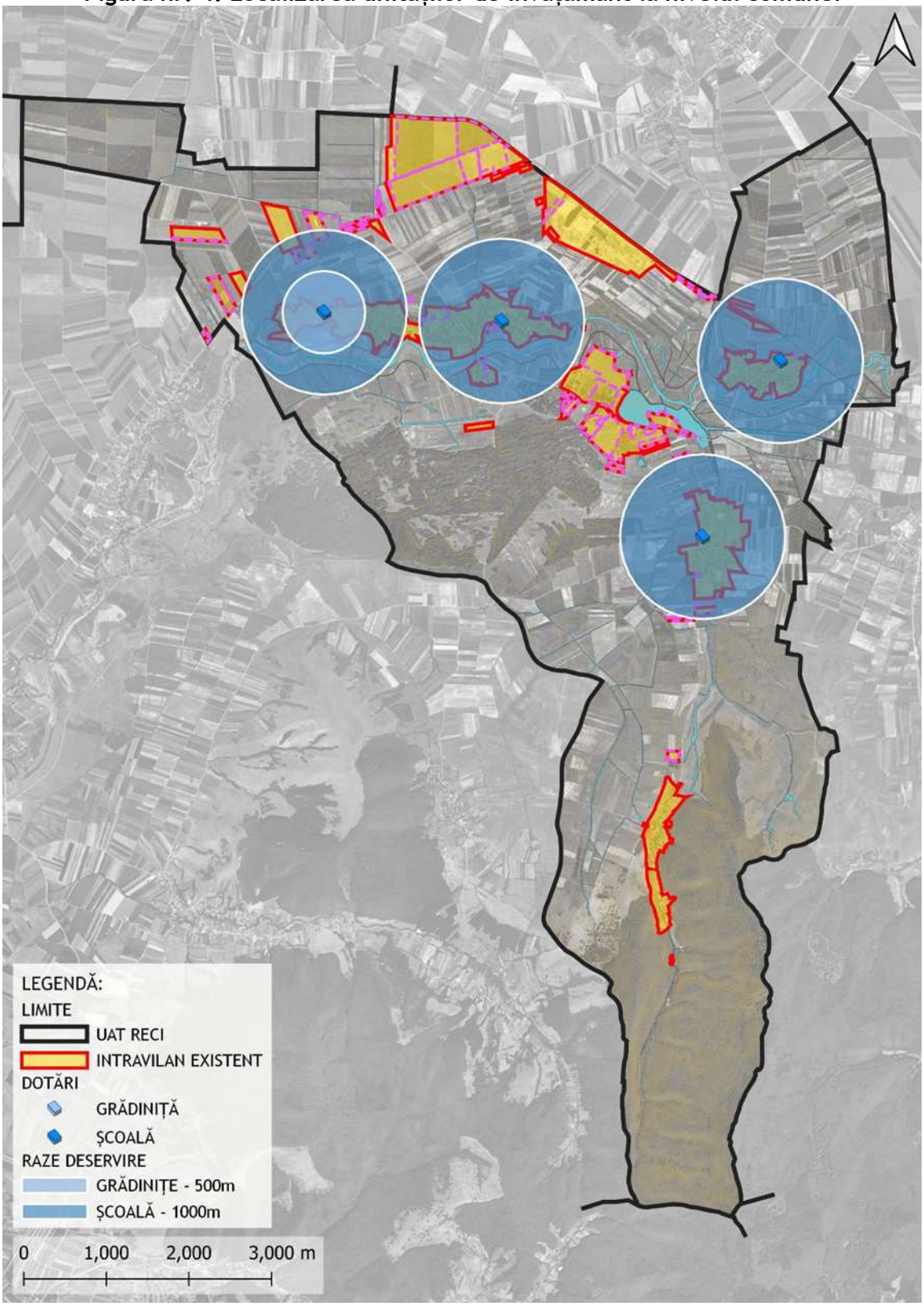
Sursa: Prelucrare autor

Figura nr. 3: Localizare activități comerciale la nivelul comunei

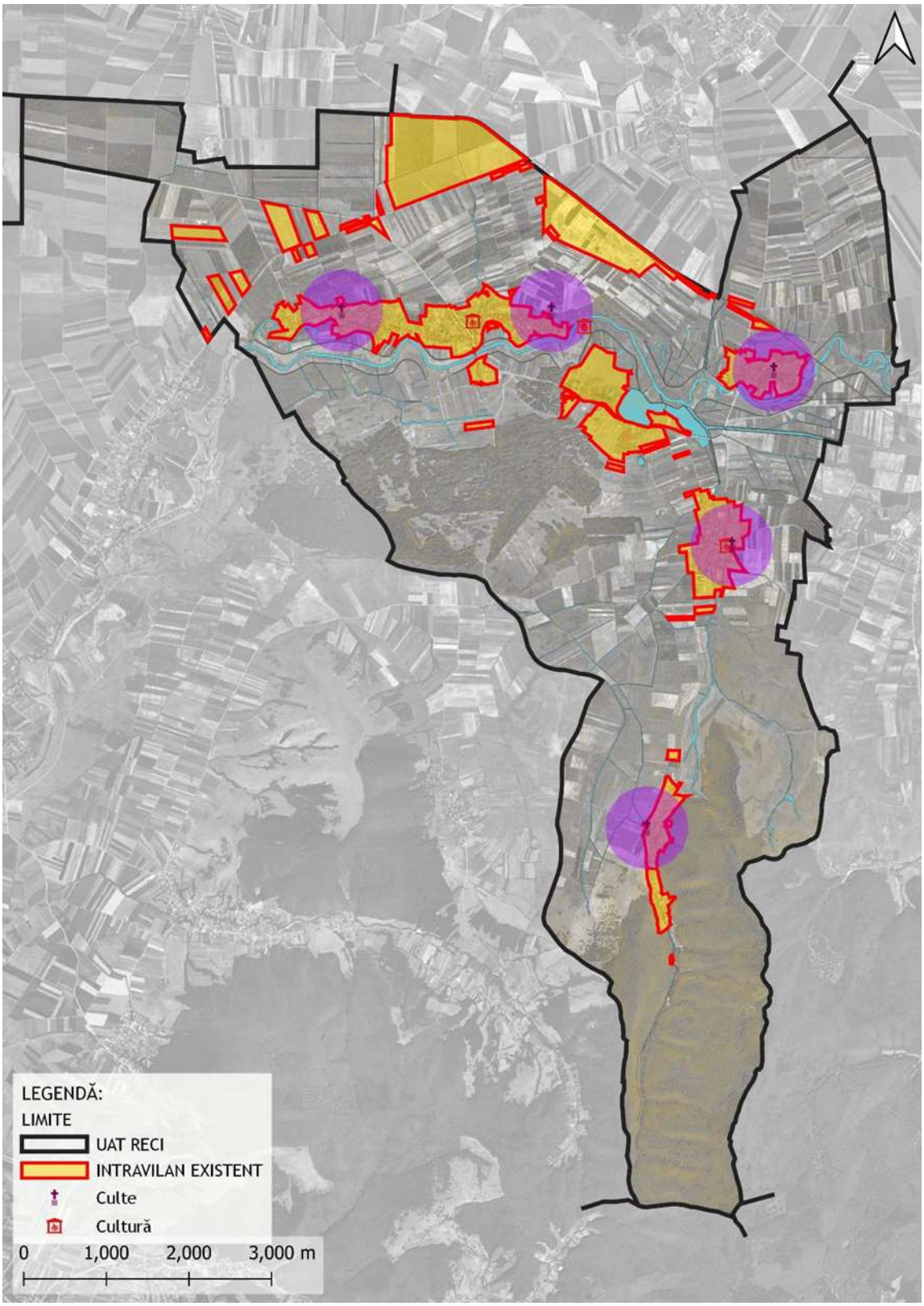
Sursa: Prelucrare autor

Figura nr. 4: Localizarea unităților de învățământ la nivelul comunei

Sursa: Prelucrare autor

Figura nr. 5: Deservire cultură și culte la nivelul comunei

Sursa: Prelucrare autor

Structura terenurilor:

Modul de folosință al terenurilor în extravilan este indicat în tabelul următor:

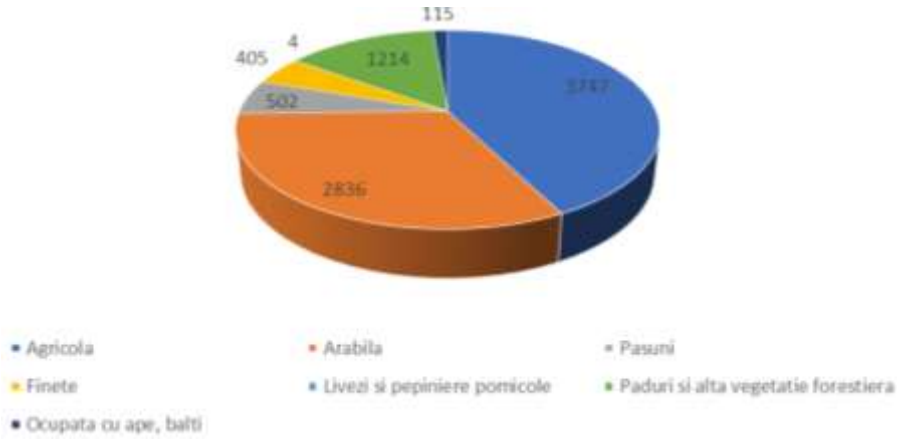
Tabelul nr. 9: Modul de folosință al terenurilor în extravilan

	Anul 1990	Anul 2000	Anul 2010	Anul 2014
	UM: Ha			
Agricola	4169	3843	3833	3747
Arabila	2566	2923	2914	2836
Pășuni	1128	514	502	502
Finete	471	399	413	405
Livezi si pepiniere pomicole	4	7	4	4
Păduri si alta vegetație forestiera	:	:	1214	1214
Ocupata cu ape, bălți	:	:	115	115

Sursa: Institutul Național de Statistică

Se observă că ponderea cea mai ridicată o au terenurile agricole - arabile (peste 50% din totalul suprafețelor), suprafața acestora crescând cu circa 270 ha în intervalul 1990-2014. Categoria de terenuri agricole cu cea mai mare scădere la nivelul teritoriului administrativ al comunei Reci este cea a pășunilor.

Figura nr. 6: Modul de folosință pentru suprafața agricolă

Sursa: Institutul Național de Statistică

3.1.2. Locuirea

Din punct de vedere al fondului de locuințe existent, acesta a evoluat ascendent în ultimii ani marcat de mărirea cu aproximativ 218 a numărului de locuințe și dublarea suprafeței locuibile în perioada 1990-2023, pe fondul investițiilor în acest sector:

Tabelul nr. 10: Locuințe existente la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități

	Anul 1990	Anul 2000	Anul 2010	Anul 2020	Anul 2023
	UM: Număr				
Total	**917**	**881**	**961**	**1124**	**1135**
Proprietate publica	:	3	4	3	3
Proprietate privata	:	878	957	1121	1132

Sursa: Institutul Național de Statistică

Tabelul nr. 11: Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități

	Anul 1990	Anul 2000	Anul 2010	Anul 2020	Anul 2023
	UM: M.p. arie desfășurată				
Total	**23000**	**28095**	**33347**	**49109**	**49969**
Proprietate publica	:	82	126	124	124
Proprietate privata	:	28013	33221	48985	49845

Sursa: Institutul Național de Statistică

3.1.3. Patrimoniu natural și construit

Elemente ale cadrului natural

Flora cuprinde o mare varietate de arbori: molid, fag, stejar, gorun, mesteacăn, arin, răchită, salcie.; arbuști: alunul, murul.; ierburi și specii de flori: coada șoricelului, păiuș, cinci degete, firuța, pelinul, rogozul, papura, lintița, săgeata apei, brebenei, brândușă.

Fauna este foarte variată, grație mulțimii biotopurilor întâlnite din valea Oltului până pe vârful muntelui, alcătuită din specii de mamifere, păsări, reptile și amfibieni.

Printre elementele de flora și faună existente pot fi menționate: Roată de Apă (Alrovanda Vesiculosa), Trifoistea de baltă (Menyanthes trifoliata), Șapte-degete (Comarum Palustre), Nufărul alb (Nymphaea alba). Rezidenții permanenți sunt căprioarele, cerbi, vulpi, bursuci, iepuri, mistreți, pisici sălbatice. Din speciile de amfibieni al lacului amintim broasca de mlaștină (Rana arvalis).

Geologie și hidrogeologie

Din punct de vedere geologic, arealul face parte din Depresiunea Brașovului, compartimentul nord-estic, subdiviziunea Depresiunea Râul Negru. Se caracterizează prin prezența depozitelor cuaternare holocene. În sudul și vestul arealului analizat predomină depozitele recente din Holocenul superior alcătuite din pietrișuri, nisipuri și nisipuri argiloase, genetic constituind depozite deluvial-proluviale, în timp ce în partea central-estică predomină depozitele loessoide din Holocenul inferior, care, din punct de vedere al genezei, sunt depozite eoliene.

Din punct de vedere genetic, s-a format la sfârșitul pliocenului și reprezintă practic un sistem de grabene. A fost afectată de o puternică subsidență ce și-a pus amprenta asupra evoluției sale. Efectul acestei subsidențe s-a manifestat prin existența unui număr redus de terase aluviale. Neuniformitatea internă a fundamentului cristalin a condus la apariția unui bazin de prăbușire în care s-au depus sedimente cretacice în terțiar.

Hidrografia regiunii

Din punct de vedere hidrologic, principalul curs de râu este reprezentat de Râul Negru cu o suprafață de 2243 km2 și o lungime de 106,3 km își are izvorul pe versantul sudic al masivului Șandrul Mare cu o altitudine maximă de 1639 m de la o altitudine de 1280 m. Alte ape de suprafață sunt râul Covasna și pâraiele Saciova și Pădureni.

Între elementele hidrografice din bazinul Râului Negru amintim și:

- Mlaștinile și lacurile de la Reci, cu alimentare aproape exclusiv meteorică. Ele se află cantonate între dunele de nisip de pe malul stâng al Râului Negru, în jumătatea sudică a porții de la Reci. Dunele au direcția Nord Est- Sud Vest, ceea ce dovedește participarea vântului Nemira la formarea lor. Mlaștinile, precum și micile lacuri, 365

la număr, în majoritate cu apă temporară au, de asemenea, forme alungite în aceasta direcție. Nivelul apei freatice de pe suprafața ariei naturale protejate variază de la 1.7 m la 5 m adâncime.

- Lacurile de la Reci, cu o suprafață totală de 24 de hectare, din care 14,2 ha se află în proprietatea consiliului local Reci, iar restul în proprietatea Asociației Județene a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Covasna. Lacurile sunt utilizate în scop de agrement (pescuit, înot, etc). Lacurile sunt în prag de a seca din pricina deteriorării stavilelor, soluționarea acestei probleme fiind imperios necesară în cel mai scurt timp. Este un lac artificial realizat la finele anilor '70. Alimentarea acestor lacuri se realizează prin pârâul Saciova, printr-o captare care trece direct prin lac.

Clima

Din punct de vedere climatic, arealul analizat se înscrie în climatul de ansamblu al țării noastre, respectiv climatul temperat-continental de tranziție, un climat de adăpost, rezultat din prezența barierei carpatice.

Circulația atmosferei, coroborată cu radiația solară influențează repartiția temperaturii aerului în arealul depresiunii. Relieful muntos din împrejurimi își exercită influența și asupra Depresiunii Brașov.

Temperatura medie anuală are valori mai ridicate comparativ cu alte depresiuni intramontane cu 2-3°C, cauza principală fiind altitudinile mai ridicate a culoarului depresionar din nord.

Temperatura medie anuală este de 8.49°C, cele mai ridicate temperaturi medii lunare multianuale înregistrându-se în lunile iulie și august, 20.0°C, respectiv 19.3°C. Valorile cele mai scăzute se înregistrează în lunile ianuarie - 4.5°C și februarie - 1.9°C.

Temperaturile medii înregistrează o variație în cursul unui an. Iarna, temperatura medie este de -2,8°C, primăvara și toamna este de 8.8°C, iar vara valoarea acesteia este de 1°C.

În această arie depresionară situată la curbura carpatică au loc frecvente inversiuni de temperatură provocate în principal de stagnarea aerului rece în zonele joase ale depresiunii, între 500- 600 m.

În ceea ce privește precipitațiile atmosferice, în arealul analizat cad anual aproximativ 593 mm de precipitații, cu un maxim în lunile iunie și iulie 87,5 mm, respectiv 88,2mm, în timp ce cantitățile cele mai reduse se înregistrează în lunile ianuarie și februarie 26,8 mm, respectiv 25 mm.

În vatra depresiunii numărul zilelor în care cad precipitații este de aproximativ 30-40 de zile, datorită influențelor maselor de aer continentale.

În ceea ce privește umezeala relativă, la stația Brașov este de 78%, iar presiunea aerului este de 1014.8 hPA.

Regimul vântului este influențat de principalele fronturi de aer existente. Direcția dominantă este cea vestică, în special vestică și sud- vestică, la care se adaugă vânturile de est.

Patrimoniu construit

Conform Listei Monumentelor Istorice 2015, pe teritoriul administrativ al comunei Reci sunt înregistrate următoarele obiective:

Tabelul nr. 12: Monumente, ansambluri, situri arheologice

I – MONUMENTE, ANSAMBLURI, SITURI ARHEOLOGICE					
Nr. crt.	**Nr. LMI**	**COD L.M.I. 2015**	**DENUMIRE**	**ADRESĂ**	**DATARE**
1.	77	CV-I-s-A-13057	Castellum de la Comolău	„Cetatea” (Vár), la NV lângă DN Brașov - Bacău, pe malul drept al râului Negru (Fekete Űgy)	sec. II - III p. Chr., Epoca romană
2.	119	CV-I-s-A-13077	Situl arheologic de la Reci, punct „Telek”	„Telek”, pe malul drept al Râului Negru, la 400 m est de biserica reformată	
3.	120	CV-I-m-A-13077.01	Locuire și morminte	„Telek” , pe malul drept al Râului Negru, la 400 m est de biserica reformată	sec. IX - X, epoca medievală timpurie
4.	121	CV-I-m-A-13077.02	Așezare	„Telek” , pe malul drept al Râului Negru, la 400 m est de biserica reformată	sec. II -III p. Chr., Epoca romană
5.	122	CV-I-m-A-13077.03	Așezare	„Telek” , pe malul drept al Râului Negru, la 400 m est de biserica reformată	Latène, cultura Cucuteni - Ariușd
6.	123	CV-I-m-A-13077.04	Așezare	„Telek” , pe malul drept al Râului Negru, la 400 m est de biserica reformată	Neolitic

II – MONUMENTE, ANSAMBLURI, SITURI DE ARHITECTURĂ					
Nr. crt.	**Nr. LMI**	**COD L.M.I. 2015**	**DENUMIRE**	**ADRESĂ**	**DATARE**
1.	443	CV-II-a-A-13258	Ansamblul bisericii reformate	Pe un deal, la marginea nord-estică a localității, lângă cimitir	sec. XIII -XIX
2.	444	CV-II-m-A-13258.01	Biserica reformată	Pe un deal, la marginea nord-estică a localității, lângă cimitir	sec. XIII, ref. 1515, transf. 1857
3.	445	CV-II-m-A-13258.02	Turn-clopotniță	Pe un deal, la marginea nord-estică a localității, lângă cimitir	sec. XIII, 1515, transf. 1857
4.	446	CV-II-m-B-13259	Conacul Antos, azi dispensar medical și locuință de serviciu	444	1825
5.	447	CV-II-m-B-13260	Casa Salamon	452	sec. XVIII
6.	448	CV-II-m-A-13261	Biserica reformată	In centrul localității, lângă cimitir	sec. XV, transf. sec. XVIII - XIX, turn 1824

Sursa: Lista Monumentelor Istorice și de Arhitectură 2015

Conform Repertoriul Arheologic Național, în comuna Reci, județul Covasna există următoarele situri arheologice :

Tabelul nr. 13: Situri arheologice

Cod RAN	Denumire	Categorie	Tip	Localitate	Componente sit	Cronologie	Ultima modificare
64782.02	Situl arheologic de la Reci - Cetatea Comolău. Castrul se află la nord-vest de sat, lângă DN Brașov - Bacău, pe malul drept al râului Negru (Fekete Ügy).	locuire	așezare militară	Reci, com. Reci	Așezare, vicus, Cetate, Castellum	Eneolitic, Epoca bronzului, Epoca romană, Epoca medievală, Epoca migrațiilor / secolul al II-lea - al treilea sfert al secolului al III-lea p. Chr., secolele al XIII-lea - al XVI-lea, secolele al III-lea - al IV-lea p. Chr.	21.03.2023 (actualizată)
64782.16	Ansamblul bisericii reformate de la Reci. Ansamblul se găsește în sud-estul localității	structură de cult	edificiu religios	Reci, com. Reci	Biserică, Necropolă, Turn clopotniță	Epoca medievală / sec.XII-XIII, sec.XII, sec.XIII	09.01.2022 (actualizată)
64817.06	Biserica reformată de la Saciova. Biserica se găsește în nord-vestul localității, pe partea stângă a drumului comunal 25 spre Aninoasa.	structură de cult	edificiu religios	Saciova, com. Reci	Biserică	Epoca medievală / sec. XV, transf. sec. XVIII - XIX	09.01.2022 (creată)
64817.02	Situl arheologic de la Saciova - Poalele dealului Ivanka. Situl a fost identificat la nord de sat și la 50 m de valul de pământ „Homárka”.	locuire	așezare	Saciova, com. Reci	descoperiri de suprafață	Neolitic	14.01.2021 (creată)
64817.05	Descoperirile izolate de la Saciova - Pădurea Lapos	descoperire izolată	artefact	Saciova, com. Reci		Preistorie	14.01.2021 (verificată)

Cod RAN	Denumire	Categorie	Tip	Localitate	Componente sit	Cronologie	Ultima modificare
64817.04	Așezarea Cucuteni-Ariușd de la Saciova. Așezarea a fost descoperită în hotarul satului.	locuire	așezare	Saciova, com. Reci	Așezare	Eneolitic	14.01.2021 (verificată)
64817.01	Cetatea medievală de la Saciova - Dealul de Cărămidă. Cetatea se află pe un vârf de deal, între pâraiele Izvorul Pietros și Valea Cetății.	locuire	așezare civilă	Saciova, com. Reci	Cetate	Epoca medievală	14.01.2021 (verificată)
64782.20	Situl arheologic de la Reci - Fabrica de prelucrare și debitare a lemnului din Reci. Situl se află situat la cca. 1,5 km Nord-Est de localitatea Reci (jud. Covasna) și 1-1,2 km Sud de Eresteghin (com. Moacșa), în lungul linei de cale ferată Sf. Gheorghe – Brețcu. La nord-est terenul este delimitat de DN – 11, iar la est de valea pârâului	locuire	așezare	Reci, com. Reci	așezare deschisă	Preistorie / începutul mil. I. a. Chr.	23.04.2020 (creată)
64782.18	Așezarea eneolitică de la Reci - Cetatea mică	locuire	așezare	Reci, com. Reci	Așezare	Eneolitic	23.04.2020 (actualizată)
64782.17	Descoperirile preistorice de la Reci - fostul sat Comalău	locuire	așezare	Reci, com. Reci	sit, Așezare, locuire	Hallstatt, Neolitic, Epoca bronzului	23.04.2020 (actualizată)
64782.19	Valul de pământ Homárka de la Reci. Valul este localizat la sud de sat și de pădurea „Mesteceni”.	locuire	sistem defensiv	Reci, com. Reci	Val de pământ	Necunoscută	23.04.2020 (actualizată)

Cod RAN	Denumire	Categorie	Tip	Localitate	Componente sit	Cronologie	Ultima modificare
64782.05	Așezarea dacică de la Comolău - Dombora. Așezarea se află la marginea ridicăturii de teren ce se prelungește în curtea și grădina lui St. Dombora.	locuire; descoperire funerară	așezare; necropolă	Reci, com. Reci	Mormânt de incinerație, Așezare	Latène	23.04.2020 (actualizată)
64782.03	Situl arheologic de la Comolău - Școala Primară. Situl se află în partea de V a satului, pe o întindere vastă de lângă școală.	locuire	așezare	Reci, com. Reci	Așezare	Epoca bronzului, Epoca romană, Hallstatt, Latène	23.04.2020 (actualizată)
64782.15	Așezarea medievală de la Reci - Fața Morii. Situl arheologic se află pe malul cursului de apă Râul Negru.	locuire; descoperire funerară	așezare; necropolă	Reci, com. Reci	mormânt de înhumație, Așezare	Epoca medievală / sec. X-XI	23.04.2020 (actualizată)
64782.14	Situl de epocă romană de la Reci - Culmea carierei de piatră. Situl este localizat pe dealul carierei de piatră.	locuire	așezare	Reci, com. Reci	sit	Epoca romană	23.04.2020 (actualizată)
64782.12	Așezarea de epoca neolitică de la Reci -Coasta Mesteacănului. Așezarea se află la S-SE de sat.	locuire	așezare	Reci, com. Reci	Descoperire izolată	Eneolitic	23.04.2020 (actualizată)
64782.11	Așezarea Cucuteni - Ariușd de la Reci - Ludovic Marton. Așezarea se află lângă șoseaua dinspre Sf. Gheorghe.	locuire	așezare	Reci, com. Reci	Așezare	Eneolitic	23.04.2020 (actualizată)

Cod RAN	Denumire	Categorie	Tip	Localitate	Componente sit	Cronologie	Ultima modificare
64782.09	Situl arheologic de la Reci - Doboaica. Situl se află pe o terasă de sub dealuri.	locuire	așezare	Reci, com. Reci	Așezare	Epoca romană, Epoca bronzului, Eneolitic	23.04.2020 (actualizată)
64782.07	Situl arheologic din epoca bronzului de la Comolău. Situl se află în cuprinsul satului.	locuire	așezare	Reci, com. Reci	sit	Eneolitic, Epoca bronzului	23.04.2020 (actualizată)
64782.06	Așezarea geto-dacică de la Comolău - Râpa Mare. Așezarea se află în apropierea albiei râului, lângă „Râpa Mare”.	locuire	așezare	Reci, com. Reci	așezare, Mormânt de incinerație	Necunoscută, Latène	23.04.2020 (actualizată)
64782.01	Situl arheologic de la Reci - Telek. Situl arheologic se află pe malul drept al pârâului Negru, la 400 m E de biserica reformată.	locuire	așezare	Reci, com. Reci	Mormânt de inhumație, Locuire, Morminte, Așezare	Epoca bronzului, Latène, Epoca medievală, Neolitic, Eneolitic, Epoca migrațiilor, Hallstatt / sec.IX-X, sec. IV - V	23.04.2020 (actualizată)
64791.01	Situl arheologic de la Aninoasa - Sălașul românilor. între Valea Saciovei și Pârâul Kurta, pe un dâmb	locuire	așezare	Aninoasa, com. Reci	Așezare	Epoca bronzului, Eneolitic	05.05.2015 (actualizată)
64782.08	Situl arheologic de la Comolău - Câmpul Turcilor	locuire	așezare	Reci, com. Reci	Așezare	Eneolitic, Latène	19.02.2014 (actualizată)

Cod RAN	Denumire	Categorie	Tip	Localitate	Componente sit	Cronologie	Ultima modificare
64782.04	Situl arheologic de la Comolău - Dombolyka	locuire	așezare	Reci, com. Reci	Așezare, Locuire	Latène, Neolitic	18.02.2014 (verificată)
64791.05	Depozitul de bronzuri de la Aninoasa. pe teritoriul satului	descoperire izolată	depozit	Aninoasa, com. Reci	Depozit	Epoca bronzului	14.02.2014 (verificată)
64817.03	Locuirea din epoca bronzului de la Saciova - Șes	locuire	așezare	Saciova, com. Reci	Locuire	Epoca bronzului	10.12.2013 (verificată)
64791.03	Locuirea neolitic de la Aninoasa - Kutsara	locuire	așezare	Aninoasa, com. Reci	Locuire	Neolitic	09.12.2008 (verificată)
64791.02	Așezarea preistorică de la Aninoasa - Veresmart	locuire	așezare	Aninoasa, com. Reci	Așezare	Epoca bronzului	25.11.2008 (verificată)
64791.04	Celtul de bronz de la Aninoasa - După mesteacăn	descoperire izolată	artefact	Aninoasa, com. Reci	Locuire	Epoca bronzului	25.11.2008 (verificată)
64782.13	Situl din epoca bronzului de la Reci - Cartierul Kanat	locuire	așezare	Reci, com. Reci	sit	Epoca bronzului	25.11.2008 (verificată)
64782.10	Situl arheologic de la Comolău - Grădina Bisericii	locuire	așezare	Reci, com. Reci	Așezare	Eneolitic, Latène	25.11.2008 (actualizată)

*Sursa: **Repertoriul Arheologic National (RAN)***

Patrimoniu natural

Spatii verzi și zone de agrement

Spațiile verzi reprezintă suprafețe de teren cu vegetație în general amenajată, la care se asociază o serie de construcții specifice pentru satisfacerea funcțiilor sociale, culturale, estetice și igienico-sanitare. Natura urbană are ca scop ameliorarea peisagistică și este compusă din arbori, arbuști, pomi fructiferi și legume, în gospodăriile individuale.

Conform OUG nr. 114/2007 care modifică și completează OUG 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea 265/2006, articolul II aliniatul (1), autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura din terenul intravilan o suprafață de spațiu verde de minimum 26 mp/locuitor până la 31 decembrie 2013.

Precizăm că, prin prevederile Legii 24/2007 privind reglementarea si administrarea spatiilor verzi din intravilanul localităților, art. 3, spațiile verzi se compun din: spatii verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, grădini, scuaruri, fâșii, spatii verzi publice de folosința specializata: (i) grădini botanice si zoologice, muzee in aer liber, parcuri expoziționale, zone ambientale si de agrement pentru animalele dresate în spectacolele de circ; (ii) cele aferente dotărilor publice: creșe, grădinițe, scoli, unități sanitare sau de protecție sociala, instituții, edificii de cult, cimitire; (iii) baze sau parcuri sportive pentru practicarea sportului de performanta; spatii verzi pentru agrement: baze de agrement, poli de agrement, complexuri si baze sportive; spatii verzi pentru protecția lacurilor si cursurilor de apa; culoare de protecție fata de infrastructura tehnica; păduri de agrement; pepiniere si sere.

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) apreciază că, pentru desfășurarea în condiții optime a activităților umane, ar fi necesari 50 mp zonă verde intravilan/locuitor și 300 mp zonă verde extravilană/locuitor.

La data realizării ultimului PUG al comunei Reci suprafața spațiilor verzi declarate era de 7,91 ha.

Conform unei situații actualizate realizate in anul 2015, suprafața spațiilor verzi de pe teritoriul UAT Reci, se prezintă astfel:

Tabelul nr. 14: Suprafața spațiilor verzi de pe teritoriul UAT Reci (2015)

Localitatea	Spații verzi, ha	Nr. locuitori	Spațiu verde/locuitor
Reci	9,15	1443	63,41
Aninoasa	2,56	443	57,79
Bita	0	285	0,00
Saciova	0	133	0,00
Total	**11,71**	**2304**	**50,82**

Se constată astfel că suprafața de spațiu verde/ locuitor satisface cerințele specificate în OUG nr. 114/2007, respectiv de minim 26 mp/locuitor.

Spatii verzi amenajate

- Teren de sport - sat Reci 7800 mp
- Teren de sport – sat Aninoasa 20096 mp
- Parc comunal – sat Reci – suprafața de 6233 mp și un loc de joacă.
- Loc de joacă din curtea căminului cultural din Aninoasa 300 mp
- Loc de joacă Bita 300 mp
- La acestea se adaugă alte zone verzi, neamenajate:
- Lacurile de la Reci, râurile și pâraiele locale oferă o foarte bună posibilitate de pescuit sportiv atât pentru localnici dar și pentru turiștii sosiți în zonă.
- Zonele protejate- Mestecănișul de la Reci este iarăși o locație ideală pentru drumeții, plimbări.

În comuna Reci există următoarele spații verzi amenajate și destinate agrementului:

- Parc localitatea Reci
- Teren de fotbal
- Sală de sport
- Lacurile de la Reci unde se poate practica pescuitul sportive
- Spații de joacă pentru copii în localitățile Reci, Bita și Saciova

Alte spații verzi existente la nivelul comunei: cimitire, trupuri de păduri, spații verzi aferente căilor de comunicație, plantații de protecție, spații verzi aferente instituțiilor publice. La acestea se adaugă spațiile verzi proprietate privată, formate din grădini, livezi, grădini de flori.

Cimitire: cimitirul din loc. Comălău, cimitirul Reci, cimitirul Aninoasa, cimitirul Bitam, cimitirul Saciova.

Spații verzi aferente cursurilor de apă: Râul Negru Olt, râul Covasna, râul Pădureni.

Păduri: Mestecănișul de la Reci

Arii naturale protejate

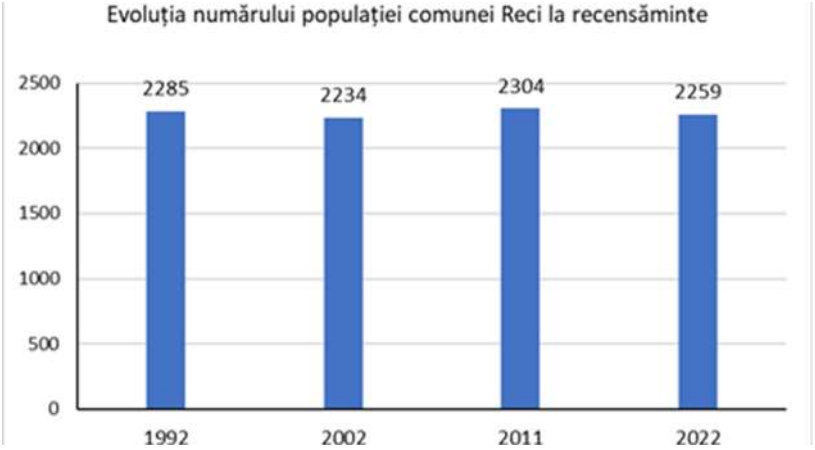
Pe teritoriul comunei Reci se identifică următoarele arii protejate:

- situl Natura2000 ROSCI0111 Mestecănișul Reci.
- aria naturală protejată de interes național Mestecănișul de la Reci și Bălțile de la Ozun-Sântionlunca, categoria IV IUCN. Aria naturală protejată ROSCI0111 Mestecănișul de la Reci se suprapune parțial peste Rezervația Naturală Mestecănișul Reci- Bălțile de la Ozun- Sântionlunca în proporție de 99.29%.
- situl Natura2000 ROSCI0374 Râul Negru
- situl Natura2000 ROSPA0147 Valea Râului Negru

3.1.4. Populația - evoluție demografică și forța de muncă[2]

La ultimul recensământ din 2021, populația comunei Reci număra 2259 locuitori. Populația comunei Reci a avut o tendință relativ stabilă de-a lungul anilor, cu o fluctuație mică între 2300 și 2200 locuitori, ajungând la un efectiv de 2279 persoane în anul 2023 (persoane cu domiciliul la 1 iulie). Tendința de stabilitate demografică a populației comunei Reci se explică prin procesul de periurbanizare a municipiului reședință de județ Sfântu Gheorghe a cărui populație a scăzut, în timp ce localitățile din proximitatea acestuia au crescut demografic. De asemenea, distanțele reduse față de cel mai mare centru urban al județului a determinat scăderea tendinței de migrație în căutarea oportunităților pentru muncă.

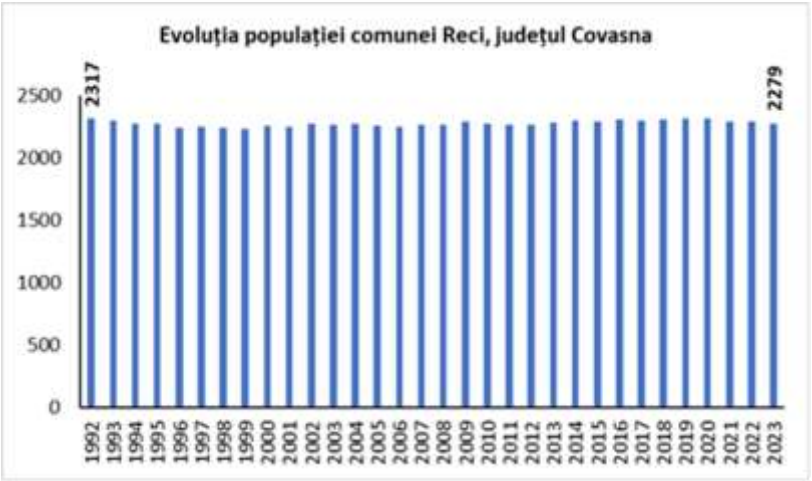
Figura nr. 7: Evoluția numărului populației comunei Reci la recensămintele 2002, 2011 și 2021

Sursa: Institutul Național de Statistică

Între 1992 și 2021, un interval de 19 ani, numărul persoanelor s-a menținut, scăderea fiind de doar 26 persoane, după datele de la recensăminte.

Figura nr. 8: Evoluția numărului populației comunei Reci – perioada 1992-2023, date la 1 iulie

Sursa: INS, baza de date TEMPO

[2] Studiu privind analiza socio-demografică pentru Planul Urbanistic General al comunei Reci, 2024

Populația totală a județului Covasna a scăzut în acest interval de timp de la 235,196 în 1992 la 221,686 în 2023, ceea ce reprezintă o scădere cu 13,510 persoane (-5.7%). Populația urbană a avut o scădere mai accentuată decât cea rurală. De la 124,468 în 1992, populația urbană a scăzut la 109,008 în 2023, cu o pierdere de 15,460 persoane (-12.4%). Cauzele pot fi multiple, ca de exemplu migrația populației din zonele urbane către alte regiuni sau țări, sau ca o tendință de îmbătrânire și de scădere a natalității în orașele din Covasna.

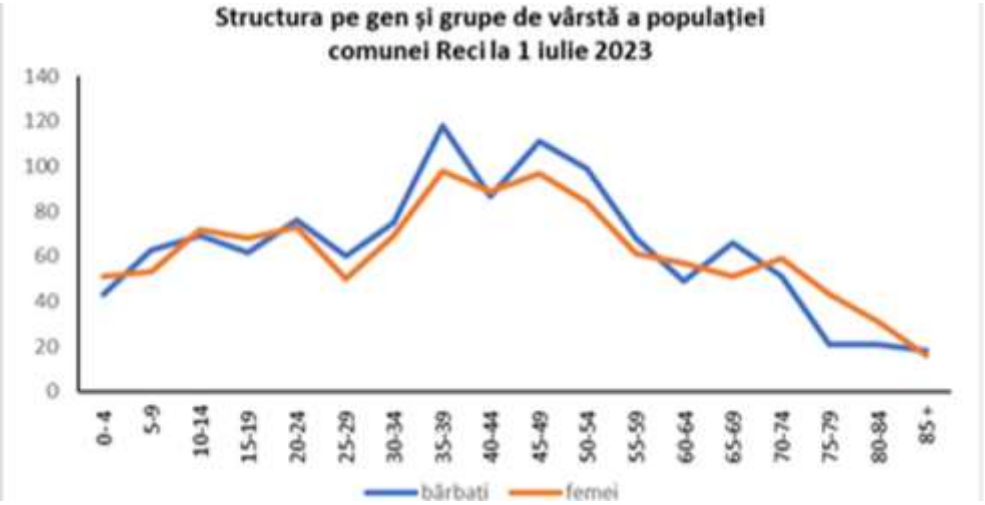
Populația rurală a județului a avut o evoluție diferită, cu o ușoară creștere pe parcursul perioadei analizate. Populația rurală a crescut cu 1,950 de persoane (+1.8%), de la 110,728 în 1992 la 112,678 în 2023. Această evoluție pozitivă arată o stabilitate mai mare a populației în zonele rurale sau chiar migrație internă din orașele mari către cele rurale din proximitatea lor. Dinamica populației urbane și rurale poate fi afectată de reorganizările administrative, cum ar fi reclasificarea anumitor așezări.

Tabelul nr. 15: Structura pe sexe și grupe mari de vârste a populației comunei Reci, 1 iulie 2013 și 2023

Localitate	2002	2011	2021	2011/2021	2011/2021 (%)
COMUNA RECI	**2234**	**2304**	**2259**	**-45**	**-2.0%**
RECI	1378	1443	1468	25	1.7%
ANINOASA	419	443	422	-21	-4.7%
BITA	305	285	249	-36	-12.6%
SACIOVA	132	133	120	-13	-9.8%

Sursa: Institutul Național de Statistică

Figura nr. 9: Populația pe sexe și grupe cincinale de vârstă a comunei Reci la 1 iulie 2023

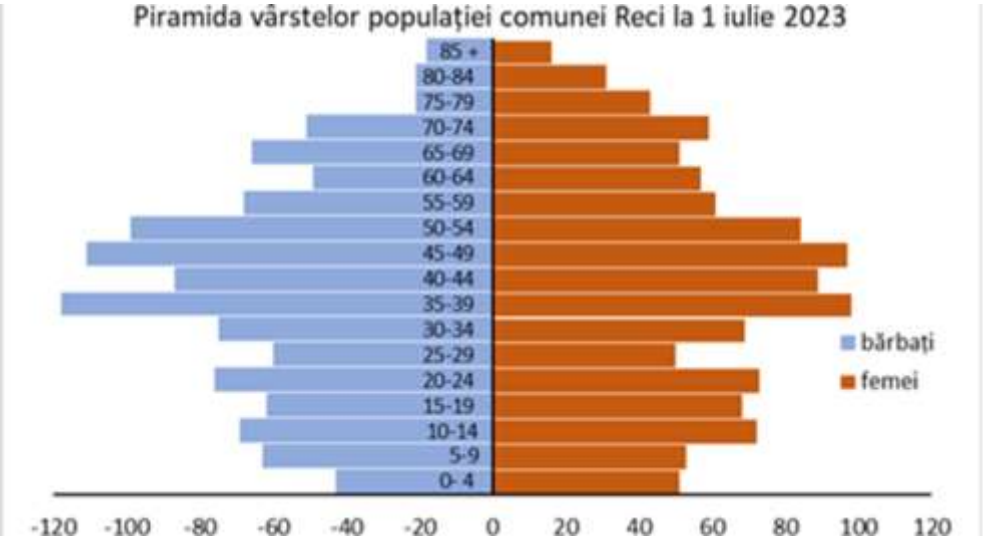

Sursa: INS, Baza de date Tempo online

Cea mai semnificativă scădere procentuală s-a înregistrat în satul Bita prezintă de -12.6% care a pierdut 36 de locuitori. Această scădere indică unor dotări insuficiente, atractivitate mai mică pentru locuire, probleme de accesibilitate. Satul Saciova are cel mai mic număr de locuitori, aproximativ 100 a scăzut ușor cu 13 locuitori (-9.8%). Datele sugerează că, în timp ce comuna în ansamblu a rămas relativ stabilă din punct de vedere demografic pe parcursul ultimului deceniu, există variații semnificative între diferitele sale componente. Satul Reci pare să fie într-o situație mai favorabilă, indicând o

potențială atractivitate sau stabilitate. În contrast, satele Bita și Saciova, urmate de Aninoasa, se confruntă cu scăderi demografice mai pronunțate, ceea ce face necesare măsuri pentru îmbunătățirea infrastructurii edilitare, de acces, revitalizare economică și socială.

Figura nr. 10: Piramida vârstelor populației comunei Reci la 1 iulie 2023

Sursa: INS, Baza de date Tempo online

Imaginea piramidei arată îngustarea bazei determinată de diminuarea continuă a numărului tinerilor și îngroșarea vârfului (creșterea numărului persoanelor în vârstă Imaginea acestei piramide arată o populație îmbătrânită, feminizată la grupele de vârstă peste 65 ani, Există o scădere generală a populației tinere (copii și adolescenți 0-19 ani) între 2013 și 2023, ceea ce indică o rată a natalității în scădere. Se observă o ușoară scădere sau stabilitate a adulților tineri cu vârsta între 20-39 ani ceea ce ar putea reflecta migrația tinerilor în căutarea oportunităților de muncă sau educație.

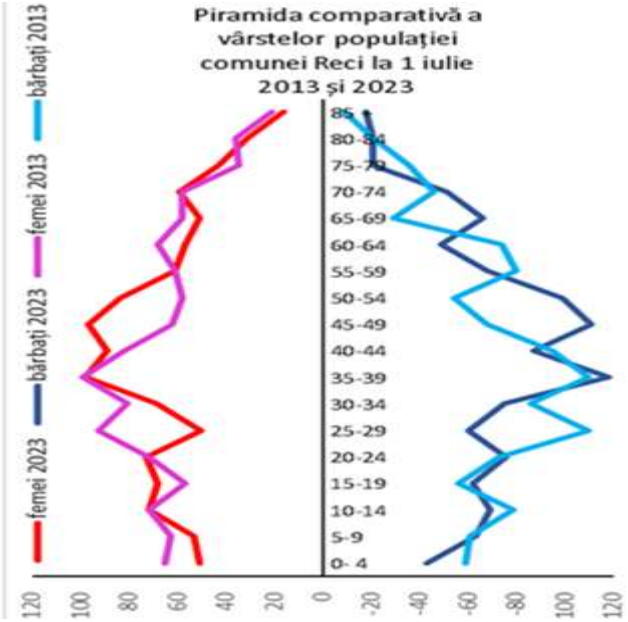
Pentru grupa de vârstă mijlocie 40-59 ani se observă o oarecare stabilitate demografică, ceea ce este benefic pentru economia locală. Numărul persoanelor în vârstă (60-79 ani) a crescut în intervalul analizat, cu o creștere mai accentuată la femei ceea ce arată îmbătrânirea populației și creșterea speranței de viață. Se remarcă o creștere semnificativă a populației feminine peste 80 de ani, ceea ce este similar cu tendințele de îmbătrânire a populației și o speranță de viață mai mare a femeilor comparativ cu cea a bărbaților.

Aceste tendințe pot indica schimbări socio-economice în comuna Reci, inclusiv o scădere a natalității și o creștere a numărului de vârstnici. Astfel de schimbări demografice pot avea implicații semnificative pentru planificarea și alocarea resurselor educație și de sănătate, servicii sociale. Creșterea numărului și ponderii persoanelor în vârstă poate necesita sporirea serviciilor de sănătate și asistență socială, în timp ce scăderea tinerilor poate afecta funcționarea școlilor și a grădinițelor.

Creșterea numărului persoanelor vârstnice poate fi explicată prin sporirea longevității, pe măsură ce speranța de viață a crescut, evoluție numită „îmbătrânirea vârfului" piramidei demografice. Pe de altă parte, nivelurile în continuă scădere ale natalității din ultimii ani au contribuit la îmbătrânirea populației. Numărul din ce în ce mai mic de nașteri au dus la o scădere a ponderii tinerilor în totalul populației. Acest

proces este cunoscut sub denumirea de „îmbătrânirea bazei" piramidei demografice, fiind vizibilă îngustarea bazei piramidei demografice.

Figura nr. 11: Piramida comparativă a vârstelor populației comunei Reci în anii 2013 și 2023

Sursa: INS, Baza de date Tempo online

Structura etnică

La Recensământul din anul 2021 populația comunei Reci era formată majoritar din maghiari, 94,1%, 2,7% români și 0,2% romi, iar pentru restul, 3,1%, nu se cunoaște apartenența etnică. Față de recensământul din anul 2011, numărul populației total a scăzut cu 2% iar pe etnii s-a înregistrat reducerea moderată a numărului etnicilor maghiari cu 5,4% și dublarea numărului românilor, de la 32 persoane în anul 2011 la 61 în anul 2021. Acest din urmă fapt indică o creștere semnificativă a populației românești în comuna Reci, deși aceasta reprezintă o proporție relativ mică din populația totală.

În termeni procentuali, la recensământul 2021, populația comunei era compusă din 2.7% români și 94.1% maghiari, comparativ cu 2011, când procentele erau mult mai mici pentru români (sub 2%) și puțin mai mari pentru maghiari. Aceasta reflectă o diversificare ușoară a structurii etnice a comunei, cu o prezență mai ridicată a românilor față de acum 10 ani.

Tabelul nr. 16: Structura etnică a populației comunei Reci la recensămintele 2011 și 2021

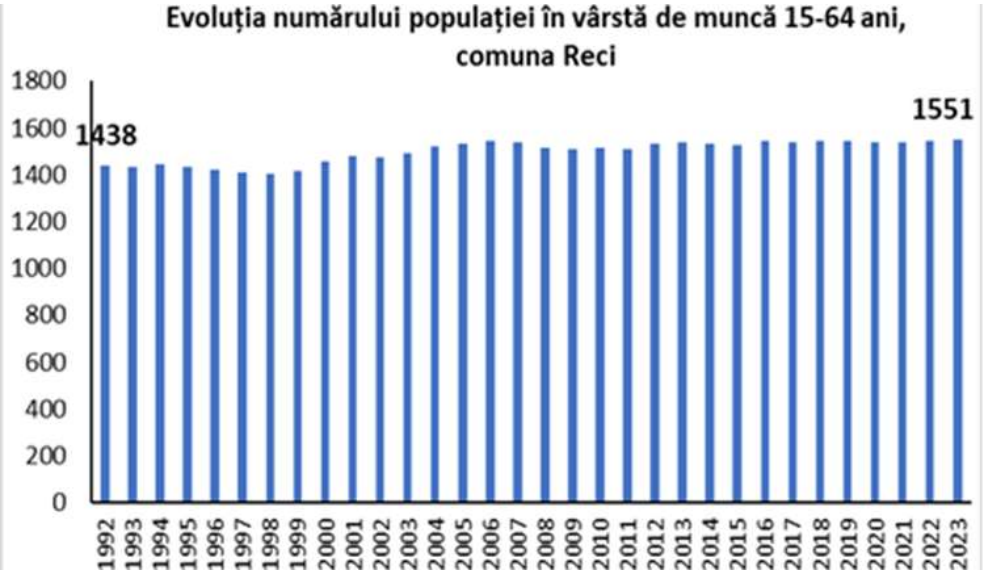
COMUNA RECI	TOTAL	Români	Maghiari
2011	2304	32	2247
2021	2259	61	2125
2011 (%)	100.0%	1.4%	97.5%
2021 (%)	100.0%	2.7%	94.1%
2011/2021	-45	29	-122
2011/2021 (%)	-2.0%	90.6%	-5.4%

Sursa: Institutul Național de Statistică

Nivelul de instruire al populației, resursele de muncă și populația ocupată

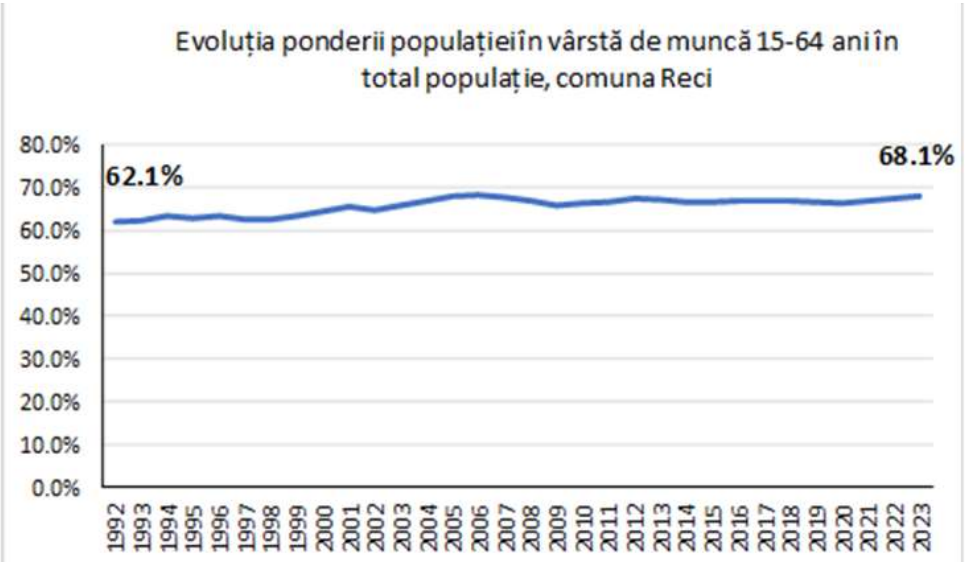
Evoluția numărului populației în vârstă de muncă 15-64 ani arată o creștere ușoară de la 1438 în anul reper 1992 la 1551 persoane în anul 2023, creștere 113 persoane (+7,8%). Creșterea populației active ar putea fi rezultatul unei rate mai mari a natalității în anii anteriori, persoane născute înainte de 1990, care acum se reflectă în mărimea segmentului de vârstă de muncă și în stabilirea pe teritoriul comunei a unei populații în vârstă de muncă venită din mediul urban sau din localitățile urbane sau rurale mai îndepărtate. O forță de muncă în creștere poate susține creșterea economică și dezvoltarea, oferind mai multe resurse umane pentru industrie și servicii. Numărul relativ stabil al forței de muncă poate indica o comunitate echilibrată și sustenabilă din punct de vedere demografic.

Figura nr. 12: Evoluția numărului populației în vârstă de muncă, comuna Reci

Sursa: INS, Baza de date Tempo online

Figura nr. 13: Evoluția numărului populației în vârstă de muncă, comuna Reci

Sursa: INS, Baza de date Tempo online

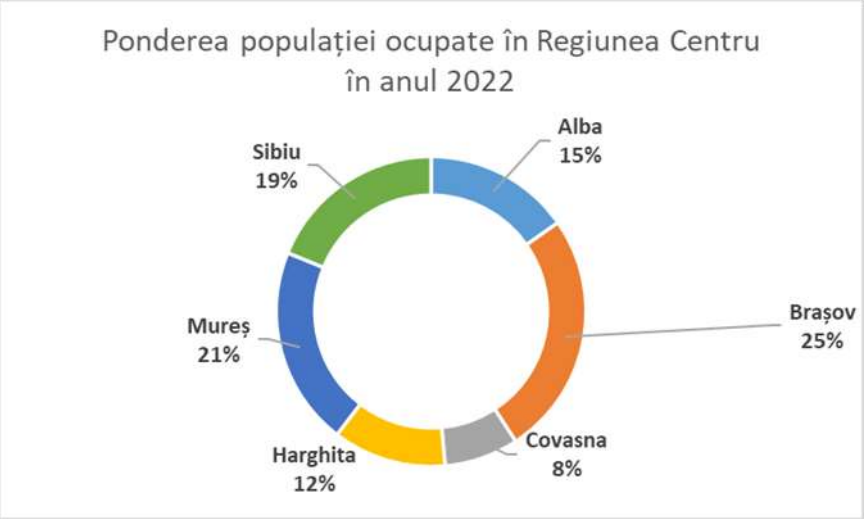
La începutul anilor '90, procentul populației în vârstă de muncă era de 62.1%, ceea ce arată că majoritatea populației era în vârstă de muncă. Datele evidențiază o creștere treptată a procentului populației în vârstă de muncă, atingând 68.1% în 2023. Acest lucru indică un aflux de persoane în vârstă de muncă, fie prin migrație internă, fie printr-o creștere a natalității în cohortele anterioare care acum au ajuns la vârsta de muncă. Această creștere a proporției populației în vârstă de muncă este pozitivă din perspectiva economică, deoarece asigură un număr mai mare de persoane care pot contribui la economia locală.

Tabelul nr. 17: Populația ocupată din Regiunea Centru 1992- 20223

Populația ocupată	1992	2000	2010	2022
Regiunea Centru	1,239.6	1,063.9	1,001.8	994.3
Alba	205.2	177.7	156.8	151.9
Brașov	304.1	238.4	228.1	253.8
Covasna	99.3	90.1	80.7	77.1
Harghita	161.2	146	132.4	117.8
Mureș	271.9	245.7	228.2	206.6
Sibiu	197.9	166	175.6	187.1

Sursa: INS baza de date TEMPO

Figura nr. 14: Ponderea populației ocupate în Regiunea Vest în anul 2021

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

Populația ocupată a județului Covasna deține o pondere de 8% în totalul populației ocupate din Regiunea Centru, ocupând locul 6 în regiune. Comparând datele furnizate de INSSE, constatăm că la nivelul anului 2022, populația activă a județului Covasna este mai mare decât populația ocupată cu 3.200 persoane, putând concluziona ca exista șomaj la nivelul județului, si o rata în scădere de ocupare a forței de muncă.

Se remarcă o scădere însemnată a populației ocupate în perioada 1992-2000, numărul persoanelor angajate scăzând cu 9%. În anul 2010 piața muncii din județul Covasna a continuat să scadă, numărul persoanelor ocupate fiind de 80,7 mii, cu 10% mai mică față de anul 2000. În 2022 numărul persoanelor ocupate din Covasna a scăzut până la valoarea de 77,1 mii angajați, valoare mai mare cu 4% față de cea înregistrata in 2010.

[3] Studiu privind evoluția activităților economice pentru Planul Urbanistic General al comunei Reci, 2024

3.1.5. Educație, sănătate și asistență socială

Educație

Situația elevilor înscriși în unitățile de învățământ din comuna Reci pentru perioada 2017-2023 este detaliată în tabelul următor:

Tabelul nr. 18: Populația școlară pe niveluri de educație

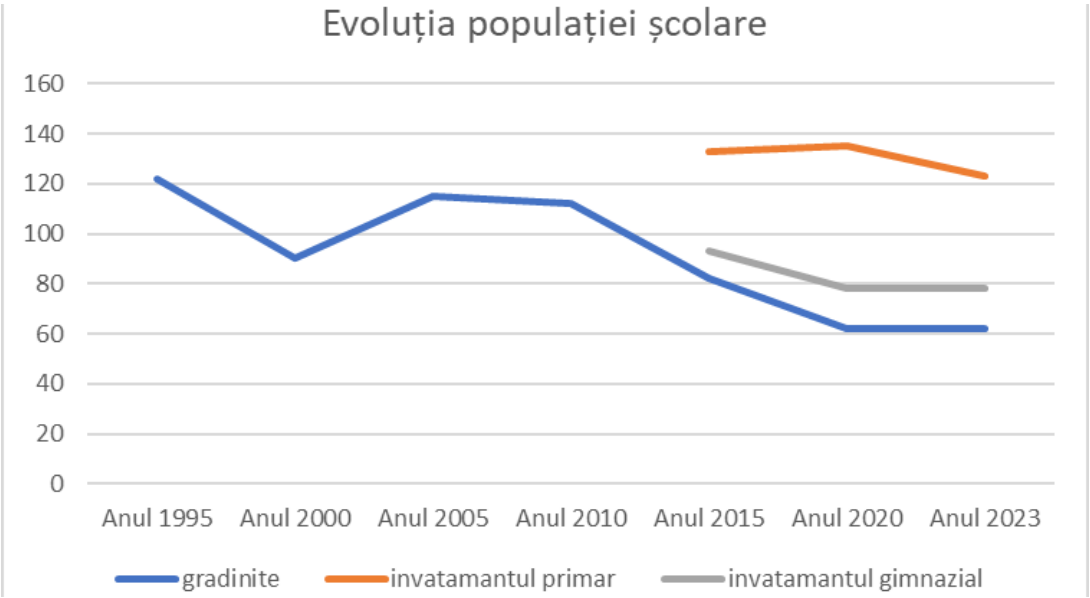
Niveluri de educație	Ani						
	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022	Anul 2023
Total	**305**	**291**	**280**	**275**	**277**	**277**	**263**
Copii înscriși in grădinițe	83	74	62	62	68	62	62
Elevi înscriși in învățământul preuniversitar	222	217	218	213	209	215	201
Elevi înscriși in învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	222	217	218	213	209	215	201
Elevi înscriși in învățământul primar (inclusiv învățământul special)	135	136	141	135	130	131	123
Elevi înscriși in învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special)	87	81	77	78	79	84	78

Sursa: INS baza de date TEMPO

Dinamica elevilor înscriși în cadrul învățământului primar și gimnazial urmează dinamica numărului sălilor de clasă fiind, în consecință, menținută sau într-o foarte ușoară scădere.

Raportul elev pe sală de clasă la nivelul anului 2022 relevă o valoare de 21 elevi/sală, reprezentând o valoare peste media județului Covasna, respectiv 17 elevi/sală.

Figura nr. 15: Evoluția populației școlare în comuna Reci

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

Serviciile și infrastructura școlară la nivelul comunei Reci denotă o scădere din anul 2017 până în anul 2023.

Tabelul nr. 19: Infrastructura școlară la nivelul comunei Reci

Niveluri de educație	Ani						
	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022	Anul 2023
Total							
Săli de clasă	17	17	17	14	14	13	13
Laboratoare școlare	1	1	1	:	:	:	:
Săli de gimnastică	3	2	2	2	2	2	2
Terenuri	1	1	1	1	1	1	1
PC-uri	27	24	24	23	23	22	22

Sursa: INS baza de date TEMPO

Sănătate

Se poate observa în următorul tabel faptul că în cazul unităților sanitare identificate pe teritoriul UAT Reci, acestea sunt în totalitate în proprietate privată.

De asemenea, observăm faptul că atât numărul unităților, cât și cel al personalului sanitar ce activează în acest domeniu, stagnează pentru fiecare specialitate localizată în teritoriul comunei Reci (mai puțin în cazul cabinetului stomatologic ce a fost închis în anul 2020).

Tabelul nr. 20: Unități sanitare pe categorii de unități

Categorii de unități sanitare	Forme de proprietate	Ani					
		Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022
Cabinete medicale de familie	Proprietate publică	0	0	0	0	0	0
	Proprietate privată	1	1	1	1	1	1
Cabinete stomatologice	Proprietate publică	0	0	0	0	0	0
	Proprietate privată	1	1	1	0	0	0
Farmacii	Proprietate publică	0	0	0	0	0	0
	Proprietate privată	2	2	2	2	2	2

Sursa: INS baza de date TEMPO

Tabelul nr. 21: Personalul medico-sanitar pe categorii

Categorii de cadre medico-sanitare	Forme de proprietate	Ani					
		Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022
Medici	Proprietate privată	1	1	1	1	1	1
din total medici: medici de familie	Proprietate privată	1	1	1	1	1	1
Stomatologi	Proprietate privată	1	1	1	0	0	0
Farmaciști	Proprietate privată	2	2	2	2	2	2
Personal sanitar mediu	Proprietate privată	2	2	2	1	1	1

Sursa: INS baza de date TEMPO

3.1.6. Mediul economic

Evoluția economiei locale

La nivelul localității Reci, la finele anului 2022 erau înregistrați 128 agenți economici care au realizat în anul 2022 cifră de afaceri cumulată in valoare de 1,2 miliarde lei (272,1 milioane euro) și profit net în valoare de 65,8 milioane lei (14,9 milioane euro). La nivelul localității a fost raportat in anul 2022 un număr de 609 angajați. Valorile mari ale indicatorilor economici raportați la nivelul localității Reci se datorează companiei HS TIMBER PRODUCTIONS RECI, care obține valori mari ale cifrei de afaceri și profitului având un număr mare de salariați.

Priviți la nivel județean, acești indicatori care arată performanța mediului de afaceri au o pondere redusă la nivel județean:

- Cifra de afaceri realizată în Reci reprezintă 11% din cifra de afaceri a județului Covasna
- Profitul realizat de către companiile din Reci reprezintă 6,58% din profitul realizat în județul Covasna
- Numărul de angajați din Reci au o pondere de 2,3% din totalul angajaților din județ
- Numărul agenților economici din comuna Reci reprezintă 0,7% din totalul agenților economici activi la nivel județean

Domeniile cu cea mai mare cifra de afaceri din localitate sunt:

1. Tăierea și rindeluirea lemnului 1,2 mld lei (269,6 mil eur)
2. Transporturi rutiere de mărfuri 3,4 mil lei (0,76 mil eur)
3. Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare 1,5 milioane lei (0,33 mil eur)
4. Hoteluri și alte facilități de cazare 1,1 mil lei (0,26 mil eur)
5. Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice 0.85 mil lei (0,19 mil eur)

Domeniile care au obținut cel mare profit în anul 2022 în Reci sunt:

1. Tăierea și rindeluirea lemnului 63,7 milioane lei (14,5 mil eur)
2. Transporturi rutiere de mărfuri 0,7 milioane lei (0,16mil eur)
3. Activități veterinare 0,24 milioane lei (0,05mil eur)
4. Activități de consultanță pentru afaceri și management 0,2 milioane lei
5. Cultivarea arbuștilor fructiferi 0,2 milioane lei

Activități specifice zonei:

- Agricultură
- Zootehnie
- Industria prelucrării lemnului

Tabelul nr. 22: Top 10 agenți economici după cifra de afaceri[4]

	Nume firmă	Domeniu activitate	Cifră afaceri
1	HS TIMBER PRODUCȚIONS RECI	Tăierea și rindeluirea lemnului	1,186,158,023
2	EDY TRANS	Transporturi rutiere de mărfuri	2,888,602
3	ATI GREEN SHOP	Comerț produse alimentare	1,456,354
4	COMPLEX SACIOVA	Hoteluri și alte facilități de cazare	1,127,529
5	KINCSOPPHARM	Comerț produse farmaceutice	846,331
6	DALTEX GROUP	Activități de întreținere peisagistică	778,270
7	A&J EPITO	Lucrări de vopsitorie, zugrăveli	583,636
8	LENDULET COOPERATIVĂ AGRICOLĂ	Comerț cu ridicata al produselor lactate, ouălor uleiurilor	555,052
9	ERNEST EXPRESS	Transporturi rutiere de mărfuri	468,664
10	AGRO BBG PODUCȚIE GRUP	Prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor	340,258

Sursa: www.topfirme.com

În clasamentul angajatorilor din localitatea Reci pe primul loc se situează compania HS TIMBER PRODUCTIONS RECI, care are ca obiect de activitate tăierea și rindeluirea lemnului, raportând în 2022 517 angajați. Pe locul secund se situează firma DALTEX GROUP care are ca obiect de activitate activități de întreținere peisagistică, raportând în anul 2022 un număr de 9 angajați.

Pe al treilea loc se situează EDY TRANS care are ca obiect de activitate transporturi rutiere de mărfuri și care a raportat în anul 2022 un număr de 5 angajați.

Pe locurile 4-10 în clasamentul celor mai mari angajatori din Reci se situează următoarele companii: A&J EPITO - 5 angajați; AGRO BBG PRODUCȚIE GRUP– 5 angajați; COMPLEX SACIOVA – 4 angajați; CONSCOVLEX – 3 angajați; ZANDI PD– 3 angajați; PRODUCȚIE ȘI COMERȚ SPES – 2 angajați, GASTRO TRADITIONAL– 2 angajați.

Agricultura

La fel ca și în celelalte județe din România, fondul funciar al județului Covasna a cunoscut schimbări profunde în perioada post-comunistă, marcată de Legea din 1991, schimbarea proprietarilor, fragmentarea terenurilor agricole, lipsa strategiei pe termen lung și neadaptarea practicilor la condițiile fizico-geografice existente.

De asemenea la nivelul comunei Reci putem observa un fenomen mai puțin favorabil din punct de vedere al dezvoltării agriculturii locale: cumpărarea terenurilor agricole de către actori (persoane fizice și persoane juridice) sosiți din afara localității.

Conform datelor statistice ale INS suprafața agricolă totală a comunei este de 3747 hectare, comuna situându-se pe locul 24 în privința dimensiunii suprafeței agricole în rândul comunelor din județ, media județeană fiind de circa 4000 de hectare. În ceea ce privește structura dreptului de proprietate în cazul suprafețelor agricole, 83,4% din totalul suprafețelor era în proprietate privată, restul fiind proprietate publică, cooperatistă, obștească, sau altă formă de proprietate neprivată. Din suprafața totală agricolă trei sferturi (76%) sunt utilizate ca terenuri arabile, rata pășunilor și a fânețelor per total are o pondere de 24,21%, livezi și pepiniere pomicole având o mărime de numai 4 hectare

[4] Studiu privind evoluția activităților economice pentru Planul Urbanistic General al comunei Reci, 2024

(0.11%). În ceea ce privește modul de deținere a terenurilor arabile utilizate, 78% erau în proprietate și aprox. 22% în arendă. Raportul dintre suprafața arabilă a comunei și numărul de locuitori denotă faptul că fiecărui locuitor îi revin aproximativ 1,24 hectare teren arabil, care poziționează comuna mult peste media județului Covasna (0,40 ha) și peste media națională (0,41 ha). Acest fapt indică un potențial agricol ridicat care în trecut asigura baza economică a comunei și o capacitate ridicată de aprovizionare a populației locale.

În ceea ce privește forța de muncă implicată în acest sector, se pune treptat problema calificării acesteia, extrem de necesară pentru a asigura o bună utilizare a mașinilor și utilajelor agricole, coroborat cu lipsa tot mai accentuată a forței de muncă calificată.

În anul 2014 la nivelul comunei Reci conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică, cea mai mare pondere a fondului funciar este deținută de suprafața ocupată suprafața arabilă–3.747 ha. Suprafața ocupată de pășuni este de 502 ha, fânețele ocupă 405 ha, iar suprafața ocupată de păduri este de 1.214 ha.

Industrie și construcții

Localitatea Reci a fost aleasă ca locație de către compania HS Timber Group (Holzindustrie Schweighofer) pentru înființarea unei fabrici de cherestea, cu o investiție de 150 de milioane de euro. Firma a generat aprox. 650 de locuri de munca direct în fabrică și alte peste 2000 de locuri de muncă în regiune în industrii conexe, datorită colaborării cu alte firme. Fabrica și-a început activitatea în anul 2015. În același timp conform informațiilor locale în jur de 60-80 de oameni fac naveta la firmele din industria prelucrătoare (mai ales la fabrica de cabluri, la fabrica de volan, respectiv la firme din industria textilă) din Sfântu Gheorghe, iar restul salariaților sunt angajate la instituțiile locale (administrația publică, școala, etc.). Pentru navetiștii din Aninoasa, care sunt în jur de 20-25 de persoane nu există modalități de transport.

Sunt prezente la nivelul localității companii din sectoarele industrie alimentară, industria prelucrării lemnului, producția de parfumuri și cosmetice. Multe dintre firmele din localitate sunt inactive, autoritățile trebuie să aibă în vedere impulsionarea și să încurajarea mediul de afaceri local prin asigurarea de consiliere și consultanță în colaborare cu Camera de Comerț și Industrie Covasna și a incubatoarelor de afaceri prezente în județ.

Sectorul industrial este reprezentat în localitatea Reci, fiind prezente următoarele subramuri industriale:

1. Producția și conservarea cărnii – ZANDI PD
2. Prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor – AGROBBG PRODUCȚIE GRUP, VITALITYFRUCT
3. Fabricarea produselor de morărit: MOD-KES
4. Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte: KABRIANA SPORT, SPORT TEXTIL TEAM (cele 2 firme au activitatea suspendată)
5. Tăierea și indeluirea lemnului: HS TIMBER PRODUCTIONS RECI (cifră afaceri 2022 1,2 mld lei)
6. Fabricarea altor produse din lemn, fabricarea articolelor din plută, paie și alte materiale vegetale: EDY HOLZ

7. Fabricarea parfumurilor și a produselor cosmetice: HLOM VAROD (cu activitatea suspendată)

Sectorul construcțiilor a cunoscut o creștere accentuată la nivelul județului Covasna după anul 1989 datorită creșterii cererii pentru locuințe noi.

La nivelul localității Reci funcționează următoarele subramuri din sectorul construcțiilor

1. Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale: - HCC HOME BUILDER
2. Lucrări de pregătire a terenului: PER CONS CENTRU
3. Lucrări de vopsitorie, zugrăveli și montări de geamuri: A&J EPITO

Comerț - Servicii

Sectorul comercial și de servicii este reprezentat în localitatea Reci, aici funcționând câțiva agenți economici din acest sector.

În localitatea Reci funcționează firme care oferă următoarele servicii:

1. Întreținerea și repararea autovehiculelor: CARSON WASH
2. Transporturi rutiere de mărfuri: EDY TRANS (CA 2,9 mil lei), ERNEST EXPRESS (CA 2022 – 0,47 mil lei)
3. Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată: CAMP&TOUR SRL
4. Alte servicii de cazare: H&H PENSIUNE
5. Restaurante: ARANYHAL, ANONIM PLAYER
6. Activități de contabilitate și audit financiar, consultanță în domeniul fiscal: AUDITCOVLEX, FOCUS CONTACONSULT
7. Activități de consultanță pentru afaceri și management: CONSCOVLEX, BMG EULITA TRANSPORT
8. Activități veterinare: PRODUCȚIE ȘI COMERȚ SPES
9. Activități de întreținere peisagistică: DALTEK GROUP
10. Spălarea și curățarea articolelor textile și a produselor din blană: EPER SRL
11. Activități de pompe funebre: PAPP BOTA

Sectorul comercial este reprezentat, în localitatea Reci regăsim următoarele tipuri de comerț:

1. Comerț cu ridicata al produselor lactate, ouălor, uleiurilor și grăsimilor: LENDULET COOPERATIVĂ AGRICOLĂ
2. Comerț cu ridicata al calculatoarelor, echipamentelor periferice și software-ului: SILVER SATIN
3. Comerț cu amănuntul cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun: ATI GREEN SHOP(CA 1,5 mil lei)
4. Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice: KINCSOPHARM

5. Comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau internet: GGL ADVANCED SHOPS, GASTRO TRADITIONAL

Turism

Comuna Reci se situează în apropierea destinațiilor turistice de seamă(12 km față de Sf Gheorghe, 35 km față de Brașov, localități care atrag un număr mare de turiști), într-o zonă geografică frecventată din punct de vedere turistic și dispune de căi de comunicații importante din punct de vedere al fluxului turistic. După cum am amintit mai devreme pe drumul European E574 care leagă două mari regiuni turistice, Ardealul cu Moldova pe axa Brașov - Bacău se realizează un flux ridicat de turiști, care se deplasează atât cu autoturisme cât și cu autobuze prin intermediul diferitelor programe turistice organizate. O provocare imensă reprezintă includerea comunei în acest flux turistic atât prin dezvoltarea ofertei cât și cu ajutorul unui marketing turistic eficient.

Turismul reprezintă o posibilitate și un potențial de seamă în dezvoltarea comunei. Dezvoltarea turismului depinde de mai mulți alți factori care împreună alcătuiesc sistemul turismului, mai ales următoarele:

- Sisteme de transport/accesibilitate;
- Structuri de cazare și sisteme de rezervare;
- Servicii conexe structurilor de cazare (servicii de agrement, oferte și produse turistice);
- Tour-operatori, intermediari și organizații turistice;
- Ghizi turistici și alte servicii specifice oferite turiștilor;
- Cooperare între agenți în domeniu pentru dezvoltarea infrastructurii și suprastructurii turistice;
- Marketing turistic și comunicare turistică.

Avantajele turistice ale localității Reci sunt:

- **Elemente naturale**: peisajul și cadrul natural, mestecănișul cu o varietate înaltă de floră și faună și cu lacurile eutrofe naturale, respectiv rezervația naturală cu care aceasta se suprapune parțial, lacurile artificiale care sunt considerate cele mai mari lacuri artificiale din județ, Râul Negru și brațul mort al râului în intravilanul comunei, parcul de vânătoare din Saciova, etc.
- **Elemente antropice**: viața culturală, obiceiuri locale, activități și produse artizanale specifice, activități agricole (prin agroturism) și gastronomia locală. În rândul elementelor antropice trebuie să amintim patrimoniul construit al comunei, biserici, conace și case tradiționale precum și alte monumente istorice de categoria A și B (Castellum de la Comolău din epoca romană, sit arheologic "Telek", moară țărănească, etc.). Starea conacelor și bisericilor datorită unor intervenții recente este corespunzătoare.

Elementele naturale și antropice enumerate nu sunt introduse în circuitul turistic din regiune, și nu sunt sistematic organizate în produse turistice, aceștia fiind vizitate ocazional, la întâmplare și într-o măsură redusă. Oferta turistică locală se limitează în general la înnoptarea turiștilor, nu există servicii de agrement promovate și bine organizate, programe și activități de timp liber care ar prelungi perioada de ședere a

turiștilor și ar contribuii la creșterea atractivității comunei din punct de vedere turistic. Toate aceste lipsuri conduc la o performanță redusă a turismului local raportat la potențialul și resursele turistice de care dispune comuna.

Performanța comunei în domeniul turismului este relativ bună, comuna Reci conform datelor statistice în anul 2022 s-a poziționat pe locul 14 în rândul localităților din județ în ceea ce privește numărul turiștilor cazați (peste 1.200 de turiști). Cu această valoare comuna deținea o pondere de 0,75% din totalul turiștii sosiți în județ.

Situația structurilor de cazare la nivelul comunei se prezintă astfel:

Tabelul nr. 23: Situația structurilor de cazare la nivelul comunei

	Anul 1990	Anul 1995	Anul 2000	Anul 2005	Anul 2010	Anul 2015	Anul 2020	Anul 2024
	UM: Număr							
Total	1	1	1	1	3	**5**	**3**	**4**
Hanuri si moteluri	1	1	1	:	:	:	:	:
Moteluri	:	:	:	1	1	**2**	**1**	**1**
Pensiuni agroturistice	:	:	:	:	2	**3**	**2**	**3**

Sursa: INS baza de date TEMPO

Din punct de vedere al capacității de cazare, situația este următoarea:

Tabelul nr. 24: Capacitatea de cazare

	Anul 2001	Anul 2005	Anul 2010	Anul 2015	Anul 2020	Anul 2023
	UM: Locuri					
Total	16060	15454	11286	18442	8788	20380
Moteluri	:	15454	3872	13568	4048	5412
Hanuri	16060	:	:	:	:	:
Pensiuni agroturistice	:	:	7414	4874	4740	14968

Sursa: INS baza de date TEMPO

3.1.7. Infrastructura (căi de comunicație și rețele edilitare)

Infrastructura rutieră

Comuna Reci este deservită de următoarele căi de comunicații:

- Drumul Național 13E (Limita Jud. Brașov – Vâlcele – Sfântu Gheorghe – Reci – Covasna – Zagon – Întorsura Buzăului),
- DC 19 (Bita),
- DC 25 (Aninoasa-Saciova).

Comuna are legături feroviare, în comună, în extremitatea nordică a satului Bita există o gară pe linia de cale ferată Sfântu Gheorghe-Brețcu.

Lungimea rețelei de drumuri de interes local (străzi) și tipul îmbrăcămintei rutiere a acestora

- Total lungime străzi intravilan Reci: 15,378 kilometri
- Total lungime străzi intravilan Aninoasa: 4,396 kilometri
- Total lungime străzi intravilan Bita: 3,15 kilometri
- Total lungime străzi intravilan Saciova: 2,891 kilometri

Total lungime străzi intravilan comuna Reci: 25,815 kilometri, din care asfaltat 13,8 kilometri, restul pietruit

Lungimea drumurilor vicinale/de exploatare agricolă și tipul îmbrăcămintei rutiere a acestora- 91,54 kilometri, din care 1,15 km asfaltat, restul de pământ și pietruit.

Transportul public din comuna Reci este realizat prin intermediul programului de transport public județean de persoane prin curse regulate. În cadrul acestui program au fost identificate patru trasee:

Traseul Saciova – Reci – Sfântu Gheorghe, pe o distanță de aproximativ 24 de kilometri, cu 5 stații pe teritoriul unității administrativ teritoriale: Saciova – Centru, Aninoasa – Centru, Reci – Pensiune Todor, Reci – Complex Turistic și Reci – Centru;

Traseul Zagon – Boroșneu Mare – Sfântu Gheorghe, cu 3 stații pe teritoriul unității administrativ teritoriale: Reci – Intersecția Bita, Reci – Complex Turistic și Reci – Centru;

Traseul Covasna – Brateș – Sfântu Gheorghe, cu 3 stații pe teritoriul unității administrativ teritoriale: Reci – Intersecția Bita, Reci – Complex Turistic și Reci – Centru;

Traseul Întorsura Buzăului – Valea Mare – Sfântu Gheorghe, cu 3 stații pe teritoriul unității administrativ teritoriale: Reci – Intersecția Bita, Reci – Complex Turistic și Reci – Centru;

În ceea ce privește transportul feroviar de persoane, în incinta unității administrativ teritoriale Reci, există o singură haltă în apropierea satului Bita unde are oprire trenul Brașov – Brețcu.

Alimentare cu apă

Comuna Reci face parte din Zona de alimentare cu apă Covasna, care cuprinde: municipiul Covasna și localitățile Boroșneu Mare, Boroșneu Mic, Let, Tufălău, Valea Mică, Dobolii de Sus, Pachia, Brateș, Telechia, Chiuruș, Reci, Aninoasa, Bita, Saciova, Valea Mare, Zăbala, Surcea, Tamașfalău, Comandău, Zagon și Păpăuți (Master Planul apei și canalizării în județul Covasna-2014).

Alimentarea cu apă în sistem centralizat se realizează în satele Reci și Bita. Infrastructura de apă din satul Reci este realizată prin POS Mediu I (perioada 2006-2007), iar infrastructura de alimentare cu apă din satul Bita este realizată prin Măsura 322 a Planului Național de Dezvoltare Rurală (anul 2013).

Alimentarea cu apă a satelor Reci și Bita se face din sursă de apă subterană, captată prin două puțuri forate cu adâncimea de 70m fiecare și debit pe puț de 4,5 l/s.

Conductele de aducțiune a apei brute dintre puțuri și înspre gospodăria de apă sunt realizate din tuburi de PEID.

Apa captată este tratată pentru reducerea concentrației de fier, mangan și amoniu într-o stație de tratare cu capacitatea de 1-6 l/s.

Înmagazinarea apei tratate se face într-un rezervor cu capacitatea de 250mc, situat în satul Reci. Pomparea apei din rezervor se face printr-o stație de pompare echipată cu 2+1 pompe booster, având Q total=10,05 l/s, H=15mCA.

Rețeaua de distribuție a apei potabile are o lungime simplă totală de 15km, este din PEID, cu diametre cuprinse între 63mm-160mm. Pe rețea sunt montate 295 branșamente în satul Reci și 15 branșamente în satul Bita. În anul 2022, cantitatea totală de apă potabilă distribuită pentru consum a fost de 71mii mc, din care 47mii mc au fost distribuiți pentru uz casnic.

Pentru alimentarea cu apă a satelor Aninoasa și Saciova, au fost depuse în anul 2021, proiecte pentru înființarea sistemelor de apă și canalizare prin Programul Național de Investiții „Anghel Saligny". Din anul 2022, prin buget local, a început etapa I de realizare a rețelelor edilitare din aceste localități, ele fiind necesare pentru finalizarea proiectului de modernizare a drumurilor pe sectoarele unde acestea urmează să fie amplasate.[5]

Canalizare

Satele Reci și Bita au infrastructură de canalizare pentru apele uzate menajere. La nivelul comunei sunt racordate la rețea cca. 56% din gospodării, dintre acestea 42% au instalații interioare de canalizare apă uzată.

Infrastructura de canalizare din satul Reci a fost realizată în perioada 2007-2013, prin OG 7, iar cea din satul Bita a fost realizată în anul 2013 prin PNDR, măsura 322.

Rețeaua de canalizare are o lungime totală simplă de 12,3km, este din conducte de PVC, cu Dn=200mm. Pe rețea sunt realizate cămine de vizitare, de spălare și câte 5 stații de pompare apă uzată în fiecare sat, pentru asigurarea circulației apei uzate canalizate către stațiile de epurare.

În cele două sate există câte o stație de epurare containerizată, de tip mecano-biologică, cu capacitatea pentru $Q_{zi\ maxim}$ = 240mc/zi pentru satul Reci și pentru $Q_{zi\ maxim}$ = 45mc/zi pentru satul Bita.

Fiecare stație de epurare cuprinde:

- grătar manual;
- deznisipator-separator de grăsimi;
- bazin de egalizare, omogenizare și pompare;
- debitmetru electromagnetic;
- unitate de epurare monobloc;
- unitate de dezinfecție cu ultra violete;
- decantor secundar;
- canal de evacuare și gură de vărsare;
- unități de preparare și dozare a coagulantului și floculantului;
- bazin de colectare și pompare nămol;
- unitate de deshidratare nămol.

[5] Studiu de fundamentare privind infrastructura tehnico-edilitară pentru Planul Urbanistic General al comunei Reci, 2024

Stația de epurare din Reci evacuează apă epurată în Râul Negru, iar cea din satul Bita în pârâul Pădureni.

Pentru canalizarea apelor uzate din satele Aninoasa și Saciova, au fost depuse în anul 2021, proiecte pentru înființarea sistemelor de canalizare prin Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”.[6]

Instalații de încălzire, gaze naturale

Comuna Reci este amplasată în zona climatică V, temperatura exterioară de calcul, conform SR 1907-1 / 2014 „Instalații de încălzire. Necesarul de căldură de calcul. Metodă de calcul”, fiind te = – 24oC. Conform aceluiași standard, comuna se află în zona eoliană IV, viteza convențională a vântului de calcul în localități și în afara localităților comunei fiind v = 4 m/s.

Alimentarea cu energie termică a Comunei Reci se realizează în prezent în sistem local, cu sobe și centrale termice individuale alimentate combustibil solid (în principal lemne) sau folosind energie electrică (radiatoare). Prepararea hranei se face cu gaze din buteliile de aragaz, cu energie electrică și cu combustibil solid. În comună există puține locuințe ce utilizează panourile termo-solare pentru prepararea apei calde, folosind sursa solară.

La nivelul comunei se observă că locuințele realizate în ultimii ani dispun de măsuri de creștere a eficienței energetice și, unele dintre acestea, de centrale termice individuale ce funcționează cu combustibil solid (lemne, peleți). Totuși sunt locuințe individuale și cele două blocuri de locuințe ce necesită măsuri de creștere a eficienței energetice, prin termoizolare anvelopă, modernizare tâmplării exterioare, refacere/modernizare instalații interioare.

În ultimii ani primăria comunei Reci a aprobat numeroase proiecte prin care fondului construit i se aplică măsuri de creștere a eficienței energetice, de consolidare seismică, de reducere a riscului la incendiu și de tranziție către clădiri verzi și inteligente, ținând cont de estetica și calitatea arhitecturală a acestor clădiri. În acest sens, administrația locală a inițiat proiecte cu sursă de finanțare din Planul Național de Redresare și Reziliență, astfel:

- Prin Componenta 5 - Valul Renovării, Operațiunea ”Renovarea energetică moderată sau aprofundată a clădirilor rezidențiale multifamiliale”, proiectul:
  - "Creșterea eficientei energetice pentru blocurile de locuit 1 și 2 din Sat Reci, Comuna Reci, județul Covasna", prin care se vor renova energetic două blocuri cu regim de înălțime P+2E;
- Prin Componenta 10 – Fond Local I.3, Operațiunea ”Reabilitarea moderată a clădirilor publice pentru a îmbunătăți serviciile publice prestate la nivelul unităților administrativ-teritoriale”, proiectele:
  - "Reabilitare Cămin Cultural - Aninoasa, Comuna Reci, județul Covasna", prin care se va realiza o reducere cu 30% a necesarului de energie primară;
  - ”Reabilitare Grădinița Radak Kata”, proiect prin care se urmărește modernizarea și eficientizarea clădirii cu funcție de grădiniță, în localitatea Reci;
  - ”Reabilitare Școala Aninoasa”, prin care se va eficientiza și renova clădirea cu funcțiune școală din localitatea Aninoasa;

[6] IDEM

- ”Modernizare clădire administrativă (fosta școală din Comolău)”, proiect ce vizează modernizarea și eficientizarea clădirii, ce va avea funcția de bibliotecă publică și arhivă pentru administrația publică;
- ”Modernizare clădirea fostului Consiliu Local Aninoasa”, proiect ce vizează reabilitarea unui spațiu administrativ important din punct de vedere al organizării și funcționării activității administrative și al accesului la servicii publice în satul Aninoasa;

Consiliul Local al Comunei Reci a aprobat, de asemenea, proiecte prin care s-a urmărit, printre altele, creșterea eficienței energetice a clădirilor în scopul reducerii consumului de combustibil convențional utilizat pentru încălzire: ”Reamenajare Școala Primară de la Aninoasa, din Comuna Reci” (2019), ”Reabilitate Cămin Cultural Saciova” (2022).

În perioada 2014-2022, primăria comunei a finalizat proiectul ”Modernizarea și reabilitarea Căminului Cultural în satul Reci”, proiect finalizat, având ca sursă de finanțare FEADR.

Conform bazei de date statistice a INS (Institutul Național de Statistică), în perioada 2019-2021, s-a înregistrat distribuție de energie termică în comuna Reci. Această situație se datorează faptului că în această comună a fost construită o fabrică modernă de cherestea (PIF 2015), dotată cu o centrală pe cogenerare (38 MW energie termică și 15 MW energie electrică) ce folosește biomasa rezultată din prelucrarea lemnului, energia termică produsă fiind utilizată în procesele tehnologice proprii.

În anul 2022, în județul Covasna s-au distribuit gaze naturale în 13 UATB (unități administrativ-teritoriale de bază), dintre care 4 urbane (Municipiul Sfântu Gheorghe, Municipiul Târgu Secuiesc, Orașul Baraolt, Orașul Covasna) și 9 rurale (comunele: Bățani, Brăduț, Brețcu, Ilieni, Lemnia, Micfalău, Sânzieni, Turia, Vârghiș). Principalul operator al sistemelor de distribuție gaze naturale în județul Covasna este Distrigaz Sud Rețele, care a obținut licență de distribuție gaze naturale pentru majoritatea UATB, excepție făcând comuna Micfalău, unde operatorul sistemului de distribuție gaze naturale este societatea SC Oligopol SRL.

Rețeaua de transport gaze naturale de pe teritoriul județului Covasna face parte din Sistemul Național de Transport Gaze Naturale (SNT), al cărui operator tehnic este Societatea Națională de Transport Gaze Naturale “TRANSGAZ” S.A. Mediaș.

S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A. are sediu secundar Exploatarea Teritorială Brașov (Bulevardul Griviței, nr. A, 102A, Brașov), ce are în administrare obiectivele aferente sistemului de transport gaze naturale de pe teritoriul județului Covasna.

Operarea de către SNTGN Transgaz SA Mediaș a Sistemului Național de Transport gaze naturale cuprinde în principal activitățile: echilibrare comercială, contractare a serviciilor de transport gaze naturale, dispecerizare și regimuri tehnologice, măsurare și monitorizare calitate gaze naturale, odorizare gaze naturale și transport internațional gaze naturale. Sistemul Național de Transport este reprezentat de ansamblul de conducte magistrale (cu diametre cuprinse între 50 mm și 1.200 mm), precum și de instalațiile, echipamentele și dotările aferente acestora, utilizate la presiuni cuprinse între 6 bar și 40 bar, cu excepția transportului internațional (54...63 bar), prin care se asigură preluarea gazelor naturale extrase din perimetrele de producție sau a celor provenite din import și transportul acestora în vederea livrării către participanții de pe piața internă de gaze naturale, export, transport internațional etc. Conductele de transport gaze naturale sunt

realizate din oțel și sunt montate subteran. Conform Legii energiei electrice și a gazelor naturale, nr. 123/2012, art. 125, alin.1: ”Activitatea de transport al gazelor naturale constituie serviciu de interes național”, iar art. 125, alin. 3 prevede că: ”Sistemul național de transport este proprietatea publică a statului”.

Comuna Reci nu beneficiază de alimentare cu gaze naturale, deși se află la cca. 13 km de Municipiul Sfântu Gheorghe și la cca. 12 km de conducta de transport gaze naturale Micfalău - Sfântu Gheorghe, cu diametrul Ø 16”.

În prezent, pentru asigurarea încălzirii locuințelor, prepararea apei calde de consum și prepararea hranei sunt necesare: spații pentru depozitarea combustibililor solizi (lemne și cărbuni), aprovizionarea de butelii cu gaz lichefiat, consum de energie electrică pentru boilere, plite și radiatoare – soluții ce implică un efort financiar mare pentru populația comunei.[7]

Alimentare cu energie electrică

Comuna Reci este situată în relativa apropiere a trei orașe importante din punct de vedere economic și socio-cultural, la 13 km de municipiul Sfântu Gheorghe, care este reședința județului Covasna, la 22 de km de orașul Covasna, și la 28 de km de municipiul Târgu Secuiesc. De asemenea, comuna se află în proximitatea municipiului Brașov, la o distanță de 36 km, având totodată și o accesibilitate bună, rutieră și feroviară.

Această poziționare, dar și prezența unor obiective importante aflate pe teritoriul comunei (lacurile și aria naturală protejată Mestecănișul de la Reci și Bălțile de la Ozun-Sântionlunca) pot constitui oportunități de dezvoltare a comunei, prin urmare fiind necesară existența unei rețele de alimentare cu energie electrică la un nivel înalt de calitate și eficiență.

Alimentarea cu energie electrică a comunei Reci este asigurată din Sistemul Energetic Național, prin intermediul rețelelor electrice de distribuție amplasate pe teritoriul comunei.

Pe teritoriul comunei Reci, există unități de producție a energiei electrice, care utilizează surse regenerabile, conform Studiului de fundamentare - Dotarea tehnică teritorială a PATJ Covasna, acestea sunt:

- centrala de cogenerare pe biomasă CEB Reci, pusă în funcțiune în 2009, cu o putere instalată de 15 MW (înființată de Compania HS Timber Productions, fostă Holzindustrie Schweighofer),
- centrala fotovoltaică CEF Reci, pusă în funcțiune în 2013, cu o putere instalată de 2,025 MW.

Rețeaua electrică de transport

Teritoriul administrativ al comunei Reci este traversat, în partea de nord, de linia electrică LEA 400 kV Brașov-Gutinaș, care se află în gestiunea CNTEE Transelectrica SA – Sucursala teritorială de transport Sibiu.

Rețeaua electrică de distribuție

Rețeaua electrică de distribuție se află în gestiunea Companiei Distribuție Energie Electrică România (DEER) - Sucursala Covasna. DEER s-a format ca urmare a fuziunii celor

[7] IDEM

trei companii de distribuție a energiei electrice din cadrul Grupului Electrica - SDEE Transilvania Nord, SDEE Transilvania Sud și SDEE Muntenia Nord, în ianuarie 2021.

Rețeaua electrică de distribuție amplasată pe teritoriul comunei Reci cuprinde linii electrice de medie tensiune (20 kV), joasă tensiune (0,4 kV) și posturi de transformare. Totodată, teritoriul comunei este străbătut de LEA 110 kV Sfântu Gheorghe-Târgu Secuiesc, în partea de nord.

Liniile electrice de medie tensiune (20 kV) sunt aeriene, amplasate în general tangențial localităților comunei și alimentează posturile de transformare 20/0,4 kV care sunt, după tipul constructiv, aeriene.

Rețeaua de joasă tensiune (0,4kV) este aeriană, amplasată pe stâlpi de beton, fiind alimentată din posturile de transformare.

În ceea ce privește racordarea la rețeaua de distribuție, în localitatea Aninoasa există un număr de opt gospodării care nu sunt racordate, astfel în total 37 de locuitori nu au acces la energia electrică. În celelalte localități, acoperirea rețelei de alimentare cu energie electrică este realizată în procent de 100% (conform Strategiei de dezvoltare integrată a comunei Reci 2016-2027).

Rețeaua de iluminat public

Serviciul de iluminat public face parte din sfera serviciilor comunitare de utilități publice, reprezentând o parte componentă a infrastructurii tehnico-edilitare a comunei Reci.

Rețeaua de iluminat public este alimentată din rețeaua electrică de distribuție, iar comanda sistemului de iluminat se face centralizat din mai multe puncte de aprindere existente, alimentate din posturi de transformare, sistemul fiind în gestiunea Consiliului local al comunei Reci.

Rețeaua are o lungime de 23 km, fiind dotată cu 511 corpuri de iluminat, din care 400 bucăți LED (22W și 60W) și 111 bucăți PLL (35W) care urmează să fie schimbate cu LED.

Conform Studiului de fundamentare a deciziei de delegare a Serviciului public de iluminat al comunei Reci, elaborat de CISIF în 2021, sistemul de iluminat de pe teritoriul comunei are următoarele componente:

- număr total stâlpi - 526 (proprietar DEER)
- puncte de aprindere - 5
- număr de treceri de pietoni - 5
- număr total de obiective socio-culturale care necesită iluminat arhitectural - 7
- număr estimat anual de ornamente pentru sărbători - 30 bucăți

Până în prezent s-a realizat modernizarea parțială a rețelei de iluminat stradal, cu ajutorul unei finanțări de la Agenția Fondului de Mediu (AFM), în valoare de 117.610 euro, și există un al doilea proiect depus la AFM pentru modernizarea integrală a rețelei.

Din Studiul de fundamentare realizat de CISIF în 2021, rezultă că în localitatea Reci, pe următoarele străzi nu există iluminat public, nefiind nici stâlpi:

- Strada Cartierul nou - 1,3 km

- Strada Brazilor - 0,4 km
- Strada Aninoasa - 1,668 km[8]

Telecomunicații

Principalii operatori care asigură servicii de telecomunicații fixe în comuna Reci sunt compania Orange România S.A., care a preluat recent serviciile de telefonie fixă de la compania Telekom SA., DIGI (RCS&RDS) și Vodafone.

Serviciile de telecomunicații mobile sunt asigurate de operatorii de telecomunicații care dețin echipamente pe teritoriul comunei Reci: DIGI, Telekom România Mobile Communications, Orange România și Vodafone România, sistemele utilizate fiind de tip GSM 4G, cu acoperire 100%.

Radio, televiziune, internet

În comuna Reci este asigurat accesul la televiziune prin cablu și la internet fix prin serviciile furnizate, în cea mai mare parte, de companiile RCS-RDS, Orange și Vodafone, care sunt principalii furnizori de servicii integrate de comunicații electronice din România. Întrucât nu există o situație detaliată mai recentă, la nivel local, privind infrastructura de internet broadband, nu se poate evalua nivelul de dezvoltare a acestui serviciu pentru gospodării.

Sunt recepționate canalele principalelor posturi de televiziune și posturi de radio care emit la nivel național, dar și posturi care emit la nivel local.

Comuna Reci este înregistrată în Programul WiFi4EU, inițiativă europeană prin care este oferit acces gratuit la internet wireless (prin wifi hotspots). Pe teritoriul comunei sunt amplasate 15 wifi spots.[9]

3.2. Identificarea tendințelor de dezvoltare

La nivelul comunei pot fi identificate următoarele tendințe de dezvoltare:

Cultură- sport – turism - agrement

- Promovarea puternică a obiectivelor aflate in condiții bune de funcționare, care pot atrage turiști
- Strategie de finanțare atât a obiectivelor turistice ce trebuie renovate/modernizate cat și pentru obiectivele turistice ce urmează a fi construite/dezvoltate la nivelul localității
- Diversificarea tipurilor de turism la nivelul localității poate fi folosită atât pentru atragerea turiștilor cât și pentru promovarea localității. Dezvoltarea agroturismului, turismului culinar, turismului cultural- organizarea de spectacole și festivaluri de interes național, turism sportiv -organizarea de competiții sportive pentru amatori
- Organizarea de tabere pentru elevi, organizarea de activități educative pentru elevi: ateliere meșteșugărești conform specificul zonei, zone de observație a faunei locale
- Încurajarea și susținerea tinerilor din localitate să dezvolte afaceri cu scopul de a păstra forța de muncă în localitate precum și dezvoltarea mediului economic local

[8] IDEM
[9] IDEM

- Promovarea continuă a localității atât în media cât și la nivelul Ministerului Turismului
- Construirea unităților de cazare noi conform cerințelor actuale (arhitectură modernă, camere mari, luminoase cu mobilier calitativ, restaurant, spații de petrecere a timpului liber – practicare sporturi/jocuri, spații destinate copiilor, piscină)
- Dezvoltarea serviciilor oferite de unitățile de cazare: servicii spa, tratamente de înfrumusețare și medicale, masaj de relaxare si terapeutic, recuperare medicală
- Semnalizarea corespunzătoare a obiectivelor de patrimoniu și reperelor locale (inclusiv perspective panoramice etc.)
- Restaurarea și conservarea clădirilor cu valoare ambientală, chiar dacă nu sunt clasate ca monumente istorice.
- Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe.
- Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice
- Construire muzeu al satului

Gospodărie comunală

- retehnologizarea sistemului de tratare a apei brute și cel de înmagazinarea apei potabile în satul Reci;
- extinderea rețelei de distribuție în satul Reci, cu cca. 2,0 km pentru asigurarea gradului de conectare la rețeaua de distribuție de 100%;
- în satul Bita, care are sistem complet de alimentare cu apă, este propusă realizarea de 125 de branșamente noi, pentru asigurarea gradului de conectare de 100% al gospodăriilor din sat;
- înființarea sistemului de alimentare cu apă în satele Aninoasa și Saciova, care au proiecte depuse pentru obținerea finanțării în cadrul Programului Național de Investiții „Anghel Saligny”.
- extinderea rețelelor de canalizare existente în satele Reci și Bita pentru toate gospodăriile;
- extinderea capacităților stațiilor de epurare existente în satele Reci și Bita;
- înființarea sistemului de canalizare apă uzată în satele Aninoasa și Saciova, care au proiecte depuse pentru obținerea finanțării în cadrul Programului Național de Investiții „Anghel Saligny”.
- modernizare RED de joasă tensiune prin trecerea LEA 0,4 kV în LES 0,4 kV, modernizarea și securizarea branșamentelor electrice;
- implementare Sistem de Măsurare Inteligentă Covasna;
- creșterea gradului de siguranță LES 20 kV și LEA 20 kV;
- reabilitarea, modernizarea și creșterea gradului de siguranță la PTA și PTZ.

- Întreținerea și modernizarea infrastructurii locale, valorificarea resurselor naturale

Salubritate

- Dezvoltarea sistemului de colectare al deșeurilor corelat cu dezvoltarea viitoare a comunei
- Dezafectarea depozitelor ilegale de deșeuri care parazitează albiile sau terenurile virane

Agricultură

- Modernizarea și întreținerea drumurilor de exploatare agricolă

3.3. Analiza SWOT

DEZVOLTARE SPAȚIALĂ – MEDIU – INFRASTRUCTURĂ

Tabelul nr. 25: Analiza SWOT – Dezvoltare spațială, mediu, infrastructură

Puncte tari	Puncte slabe
• Condiții peisagistice favorabile • Zone protejate și natura 2000 de mare renume (Mestecănișul de la Reci) • Existența unei resurse bogate de ape de subteran și suprafață (lacurile, râurile, pâraiele și izvorul de apă minerală) • Mediu de locuit apropiat de natură • Faună sălbatică bogată • Biodiversitate de nivel înalt, ecosisteme valoroase • Izvoare de apă minerală • Apropierea de orașele Târgu Secuiesc, Covasna și Sf. Gheorghe • Accesibilitate bună pe drumurile publice • Sistem de apă potabilă construit cu o acoperire de peste 50% • Rețea de canalizare cu acoperire de aprox. 50% • Legături feroviare • Curse de autobuze care satisfac nevoile de transport • Păduri valoroase din punct de vedere a calității mediului • Terenuri aflate în proprietatea consiliului local care pot fi utilizate în scop comunitar și de dezvoltare	• Lipsă spații verzi publice la nivelul tuturor localităților componente • Capacitatea zonelor de agrement amenajate este insuficientă • Principalele căi de acces la nivel comunal nu sunt tratate corespunzător • Zonele verzi aferente cursurilor râurilor prezintă preponderent vegetație spontană, nefiind amenajate conform potențialului deținut (acestea pot fi utilizate ca axe verzi de agrement) • Cadrul natural existent nu este suficient valorificat pentru activități de loisir și agrement • Slaba valorificare a potențialului turistic existent la nivelul comunei datorită obiectivelor de peisaj cultural și natural • Lipsa structurilor conexe (silozuri, hambare, centre de colectare și valorificare a produselor animale și vegetale) care pot duce la o utilizare mai eficientă a terenurilor agricole în detrimentul abandonului • Lipsa unor dotări sau slaba diversitate a acestora, în special a celor legate de educație, sănătate, conexiunea comunei cu alte zone din regiune sau din țară, infrastructura de transport, petrecerea timpului liber și agrement.

Oportunități	Amenințări
• Programe de sprijin pentru dezvoltarea infrastructurii rurale • Studii realizate pentru modernizarea infrastructurii rutiere locale • Programe de sprijin a reabilitării spațiilor publice și a patrimoniului construit • Reabilitarea drumurilor de exploatație agricolă • Construirea rețelei județene de transport și reciclare a deșeurilor • Elaborarea planurilor de management pentru ariile naturale protejate • Programe de sprijinire pentru valorificarea în scop turistic a resurselor naturale • Dezvoltarea rețelei naționale de autostrăzi • Programe de sprijin pentru protecția mediului	• Deteriorarea calității mediului din cauza neglijenței și a efectelor externe • Amplificarea problemelor de mediu • Creșterea daunelor provocate de animalele sălbatice • Accentuarea poluării din cauza circulației rutiere de tranzit • Efectul agresiv al turismului asupra naturii • Poluarea surselor de apă • Scăderea resurselor pentru dezvoltarea comunei • Scăderea atractivității comunei

ACTIVITĂȚI ECONOMICE

Tabelul nr. 26: Analiza SWOT – Activități economice

Puncte tari	Puncte slabe
• Așezare economico - geografică favorabilă • Proximitatea față de Municipiul Sfântu Gheorghe și municipiului Brașov • Accesibilitatea serviciilor urbane • Terenuri agricole de bună calitate • Raport teren arabil/locuitor peste medie • Ferme viabile de dimensiuni medii și mari • Nivel de mecanizare ridicat în agricultură • Șomaj sub media comunelor din județ • Locuri de muncă accesibile în zonă • Sectorul industriei prelucrătoare este reprezentat la nivelul localității prin sectoarele prelucrării lemnului, industria alimentară, morărit și panificație • Sectorul transporturi este reprezentat la nivelul localității • Sectorul hoteluri și alte facilități de cazare este reprezentativ la nivelul economiei locale • Resurse antropice și naturale existente • Accesarea fondurilor europene nerambursabile de către primărie pentru dezvoltarea infrastructurii	• Indicatorii PIB și PIB/locuitor raportați în județul Covasna sunt cei mai mici din regiunea Centru • Populația active și ocupată din județ sunt cele mai mici din regiune cu tendințe accentuate de scădere • Producția agricolă cu excepția culturii cartofului nu este competitivă la nivel regional • Costuri de producție ridicate în agricultură, comparativ cu profitul generat, pentru suprafețele agricole mici • Sectorul procesator al produselor de origine vegetală și animală este insuficient dezvoltat • Valorificarea produselor agricole se realizează neorganizat • Probleme în valorificarea anumitor produse agricole (cartof, lapte) • Lipsuri în infrastructura agricolă • Pierderi considerabile produse de întreprinderi locale • Lipsă modalităților de transport pentru

Puncte tari	Puncte slabe
	navetiștii din satele aparținătoare • Resurse și atracții turistice nevalorificate • Lipsa de produse și servicii turistice • Durata de ședere redusă • Lipsă de cooperare în domeniul turismului • Capacitate redusă de atragerea fondurilor a întreprinderilor și agricultorilor • Sectorul industriei prelucrătoare nu este diversificat, cu excepția industriei prelucrării lemnului, celelalte ramuri înregistrează rezultate modeste • Interes scăzut al tinerilor pentru dezvoltarea afacerilor în localitate și implicit pentru accesarea fondurilor europene

Oportunități	Amenințări
• Poziționare ce asigură avantaj comparativ • Căi de comunicații, drum European E574 • Prelucrarea produselor agricole • Dezvoltarea parcului de utilaje • Sprijin oferit de Oficiul Județean pentru Consultanță Agricolă și Camera de Comerț și Industrie Covasna cu privire la accesarea fondurilor europene • Agricultura ecologică durabilă, agroturism, promovarea produselor tradiționale locale • Încurajarea spiritului antreprenorial • Turismul de relaxare, sportiv, de vânătoare • Colectarea, ambalarea, prelucrarea fructelor de pădure • Atragerea investitorilor în comună pe un teren special amenajat • Interes crescut pentru investiții în sectorul energiei regenerabile • Soluții și servicii care ajută redresarea firmelor aflate în dificultate • Sponsorizări din partea firmei Schweighofer • Înființarea unei societăți aflată în proprietatea autorității publice • Organizare cursuri de formare, calificare	• Terenuri agricole aflate în proprietatea actorilor din afara comunității locale • Intensificarea competitivității pe piața produselor agrare • Interes redus al investitorilor pentru demararea de afaceri în comună • Migrarea forței de muncă din localitate produce dezechilibre pe piața muncii • Forța de munca din sectoarele economiei: îmbătrânirea populației, lipsa pregătirii corespunzătoare a absolvenților, lipsa școlilor cu profil agricol, industrial, comercial, lipsa spiritului antreprenorial, lipsa de interes a autorităților locale pentru sprijinirea tinerilor fermieri și a tinerilor antreprenori • Nivelul în creștere al prețurilor conduce la necesitatea creșterilor salariale care afectează angajatorii • Lipsa alternativelor pentru populația care-și părăsește agricultura • Importul produselor agricole • Îmbătrânirea populației agrare • Suprapășunatul • Economie locală vulnerabilă, reducerea economiei locale

Oportunități	Amenințări
și recalificare • Construire relații cu destinații turistice din zonă • Creșterea cererii în cazul turismului ecologic și cinegetic • Obținerea de finanțări nerambursabile pentru dezvoltarea sectoarelor agricol, industrial, turism la nivelul localității • Sprijinirea prin acordarea de facilități fiscale, terenuri pentru viitori investitori • Încurajarea înființării de microfabrici pentru procesarea produselor de origine vegetală și animala • Impulsionarea sectorului turistic ar putea impulsiona dezvoltarea sectoarelor economice conexe • Sprijinirea inițiativei locale, sprijinirea micilor agricultori, industriași, comercianți, operatori turism	• Scăderea veniturilor și al nivelului de trai • Reducerea fluxului de turiști • Creșterea șomajului • Efecte negative directe asupra economiei locale datorită epidemiei de SARS COV-2- reducerea producției industriale, scăderea sectorului servicii, scăderea sectorului turistic, creșterea numărului șomerilor • Creșterea prețurilor la utilități, la materiile prime descurajează potențialii investitori să dezvolte afaceri în comună • Dobânzile mari pentru produsele de creditare descurajează agenții economici să dezvolte afacerile sau să înființeze afaceri noi • Nivel crescut al ratei inflației, scăderea economiei la nivel național • Venituri insuficiente pentru a menține o afacere în sectorul turistic

DEMOGRAFIE. SERVICII SOCIALE. EDUCAȚIE

Tabelul nr. 27: Analiza SWOT – Demografie, servicii sociale, educație

Puncte tari	Puncte slabe
• Viață comunitară lipsită de conflicte • Numeroase evenimente locale • Evenimente culturale de renume internațional • Patrimoniu cultural construit • Existența fanfarei locale de renume internațional • Existența organizațiilor femeilor • Bisericile locale au activități importante în domeniul cultural și comunitar • Asociația a tinerilor cu activități culturale și în domeniul social • Administrație locală care stimulează și sprijină evenimentele culturale • Cămin cultural modernizat și dotat • Sistemul funcțional de îngrijire a bolnavilor la domiciliu • Localități înfrățite • Infrastructură sportivă – sală de sport, teren de sport • Existența centrelor after school • Existența echipei de fotbal	• Plecarea tinerilor din comună • Probleme în integrarea noilor elemente demografice • Spor natural negativ • Rata de fertilitate redusă • Solidaritate comunitară în curs de descompunere • Colaborare slabă între localitățile comunei • Nivelul scăzut al cunoașterii limbilor străine și a limbii române în rândul tinerilor • Lipsa echipamentelor în cadrul instituțiilor culturale și de învățământ • Instituții de învățământ care necesită modernizare și dotare corespunzătoare • Lipsa unei grădinițe cu program prelungit • Abandon școlar în rândul populației rrome • Cerc restrâns de intelectuali • Alimentație nesănătoasă în rândul populației și a copiilor • Numărul redus al activităților

Puncte tari	Puncte slabe
• Numărul populației este stabil • Nu se arată semne ale îmbătrânirii • Dependență demografică favorabilă • Sold migratoriu favorabil	/evenimentelor sportive • Cabinet stomatologic nefuncțional/ în curs de lansare • Lipsa sistemului de asistență comunitară

Oportunități	Amenințări
• Programe pentru menținerea tinerilor în comună • Programe pentru dezvoltarea comunității • Construirea și întărirea identității în cazul tinerilor • Resurse pentru finanțarea cursurilor pentru adulți și a grădiniței cu program prelungit, și a centrelor after school • Realizare de noi spații culturale-comunitare în zona brațului mort a Râului Negru și în zona fostului lac din Reci. • Programe pentru sprijinirea dezvoltării sistemului medical și social • Infrastructură care să servească posibilitățile sportive și de recreere • Relații viguroase de înfrățire între localități • Programe pentru sprijinirea dezvoltării locațiilor și spațiilor culturale și comunitare • Prevenirea îmbolnăvirii și promovarea modului de viață activ, sănătos prin programe nonguvernamentale • Modernizarea infrastructurii și a dotărilor medicale	• Schimbarea structurii demografice • Reducerea coeziunii sociale • Apariția noilor conflicte între cei sosiți și populația nativă • Amplificarea plecărilor cu domiciliu a tinerilor • Creșterea dependenței în rândul vârstnicilor • Continuarea scăderii numărului de copii • Întărirea proceselor migraționale • Slăbirea apartenenței comunitare • Pierderea încrederii față de instituțiile comunitare • Creșterea sărăciei în cadrul populației • Apariția conflictelor etnice • Ruinarea, pierirea monumentelor • Vulnerabilitatea instituțiilor de învățământ • Creșterea densității bolilor civilizației • Ajungerea la periferie, vulnerabilitatea și izolarea populației vârstnice, bolnave

3.4. Diagnostic

Caracteristicile pozitive identificate creează un potențial considerabil, datorită resurselor naturale, valorilor culturale și poziționării geografice avantajoase. Dezvoltarea economică și turistică poate fi susținută prin infrastructura de bază și condițiile peisagistice existente, iar activitățile economice beneficiază de existența terenurilor agricole de calitate, situate în proximitate față de localități importante.

Caracteristicile negative identificate sunt: infrastructura de agrement și transport ce necesită investiții și modernizare, slaba valorificare a potențialului turistic și al elementelor de cadru natural și problemele economice, ilustrate prin migrarea forței de muncă punând în dificultate sectorul educațional și cel al sănătății, unde împreună cu lipsa de dotări, afectează calitatea serviciilor și implicit calitatea vieții locuitorilor. Aceste aspecte îngreunează dezvoltarea durabilă a comunei, necesitând strategii integrate la nivel local, dar și regional.

Valorificarea la standarde superioare a resurselor existente naturale și construite, a rezervei de terenuri și a tradiției din anumite sectoare economice poate duce pe termen lung la dezvoltarea armonioasă a comunei în paralel cu diversificarea surselor de finanțare pentru proiecte locale destinate creșterii calității vieții.

4. VIZIUNE ȘI OBIECTIVE STRATEGICE DE DEZVOLTARE

4.1. Conceptul strategic de dezvoltare bazat pe valorile / identitatea comunității locale

Dezvoltarea sau regenerarea unei așezări urbane este determinata semnificativ de schimbările care se produc in structura economiei locale, in structura populației si in cultura comunitara. Pe de alta parte, dezvoltarea comunității este substanțial influențata de aplicarea unui management adecvat si axat pe trei ținte principale: dezvoltarea infrastructurii si asigurarea accesului la infrastructura, protecția mediului ambiant si dezvoltarea economica competitiva. Totodată, dezvoltarea comunității trebuie sa tina cont de caracterul limitat al resurselor (natural, umane si financiare) fiind necesara alocarea echilibrata a acestora.

Dezvoltarea si modernizarea comunității locale depinde numai de factorii locali, de executivul fiecărei unități administrative, ea putând fi realizata prin stabilirea cu prioritate a strategiilor de dezvoltare si identificarea surselor de finanțare a proiectelor de dezvoltare locala, conform standardelor europene.

Realizarea obiectivelor generale se întemeiază pe aplicarea unui management care sa conducă la dezvoltare si/ sau regenerare, politicile, precum si programele si proiectele se vor face cu respectarea următoarelor principii cheie:

- Plasarea nevoilor și dorințelor locuitorilor în prim- plan
- Integritate și încredere
- Inovare
- Deschidere și comunicare
- Dezvoltarea durabila și respect pentru mediu
- Întărirea capacității instituționale
- Realizarea programelor si proiectelor prin parteneriat public- privat
- Fixarea regulilor de utilizare rațională a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare in baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spațiala

Tabelul nr. 28: Principii

VALORI	PRINCIPII
Cadrul natural – cursuri de apă, zone forestiere	Așezarea nevoilor și dorințelor locuitorilor în prim- plan
	Introducerea criteriilor de eco- eficiență pentru toate activitățile de producție și servicii
Avantajele economice și poziția geografică	Integritate și încredere
	Folosirea în deciziile investiționale din fonduri publice pe plan local si stimularea unor asemenea decizii din partea capitalului privat pentru folosirea celor mai bune tehnologii accesibile, din punct de vedere economic

VALORI	PRINCIPII
	Corelarea obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiționale, cu potențialul si capacitatea de susținere a capitalului natural
	Valorificarea avantajelor comparative ale comunei în privința dezvoltării producției agricole și localizării geografice
Resurse locale- cursuri de apă, relieful local	Inovare
	Dezvoltarea durabila și respect pentru mediu
	Întărirea capacitații instituționale
	Realizarea programelor si proiectelor prin parteneriat public- privat
	Fixarea regulilor de utilizare rațională a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare in baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spațială Protecția si punerea în valoare a patrimoniului cultural si natural

Principii:

- **Principiul dezvoltării urbane durabile** creșterea competitivității municipiului, în scopul maximizării aportului la accentuarea progresului economic și social; asigurarea unor oportunități în favoarea populației, in vederea ridicării standardului de viață a acesteia; conservarea și protejarea mediului ambiant și a moștenirii culturale existente; diversificarea și promovarea oportunităților ocupaționale, in scopul diminuării șomajului.
- **Principiul participării si transparentei** - organizațiile non-guvernamentale, sectorul privat, autoritățile locale si instituțiile internaționale contribuie la procesul de planificare a politicilor publice. Societatea civila este informata cu privire la politicile publice planificate.
- **Principiul continuității si coordonării** in procesul de planificare a politicilor publice sunt asigurate actualizarea politicilor curente ale administrației publice locale, cat si coordonarea cu alte inițiative.
- **Principiul responsabilității** — planificarea politicilor publice este un proces orientat spre obținerea de rezultate. Răspunderea exista la toate nivelurile administrație publice.
- **Principiul cooperării si coerentei** — instituția implicata in formularea politicilor publice trebuie sa își dovedească disponibilitatea pentru cooperare cu alte instituții publice, ca si cu alte organizații ale societății civile interesate sau afectate de o anumita inițiativa de politici publice, asigurând in acest fel o concepție coerenta asupra obiectivelor ce trebuie îndeplinite si a masurilor ce urmează a fi luate.

VIZIUNEA STRATEGICĂ DE DEZVOLTARE

Comuna Reci este o localitate bine structurată, atractivă și dezvoltată din punct de vedere al infrastructurii, integrată armonios în peisajul natural și valorificându-și resursele naturale într-un mod sustenabil. Prin promovarea turismului și a activităților de agrement, dezvoltarea agriculturii locale și valorificarea poziției favorabile pentru atragerea de investitori, comuna oferă un trai de calitate pentru locuitorii săi,

asigurându-le un standard de viață ridicat. Atractivitatea comunei este amplificată de o viață socio-culturală dezvoltată și de un nivel înalt de coeziune și implicare comunitară. Comuna Reci poate deveni astfel, o destinație importantă pe harta turistică a României, atrăgând turiști interesați de turismul activ și ecologic.

Atingerea viziunii presupune însă asumarea unor obiective strategice care converg înspre aceasta, mai exact a unor ținte înspre care vor fi concentrate eforturile pe termen mediu și lung și care, odată atinse în integralitatea lor, certifică atingerea viziunii și necesitatea definirii uneia noi. Astfel, în vederea atingerii viziunii de mai sus au fost definite următoarele obiective strategice.

Provocarea la care trebuie să răspundă administrația publică și întreaga comunitate este aceea de a dezvolta și diversifica funcțiunile economice din zonă, fiind necesară consolidarea sectoarelor economice de comerț, servicii și industrie. Un sector economic diversificat conduce la creșterea veniturilor obținute de agenții economici.

Stabilirea unei viziuni de dezvoltare se bazează pe conștientizarea colectiva a nevoii de cooperare intre toți actorii implicați si fiecare membru al colectivității locale.

În viitor, dezvoltarea comunei presupune o coordonare fermă, unde fiecare element al sistemului, la propriul nivel, își îndeplinește sarcinile în așa fel încât în același timp să contribuie la atingerea stării comune, avantajoase pentru toată lumea. Pentru acestea așadar, imaginea de viitor trebuie să poarte următoarele note:

- Să fie integrativ, în același timp plin de conținut și atractiv pentru oameni/întreprinderi
- Să îndrume strategiile individuale/organizaționale, să funcționeze ca punct de reper
- Să așeze eficiența socială, binele comun înaintea prosperității individuale, și în același timp să stimuleze crearea de valori individuale
- Să fie înconjurat de consens social și să fie primit în rândul larg al comunității locale.

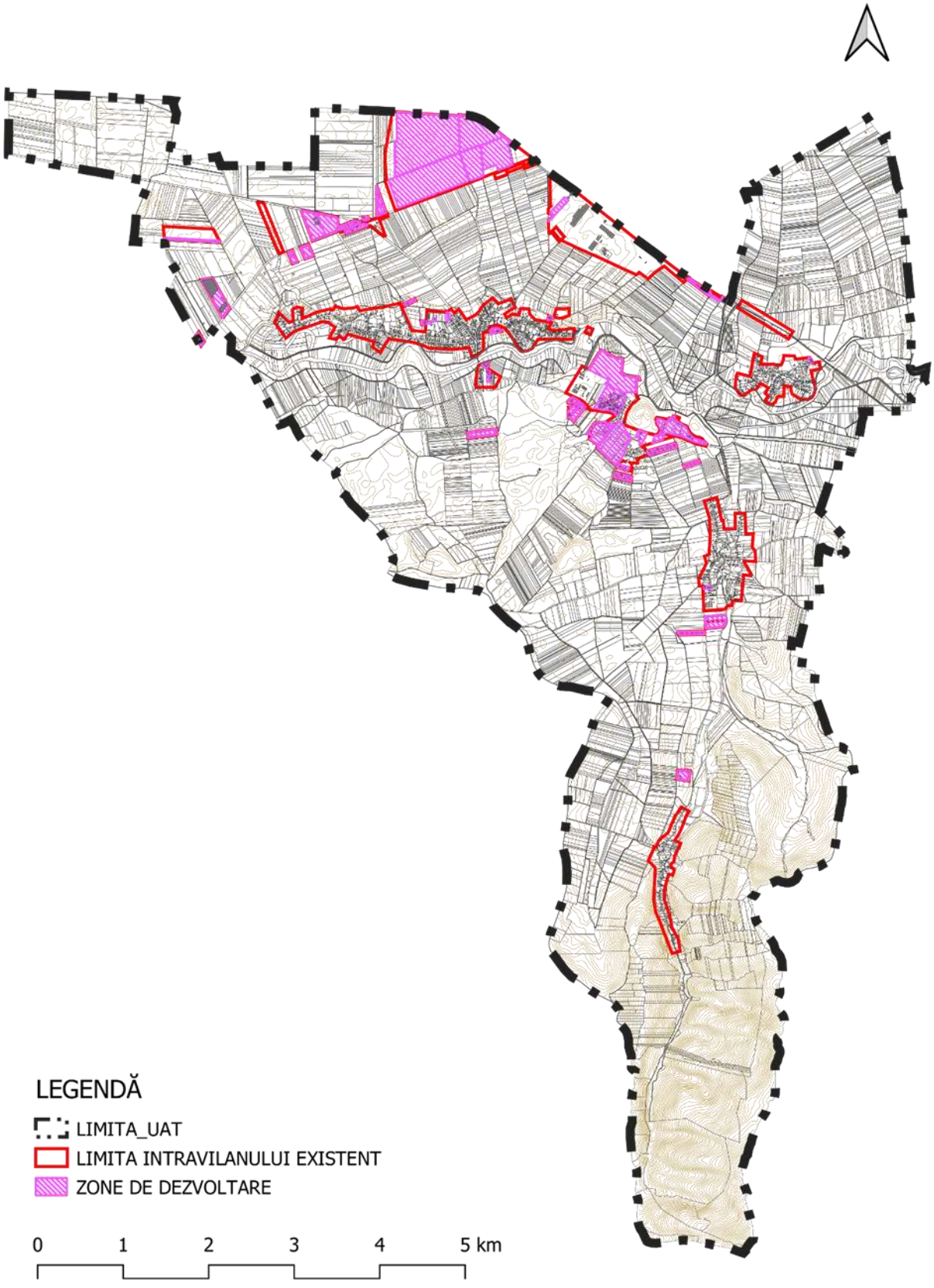
4.2. Direcții de dezvoltare 2018-2030 – Corelare Strategia de Dezvoltare Locală și Planul Urbanistic General

Viziunea prezentei strategii va fi atinsa prin dezvoltarea de masuri si proiecte care sa conducă la atingerea obiectivelor declarate, respectiv:

Viziunea prezentei strategii va fi atinsa prin dezvoltarea de masuri si proiecte care sa conducă la atingerea obiectivelor declarate, respectiv:

1. Comuna Reci să devină o comunitate locală cu identitate puternică, care respectă tradițiile și valorile sale
2. O comunitate locală activă, care este răspunzătoare pentru comună și pentru membrii comunității
3. O comună cu o infrastructură modernă, care oferă un nivel de trai aflat în continuă creștere
4. O comună atractivă pentru locuitori, turiști și companii/investitori
5. O comună deschisă către inovare, care administrează în mod eficient resursele sale naturale, culturale și economice

Figura nr. 16: Distribuția spațială a zonelor de dezvoltare

4.3. Planul cadru de management „Frontiers of the Roman Empire – Dacia”

Prezentul extras preia elementele de management din planul-cadru menționat[10] și le organizează pentru a fi integrate în documentația Planului Urbanistic General al comunei Reci.

Situl apare în plan ca un castru roman subteran, parte a propunerii seriale de înscriere în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO, încadrat ca având impact estimat minor și protejat în bună măsură prin poziția sa subterană.

Planul-cadru instituie un sistem de management organizat pe două niveluri. La nivel național, un Comitet de Organizare UNESCO pentru „Frontiers of the Roman Empire – Dacia” reunește toți actorii cu rol în protecția și gestionarea bunului, asigurând implementarea și monitorizarea cadrului de management. La nivel local, coordonarea revine Consiliului Județean Covasna, care elaborează, implementează și monitorizează planurile de management individuale ale componentelor și sprijină actorii locali.

Actor	Rol în management
Ministerul Culturii, prin Direcția Județeană pentru Cultură Covasna	Avizarea și controlul tuturor intervențiilor asupra patrimoniului cultural; aviz prealabil obligatoriu la autorizare.
Comisia Națională Limes și muzeele responsabile de Programul Național Limes	Coordonarea științifică a segmentelor românești ale Limesului. Pentru sectorul Carpaților Răsăriteni, în aria căruia se află componentele din județul Covasna, responsabil este Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni.
Institutul Național al Patrimoniului	Coordonarea metodologică; identificarea și clasarea patrimoniului, elaborarea dosarului de nominalizare și a planurilor de management.
Programul Național Limes	Instrumentul principal de finanțare pentru cercetarea și managementul segmentelor românești ale frontierei romane.
Consiliul Județean Covasna	Coordonator la nivel local; elaborează, implementează și monitorizează planurile de management individuale și sprijină actorii locali.
Autoritatea publică locală (Consiliul Local, primarul)	Protecția preventivă a patrimoniului arheologic prin mecanismele de urbanism; primarul are atribuții pentru protejarea arheologiei în timpul lucrărilor și la descoperiri întâmplătoare.
Proprietari / administratori	Întreținerea curentă, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a bunului, potrivit legii.
Comitetul de Organizare UNESCO „Frontiers of the Roman Empire – Dacia” (în curs de constituire)	Asigură implementarea și monitorizarea cadrului de management și participarea actorilor la procesul decizional, pe două niveluri — național și local.

[10] Planul-cadru de management „Frontiers of the Roman Empire – Dacia”, februarie 2024

Planul de acțiune al cadrului de management este structurat pe patru obiective generale, care pot fi adoptate ca obiective strategice de patrimoniu la nivelul comunei:

- OG1: Protecție consolidată și menținerea/ameliorarea stării de conservare a atributelor;
- OG2: Cunoaștere îmbunătățită și împărtășită prin cercetare și conștientizare;
- OG3: Monitorizarea eficace a factorilor care afectează situl și capacitate de răspuns întărită;
- OG4: Guvernanță incluzivă și durabilă.

Din planul de acțiune au fost reținute următoarele acțiuni realizabile la nivel local:

Tabelul nr. 29: Acțiuni la nivel local pentru situl arheologic „Cetatea Comolău"

Acțiuni necesare la nivel local	Rezultat urmărit	Responsabil / sprijin
OG1 – Protecție consolidată și menținerea/ameliorarea stării de conservare		
Intervenții de urgență și întreținere curentă a sitului	Stare de conservare menținută a bunului subteran	Proprietar / administrator
Obținerea/actualizarea statutului de protecție pentru bunul neînscris încă pe Lista monumentelor istorice	Protecție administrativă asigurată pentru atribute	Ministerul Culturii – DJC Covasna
OG2 – Cunoaștere îmbunătățită și interpretare		
Prezentare in-situ și interpretare a sitului (panouri informative)	Vizibilitate culturală și acces sporit	Proprietar / administrator; Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni
Semnalizare rutieră a sitului	Acces îmbunătățit la sit	Consiliul Județean Covasna; autoritatea locală
Implicarea comunității locale în prezentarea și valorificarea sitului	Participare și beneficii locale sporite	Autoritatea locală; comunitatea
OG3 – Monitorizarea factorilor și capacitate de răspuns întărită		
Integrarea limitelor sitului și a zonei tampon în reglementările de urbanism, mediu și reducere a riscului (prin PUG/RLU)	Protecția patrimoniului corelată cu celelalte reglementări	Autoritatea locală; Ministerul Dezvoltării
Aplicarea ghidului de management al zonei tampon	Conservarea valorilor și atributelor	Autoritatea locală; INP

Acțiuni necesare la nivel local	Rezultat urmărit	Responsabil / sprijin
Dezvoltarea capacității de pregătire pentru risc și monitorizarea periodică a stării de conservare	Capacitate de răspuns la risc întărită	Autoritatea locală; ISU Covasna
OG4 – Guvernanță incluzivă și durabilă		
Elaborarea/contribuția la planul de management integrat local pentru sit	Protecție, interpretare și management al riscului îmbunătățite la nivelul sitului	Consiliul Județean; autoritatea locală
Capacitarea arhitectului-șef și a personalului de specialitate (inclusiv evaluarea de impact asupra patrimoniului și integrarea protecției în dezvoltarea urbană)	Capacitate de management întărită la nivel local	Autoritatea locală; Ministerul Culturii – INP
Dezvoltarea de parteneriate publice și programe de implicare a comunității	Participarea societății civile și a comunității	Autoritatea locală; Comitetul de Organizare UNESCO

La nivelul comunei Reci, din cele patru obiective generale se mai pot realiza, pe lângă integrarea în urbanism:

- Semnalizarea sitului arheologic
- Planul de management integrat local
- Implicarea arhitectului-șef
- Implicarea comunității
- Coordonarea științifică prin Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni și finanțarea prin Programul Național Limes

5. PLANUL DE ACȚIUNE

5.1. Matricea logica: Axe prioritare ► Măsuri ► Proiecte

În cadrul listei de programe/ proiecte au fost listate din Strategia de Dezvoltare Locală doar cele cu implementare spațială (reflectate la nivelul Planului Urbanistic General).

AXA PRIORITARĂ 1 - COMUNA RECI MODERNĂ ȘI ECO-CONȘTIENTĂ - ÎNTREȚINEREA ȘI MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII LOCALE, VALORIFICAREA RESURSELOR NATURALE

Tabelul nr. 30: Axa prioritară 1

Nr.	Proiecte propuse	Surse de finanțare
Măsura 1.1: Reci comună atractivă- dezvoltarea imaginii comunei		
1	Amenajarea unui nou spațiu comunitar în zona vechiului lac	PNRR – Componenta I Managementul Apei PNRR – Componenta 3 - Managementul Deșeurilor Subprogramele Companiei Naționale de Investiții Sponsorizări Fondul de Mediu PROGRAMUL LEADER POR 2021-2027 Axa prioritară O regiune cu turism sustenabil
2	Amenajarea lacului format în brațul mort al Râului Negru	
Măsura 1.2: Reci, comuna iubitoare de natură și mediu – soluționarea problemelor în domeniul protecției mediului și a naturii		
3	Soluționarea problemelor în cazul ariei naturale protejate Mestecănișul de la Reci:	Fond de Mediu PNRR – Componenta I Managementul Apei PNRR – Componenta 3 - Managementul Deșeurilor Programul LEADER POR 2021-2027 Axa prioritară O regiune cu comunități prietenoase cu mediul
4	Soluționarea problemelor în cazul lacurilor de la Reci	
5	Soluționarea problemei brațului mort al Râului Negru	
6	Curățirea și menținerea în curățenie a șanțurilor, albiilor pâraielor și ariilor protejate	
7	Întreținerea și valorificarea ariilor naturale protejate	
8	Reci Green Zone	
Măsura 1.3: Infrastructură modernă-comună viabilă		
9	Modernizarea străzilor locale	Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” PNRR – Componenta 10 – I.1.4 Infrastructură pentru biciclete la nivel local/metropolitan Planul Național Strategic PAC 2023-2027 intervenția - Crearea/modernizarea infrastructurii de bază din spațiul rural – infrastructura rutieră Programul Național de Dezvoltare Locală II
10	Întreținerea drumurilor modernizate	
11	Reabilitarea drumului DC 19 Bita	
12	Modernizarea integrală a DC 25 Aninoasa-Saciova	
13	Dezvoltarea trotuarelor și a infrastructurii pietonale	
14	Modernizarea drumurilor de exploatație agricolă	
15	Dezvoltarea spațiilor comunitare	
16	Reci pe două roți	

Nr.	Proiecte propuse	Surse de finanțare
Măsura 1.4: Întreținerea și dezvoltarea serviciilor comunitare de utilități publice		
17	Întreținerea sistemului de alimentare cu apă	Fond de Mediu Programe Guvernamentale Programul Național de Investiții „Anghel Saligny" investițiile destinate dezvoltării și modernizării rețelelor de apă, canalizare și gaze naturale Planul Național Strategic PAC 2023-2027 Intervenția Crearea/modernizarea infrastructurii de bază din spațiul rural – infrastructura de apă/apă uzată PNRR – Componenta 1 Managementul Apei - I1. Extinderea sistemelor de apă și canalizare în aglomerări mai mari de 2000 de locuitori Programul Operațional Dezvoltare Durabilă PNRR -componenta Valul Renovării și Fond Local
18	Înființarea sistemului de apă și canalizare în localitățile Aninoasa și Saciova	
19	Extinderea rețelei de apă și canalizare, retehnologizare sistem de tratare și înmagazinare apă potabilă	
20	Construire rețea de alimentare cu apă și sistem de canalizare în zona caselor de vacanță din Reci	
21	Modernizarea rețelei de iluminat public	
22	Înființarea rețelei de alimentare cu gaze naturale	
23	Înființarea parc fotovoltaic	

Sursa: Strategia de Dezvoltare Integrata a Comunei Reci

AXA PRIORITARĂ 2 - COMUNITATE VIABILĂ – VIAȚĂ CULTURALĂ ACTIVĂ - DEZVOLTAREA VIEȚII CULTURALE ȘI COMUNITARE DIN COMUNA RECI

Tabelul nr. 31: Axa prioritară 2

Nr. crt.	Proiecte propuse	Surse de finanțare
Măsura 2.1: Reci o comună educată – o comunitate competitivă		
1.	Înființarea grădiniței cu program prelungit	LEADER; Sponsorizări PNRR – Componenta 15 – Educație Programul operațional educație și Ocupare; AFM Programul Operațional Regional 2021-2027 – Axa prioritară O regiune educată
2.	Susținerea funcționării centrelor after school	
Măsura 2.2: Viață culturală bogată – Comunitate viabilă		
3.	Întreținerea căminului cultural din localitatea Reci – stâlpul protecției valorilor culturale	Programe Guvernamentale (de ex.: Administrația Fondului Cultural Național) Programul de Cooperare Transnațională „Dunărea" NKA; BGA PNRR – Componenta 10 Fondul local – I.3 Reabilitarea clădirilor publice din orașe și comune LEADER; PNRR- Componenta 11 – Turism și cultură AFM
4.	Reabilitarea, eficientizarea energetică a căminelor culturale din localitățile Aninoasa și Saciova	
5.	Valorificarea spațiilor comunitare existente și amenajarea de noi spații	
6.	Valorificarea monumentelor locale	
7.	Construire muzeu al satului	

Nr. crt.	Proiecte propuse	Surse de finanțare
Măsura 2.3: Reci, o comună activă – dezvoltarea vieții sportive		
8.	Construire teren de fotbal cu gazon sintetic/artificial	LEADER; Programe de finanțare ale Consiliului Județean Covasna Programe Guvernamentale (Programe ale MTS) BGA; Subprogramele Companiei Naționale de Investiții PNRR – Componenta 10 Fondul Local
9.	Construire bazin didactic de înot în comuna Reci	
10.	Întreținerea și dezvoltarea sălii de sport	
11.	Prin Reci, pe două roți	
12.	Construire bazin de înot	
Măsura 2.4: Dezvoltarea vieții sociale și sanitare		
13.	Proiectele care servesc extinderea serviciilor medicale și îmbunătățirea echipamentelor	LEADER; Granturi SEE PNRR – Componenta 12 Sănătate Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială

Sursa: Strategia de Dezvoltare Integrata a Comunei Reci

AXA PRORITARĂ 3 - RECI – ECONOMIE LOCALĂ VIABILĂ, COMPETITIVITATE RIDICATĂ

Tabelul nr. 32: Axa prioritară 3

Nr. crt.	Proiecte propuse	Surse de finanțare
Măsura 3.1: Creșterea competitivității în agricultură		
1.	Înființarea unui centru de colectare și depozitare a produselor agricole	Planul Național Strategic 2023-2027 – intervențiile sprijin cuplat vegetal și zootehnic, sprijin tineri fermieri, silvo mediu și climă, formare, consiliere, grupuri de producători, etc. LEADER
2.	Dezvoltarea infrastructurii agrare	
Măsura 3.3: Dezvoltarea mediului de afaceri și atragerea investitorilor/firmelor		
3.	Desemnarea și achiziționarea unui teren adecvat pentru sit-uri	LEADER Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă 2021-2027 POR 2021-2027 PNRR – Componenta 9 – Sprijin pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare, inovare PNS 2023-2027 – investiții neagricole
4.	Amenajarea și dotarea terenului din punct de vedere infrastructural	

Sursa: Strategia de Dezvoltare Integrata a Comunei Reci

AXA PRIORITARĂ 4 - INCLUDEREA COMUNEI ÎN CIRCUITUL TURISTIC REGIONAL

Tabelul nr. 33: Axa prioritară 4

Nr. crt.	Proiecte propuse	Surse de finanțare
Măsura 4.1: Crearea condițiilor de bază și dezvoltarea infrastructurii turistice		
1.	Elaborare plan urbanistic zonal și amenajarea zonei caselor de week-end	PNRR – Componenta 11 – Turism și cultură POR 2021-2027 – Axa prioritară O regiune cu turism sustenabil Programe de finanțare ale Consiliului Județean Covasna LEADER
2.	Consolidarea sistemului de baraje în cazul lacurilor, asigurarea unui nivel constant al apei și asigurarea calității acesteia	
3.	Amenajarea împrejurimii lacurilor	
4.	Amenajarea brațului mort al Râului Negru	
5.	Conservarea, accesibilizarea și valorificarea turistică a monumentelor istorice	
6.	Accesibilizare și construire/reabilitare infrastructură în Mestecăniș	
7.	Extinderea capacității de cazare prin înființarea noilor structuri de primire	
8.	Tabăra de tineret	
9.	Dezvoltarea structurilor de agrement	
10.	Construire puncte pentru observarea animalelor sălbatice în păduri, accesibilizarea și dotarea parcului de vânătoare din Saciova	
11.	Infrastructură auxiliară, amenajarea parcărilor și popasurilor de-a lungul principalelor trasee turistice și în apropierea obiectivelor turistice	
Măsura 4.2: Dezvoltarea produselor turistice și oferirea unor servicii turistice performante		
12.	Servicii de agrement în zona lacurilor	PNS – investiții neagricole Programe de finanțare ale Consiliului Județean Covasna LEADER NKA PNRR – Turism și cultură Buget local
Măsura 4.3: Conceperea și sprijinirea activităților de marketing turistic		
13.	Oferirea informațiilor turistice, crearea unui punct de informare turistică	POR 2021-2027 Programele de finanțare ale Consiliului Județean LEADER

Totodată, dezvoltarea comunei Reci se bazează pe Planul de acțiuni operativ pe anul 2025 conform obiectivelor din planul de guvernare 2024 - 2028:

Tabelul nr. 34: Planul de acțiuni operativ pe anul 2025

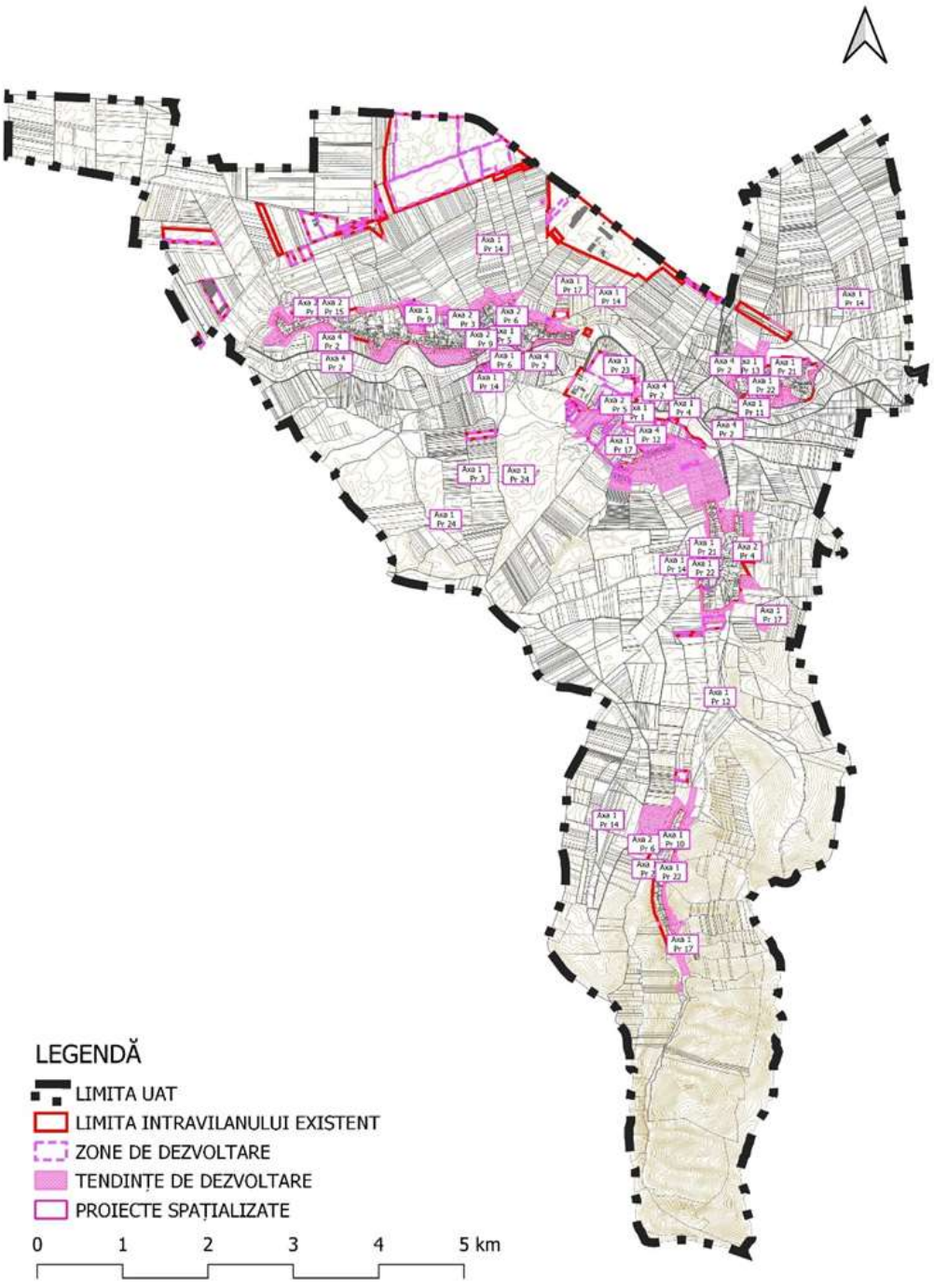
Nr. crt.	Măsura/Direcția de acțiune conform Program de Guvernare	Acțiune	Cine răspunde	Termen de realizare	Planificat a fi realizat în anul 2025
1	Programul Național de Investiții ”Anghel Saligny”	”Înființarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare menajeră în comuna Reci, satele Aninoasa și Saciova, Județul Covasna”	Primarul	2028	100%
2	Programul Național de Investiții ”Anghel Saligny”	”Modernizare străzi în Comuna Reci”	Primarul	2028	100%
3	Programul Național de Investiții ”Anghel Saligny”	„Extinderea sistemelor de alimentare cu apa potabila si canalizare menajera, retehnologizarea sistemului de tratare si înmagazinare apei potabile in satul Reci, Comuna Reci, județul Covasna"	Primarul	2028	30%
4	Program Național de Redresare și Reziliență - Componenta 5: Valul renovării	"Creșterea eficienței energetice pentru blocurile de locuit 1 și 2 din Sat Reci, Comuna Reci, județul Covasna"	Primarul	31 decembrie 2026	85%
5	Program Național de Redresare și Reziliență Componenta 10: Fondul local	"Elaborare Plan Urbanistic General al comunei Reci și a Regulamentului Local de Urbanism al comunei Reci, județul Covasna"	Primarul	31 decembrie 2026	85%

Nr. crt.	Măsura/Direcția de acțiune conform Program de Guvernare	Acțiune	Cine răspunde	Termen de realizare	Planificat a fi realizat în anul 2025
6	Program Național de Redresare și Reziliență Componenta 10: Fondul local	"REABILITARE CĂMIN CULTURAL – ANINOASA"	Primarul	31 decembrie 2026	100%
7	Program Național de Redresare și Reziliență Componenta 10: Fondul local	"MODERNIZARE CLĂDIRE ADMINISTRATIVĂ (FOSTA ȘCOALĂ DIN COMOLĂU)"	Primarul	31 decembrie 2026	100%
8	Program Național de Redresare și Reziliență Componenta 10: Fondul local	MODERNIZARE CLĂDIREA FOSTULUI CONSILIU LOCAL-ANINOASA	Primarul	31 decembrie 2026	50%
9	Program Național de Redresare și Reziliență Componenta 10: Fondul local	"REABILITARE ȘCOALA ANINOASA"	Primarul	31 decembrie 2026	100%
10	Program Național de Redresare și Reziliență Componenta 10: Fondul local	REABILITARE GRĂDINIȚA "RADÁK KATA"	Primarul	31 decembrie 2026	100%
11	Administrația fondului de Mediu	MODERNIZAREA SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC STRADAL IN COM.RECI, ETAPA 2	Primarul	30 iunie 2025	100%

5.2. Schema strategică de dezvoltare spațială și identificare programe/proiecte de dezvoltare cu materializare spațială (corelare cu prevederi PUG comunei Reci)

În continuare sunt prezentate programele și proiectele cu materializare spațială la nivelul comunei Reci și localizarea acestora relaționat propunerilor Planului Urbanistic General:

Figura nr. 17: Localizare spațială a programelor și proiectelor din comuna Reci

Conform Strategiei de Dezvoltare a comunei Reci 2021-2027

5.3. Schema de implementare – etapizare

Tabelul nr. 35: Schema de implementare - etapizare

Nr. crt.	Denumire proiect	Perioada implementare- termen		
		Scurt	Mediu	Lung
	AXA PRIORITARĂ 1 - COMUNA RECI MODERNĂ ȘI ECO-CONȘTIENTĂ - ÎNTREȚINEREA ȘI MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII LOCALE, VALORIFICAREA RESURSELOR NATURALE			
1.	Amenajarea unui nou spațiu comunitar în zona vechiului lac	●		
2.	Amenajarea lacului format în brațul mort al Râului Negru	●		
3.	Soluționarea problemelor în cazul ariei naturale protejate Mestecănișul de la Reci:		●	
4.	Soluționarea problemelor în cazul lacurilor de la Reci		●	
5.	Soluționarea problemei brațului mort al Râului Negru		●	
6.	Curățirea și menținerea în curățenie a șanțurilor, albiilor pâraielor și ariilor protejate	●		
7.	Întreținerea și valorificarea ariilor naturale protejate		●	
8.	Reci Green Zone		●	
9.	Modernizarea străzilor locale	●		
10.	Întreținerea drumurilor modernizate	●		
11.	Reabilitarea drumului DC 19 Bita	●		
12.	Modernizarea integrală a DC 25 Aninoasa-Saciova	●		
13.	Dezvoltarea trotuarelor și a infrastructurii pietonale		●	
14.	Modernizarea drumurilor de exploatație agricolă		●	
15.	Dezvoltarea spațiilor comunitare		●	
16.	Reci pe două roți	●		
17.	Întreținerea sistemului de alimentare cu apă	●		
18.	Înființarea sistemului de apă și canalizare în localitățile Aninoasa și Saciova	●		
19.	Extinderea rețelei de apă și canalizare, retehnologizare sistem de tratare și înmagazinare apă potabilă	●		
20.	Construire rețea de alimentare cu apă și sistem de canalizare în zona caselor de vacanță din Reci		●	
21.	Modernizarea rețelei de iluminat public	●		
22.	Înființarea rețelei de alimentare cu gaze naturale		●	
23.	Înființarea parc fotovoltaic		●	
24.	Modernizare drumuri comunale, a drumurilor forestiere și a celor de câmp;		●	
	AXA PRIORITARĂ 2 - COMUNITATE VIABILĂ – VIAȚĂ CULTURALĂ ACTIVĂ - DEZVOLTAREA VIEȚII CULTURALE ȘI COMUNITARE DIN COMUNA RECI			
1.	Înființarea grădiniței cu program prelungit	●		
2.	Susținerea funcționării centrelor after school	●		
3.	Întreținerea căminului cultural din localitatea Reci	●		
4.	Reabilitarea, eficientizarea energetică a căminelor culturale din localitățile Aninoasa și Saciova	●		
5.	Valorificarea spațiilor comunitare existente și amenajarea de noi spații	●		
6.	Valorificarea monumentelor locale		●	
7.	Construire muzeu al satului			●

Nr. crt.	Denumire proiect	Perioada implementare- termen		
		Scurt	Mediu	Lung
8.	Construire teren de fotbal cu gazon sintetic/artificial		●	
9.	Construire bazin didactic de înot în comuna Reci		●	
10.	Întreținerea și dezvoltarea sălii de sport		●	
11.	Prin Reci, pe două roți	●		
12.	Construire teren de fotbal cu gazon sintetic/artificial		●	
13.	Construire bazin de înot		●	
14.	Extinderea serviciilor medicale și îmbunătățirea echipamentelor	●		
15.	Modernizare clădire administrativă (fosta școală din Comolău)	●		
16.	Modernizare clădire fost Consiliu Local- Aninoasa	●		
17.	Reabilitare Școala Aninoasa	●		
18.	Reabilitare grădinița Radak Kata	●		
19.	Construire locuri de joacă pentru copii	●		
20.	Construire clădiri învățământ preșcolar și primar			●
21.	Construire creșe		●	
22.	Amenajare centru de experiență/ casă de joacă științifică			●
23.	Construire/ realizare de noi facilități medicale		●	
24.	Construirea / amenajare incubator de afaceri pentru persoane care provin din medii dezavantajate;		●	
25.	Construirea / amenajare Centru social de urgență pentru persoane fără adăpost;		●	
26.	Construire / amenajare locuințe protejate pentru persoane cu dizabilități;		●	
27.	Construire / amenajare Centru rezidențial pentru persoane vârstnice;		●	
28.	Construire / amenajare Centru de zi pentru persoane cu handicap;		●	
29.	Construire / amenajare Centru de zi pentru persoane cu probleme sociale (hrană și activități educaționale și recreative după masă);		●	
30.	Construirea / amenajare unui Centru de îngrijire pentru persoane cu boli cronice sau cu boli acute cu îngrijire prelungită sau în fază terminală;		●	
31.	Oferirea de suport pentru crearea și funcționarea microfermelor care să valorifice produsele locale, inclusive investiții privind prelucrarea produselor (lactate etc.);		●	
32.	Sprijinirea dezvoltării centrelor de servicii pentru agricultură;		●	
33.	Sprijinirea dezvoltării și modernizării unităților mici și mijlocii de procesare a produselor agricole situate în mediul rural;		●	
	AXA PRORITARĂ 3 - RECI – ECONOMIE LOCALĂ VIABILĂ, COMPETITIVITATE RIDICATĂ			
1.	Înființarea unui centru de colectare și depozitare a produselor agricole	●		
2.	Dezvoltarea infrastructurii agrare		●	
3.	Desemnarea și achiziționarea unui teren adecvat pentru sit-uri		●	

Nr. crt.	Denumire proiect	Perioada implementare- termen		
		Scurt	Mediu	Lung
4.	Amenajarea și dotarea terenului din punct de vedere infrastructural		●	
5.	Sprijinirea modernizării exploatațiilor agricole prin susținerea investițiilor în domeniu;		●	
6.	Sprijinirea dezvoltării sistemelor locale de irigații;		●	
7.	Facilitarea creării și modernizării centrelor logistice pentru agricultură;		●	
	AXA PRIORITARĂ 4 - INCLUDEREA COMUNEI ÎN CIRCUITUL TURISTIC REGIONAL			
1.	Elaborare plan urbanistic zonal și amenajarea zonei caselor de week-end			●
2.	Consolidarea sistemului de baraje în cazul lacurilor, asigurarea unui nivel constant al apei și asigurarea calității acesteia		●	
3.	Amenajarea împrejurimii lacurilor		●	
4.	Amenajarea brațului mort al Râului Negru		●	
5.	Conservarea, accesibilizarea și valorificarea turistică a monumentelor istorice		●	
6.	Accesibilizare și construire/reabilitare infrastructură în Mestecăniș	●		
7.	Extinderea capacității de cazare prin înființarea noilor structuri de primire		●	
8.	Tabăra de tineret		●	
9.	Dezvoltarea structurilor de agrement			●
10.	Construire puncte pentru observarea animalelor sălbatice în păduri, accesibilizarea și dotarea parcului de vânătoare din Saciova	●		
11.	Infrastructură auxiliară, amenajarea parcărilor și popasurilor de-a lungul principalelor trasee turistice și în apropierea obiectivelor turistice	●		
12.	Servicii de agrement în zona lacurilor		●	
13.	Oferirea informațiilor turistice, crearea unui punct de informare turistică	●		
14.	Realizare infrastructură velo astfel încât să se asigure conectarea cu comunitățile din vecinătate;		●	
15.	reabilitare, creare și dezvoltare a infrastructurilor destinate turismului bazat pe produse artizanale, meșteșugărești, prin crearea de ateliere de prezentare.		●	

Având în vedere prezența unor situri arheologice și a unor monumente istorice deosebit de valoroase pe raza administrativă a comunei Reci, se consideră oportună detalierea suplimentară a unor proiecte pentru o mai bună gestionare, dar fără a se limita la acestea, iar scopul fiind creșterea atractivității zonei din punct de vedere turistic:

- AXA 2 / Proiectul 6 – Valorificarea monumentelor locale:
  - Organizarea unei expoziții permanente de arheologie, cu vestigii din arealul comunei, într-un spațiu dedicat din cadrul primăriei;

- Realizarea cercetării etapelor de edificare și a unei reconstrucții virtuale (3D) a vechilor biserici reformate din comună;
- Realizarea cercetării etapelor de edificare și a unei reconstrucții virtuale (3D) a siturilor arheologice precum Cetatea Comolău și Cetatea medievală de la Saciova;
- Implicarea autorităților locale în susținerea financiară a cercetărilor arheologice din principalele situri.

- AXA 4 / Proiectul 5 – Conservarea, accesibilizarea și valorificarea turistică a monumentelor:
  - Amplasarea de indicatoare de orientare și panouri explicative la principalele situri arheologice din zonă;
  - Organizarea de evenimente de reconstituire istorică legate de fortificațiile din comună;
  - Elaborarea PUZ CP (pentru Zona Construită Protejată și pentru Cetatea de la Comolău) în vederea reglementării urbanistice și protejării monumentelor.
- AXA 4 / Proiectul 6 – Accesibilizare și construire/reabilitare infrastructură mestecăniș:
  - Marcarea și amenajarea de trasee de drumeție în zona siturilor arheologice, cu conectare la Mestecănișul de la Reci.

6. IMPLEMENTARE, CONTROL ȘI MONITORIZARE

6.1. Parteneriate oportune

Parteneriatele implică o colaborare strânsă pe bază de dialog sistematic intre diferiți actori si este relevant pentru gradul de descentralizare care caracterizează întreaga politică de coeziune economică si socială in Uniunea Europeană. Parteneriatele presupun adeseori implicarea actorilor relevanți precum:

- autorități regionale, locale, urbane si alte autorități publice competente;
- parteneri economici si sociali;
- orice alt organism considerat a fi in măsură să reprezinte societatea civilă, organizațiile civile si organismele însărcinate cu promovarea egalității dintre bărbați si femei.

Parteneriatul public-privat reprezintă un instrument de cooperare între autoritățile publice și organizațiile din cadrul sectorului privat, pentru realizarea de proiecte privind dezvoltarea locală. Dezvoltarea comunităților este un proces pe termen lung, care presupune, în mod normal, atât resurse financiare, cât și parteneriate locale durabile. În cadrul parteneriatelor, un rol fundamental îl joacă societatea civilă, recunoscută, neoficial, drept al treilea sector de bază cu influență pozitivă asupra statului și a pieței.

Dezvoltarea comunităților locale nu vizează exclusiv factorii de decizie de la nivel central, regional sau național. Pentru a asigura dezvoltarea locala, este necesară mobilizarea tuturor părților interesate (autorități locale, organizații și reprezentanți ai societății civile) și, implicit, formarea unui parteneriat solid între acestea. Rolul parteneriatului ține de expunerea principalelor provocări de la nivel local, stabilirea

priorităților, identificarea soluțiilor de dezvoltare și aplicarea de măsuri și strategii integrate.

Reperele globale de excelență impun formarea de parteneriate pe termen lung, între organizații de cercetare și firme, și colaborarea în jurul unor infrastructuri și programe de cercetare de anvergură internațională în domenii de frontieră ale științei și tehnologiei.

Aceste parteneriate au scopul de a crea un mediu stimulativ pentru inițiativa sectorului privat de a dezvolta proiecte precum:

- proiecte cu scopul abordării problematicii HORECA, prin care se dorește realizarea unei instituții de formare cu profil turistic, in așa fel încât in sezonul estival lipsa de personal sa nu mai fie o problema.
- proiecte cu scopul creării unui parc de afaceri/ cercetare in zona, prin care este abordata atât problematica concentrării tuturor industriilor într-un loc, dar si cea a surselor de venit ale bugetului local.
- parteneriate tip clustere, cu caracter inovativ al proiectului, si care are nevoie de un timp de incubare mai mare.

De asemenea, prin dezvoltarea de parteneriate, mecanismele de piață vor stimula antreprenoriatul inovativ și implicarea firmelor în activitățile economice noi.

Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară constituite in baza Legii 215/2001 a administrației publice locale, structuri de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate, in condițiile legii, de către unități administrativ teritoriale pentru realizarea in comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea in comun a unor servicii publice, reprezintă o formă viabilă de colaborare intre autorități publice locale.

Avantajele unei astfel de forme de asociere si colaborare sunt:

- sprijinul acordat de către guvern pentru asocierea unităților administrativ-teritoriale prin programe naționale de dezvoltare;
- crearea unei forme asociative larg utilizată la nivel local si regional;
- dezvoltarea serviciilor oferite de administrațiile publice locale respective
- creșterea capacității de cofinanțare a proiectelor in perspectiva accesării fondurilor structurale;

Parteneriatele public-private (PPP) - constituie o modalitate de introducere a managementului privat in serviciile publice, pe calea unei legături contractuale pe termen lung intre un operator si o autoritate publică.

In mod fundamental parteneriatul public-privat asigură serviciul public in totalitate sau parțial, in funcție de fondurile private atrase si face apel la know-how-ul sectorului privat.

Aspectele care trebuie luate in considerare in cazul implicării autorităților locale in astfel de parteneriate sunt următoarele:

- creșterea posibilităților de finanțare a realizării proiectelor de infrastructură, cu impact favorabil asupra logisticii dezvoltării afacerilor;

- interesul sectorului privat pentru colaborarea cu sectorul public in operațiuni generatoare de profit;
- sporirea atractivității pentru investitori străini si autohtoni;
- multiplicarea si diversificarea locurilor de muncă;
- participarea sectorului privat la realizarea de comenzi in domeniul infrastructurii si al unor proiecte de interes general cu finanțări din fonduri publice;

Selectarea partenerilor privați in vederea încheierii de parteneriate public-private se face pe baza următoarelor principii: libera concurență, proporționalitatea, recunoașterea mutual, tratamentul egal nediscriminatoriu, transparența.

ONG-urile, pe lângă rolul de liant intre administrația publică si cetățeni, acestea pot contribui la realizarea in comun a unor acțiuni, servicii sau proiecte de interes public local in domeniul asistenței sociale, sănătății, educației, culturii, protecției mediului, etc.

Principalele avantaje ale unui astfel de parteneriat, ce recomandă ONG-urile ca buni parteneri ai administrației publice sunt:

- flexibilitatea lor in a oferi exact acele servicii care sunt necesare beneficiarilor;
- flexibilitate mare a ONG-urilor in ceea ce privește instrumentele utilizate in oferirea serviciilor;
- cunoașterea mai bună a nevoilor comunității;
- resurse mai mari de timp;
- expertiza;
- capacitate de atragere de fonduri;
- dinamism.

6.2. Monitorizare, indicatori de evaluare, analiză impact

Responsabilitățile structurii de coordonare a Strategiei de dezvoltare locala - propuneri:

- Asigurarea coordonării si urmăririi stadiului implementării Strategiei;
- Asigurarea unui management eficient si corect in implementarea strategiei, inclusiv a gestionarii financiare corecte a fondurilor alocate implementării acțiunilor asumate de Primărie sau de Primărie in varii parteneriate;
- Monitorizarea modului de implementare, respectiv realizarea indicatorilor de progres, impact si rezultat a obiectivelor, direcțiilor si acțiunilor de dezvoltare;
- Asigurarea resurselor tehnice si administrative necesare bunei implementări a Strategiei;
- Organizarea monitorizării, evaluării si revizuirii periodice a implementării;
- Elaborarea rapoartelor de implementare si de revizuire periodice, după graficul de raportare agreat de Primărie;
- Urmărirea implementării si impactului Planului de comunicare si promovare a Strategiei

Implementare

Implementarea Strategiei de dezvoltare locala este un proces complex, care implica si afectează întreaga comunitate. Data fiind amploarea si diversitatea acțiunilor intra- si inter-sectoriale ale Strategiei, se propune o serie de instrumente de implementare care sa faciliteze atingerea viziunii si obiectivelor de dezvoltare ale Strategiei.

1. Planul de acțiuni este o prezentare structurata a tuturor acțiunilor si proiectelor propuse de Strategie, cu date si informații privind modul de abordare – in corelare cu alte acțiuni sau prin parteneriate strategice, resursele financiare necesare si surse posibile pentru asigurarea lor, legislația care guvernează proiectul, indicatorii de rezultat care permit evaluarea implementării acțiunii.
2. Planificarea in timp a planului de acțiuni, pe termen scurt si pe întreaga perioada de planificare, indica etapele de parcurs pentru implementarea proiectelor, respectând prioritățile identificate prin exercițiile de consultare a comunității.
3. Parteneriatul local continua si extinde eforturile de implicare si consultare a diverselor grupuri de interese locale din perioada de elaborare a Strategiei, fiind expresia răspunderii asumate de acele entități sau grupuri de entități in ceea ce privește contribuția directa si planificata la transpunerea Strategiei.
4. Asumarea responsabilităților de implementare, de către Consiliul local si Primaria, precum si de către Parteneriatul local.
5. Planului de comunicare si promovare a Strategiei către comunitatea locala si alte entități interesate este un instrument care va mari vizibilitatea asupra Strategiei, va informa si educa populația, grupurile de interese si de inițiativa, astfel încât sa se asigure implicarea prin propriile proiecte si susținerea Strategiei.

MONITORIZARE SI EVALUARE

Activitățile de monitorizare si evaluare a impactului si rezultatelor au ca scop asigurarea eficientei si calității in implementare, urmărirea sensului de implementare a strategiei si a componentelor sale, respectiv realizarea obiectivelor propuse.

Monitorizarea implementării

Monitorizarea implementării strategiei, ca întreg, si a acțiunilor concrete urmărește realizarea obiectivelor in contextul acțiunilor/activităților propuse, a resurselor umane, materiale si financiare alocate, respectarea planificărilor in timp, buna funcționare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte, performantele echipelor de implementare, etc.

In cazul apariției de devieri de la planificat, a situațiilor de criza sau de forța majora, modificări ale elementelor de precondiție, apariția de reacții negative sau neașteptate din partea participanților la strategie sau proiect, etc. activitatea de monitorizare va genera acțiuni de ajustare – restructurare – alocări suplimentare, prin care sa se asigure cele mai eficiente si raționale soluții de remediere si readucere a Strategiei sau proiectelor pe sensul de implementare prevăzut si, astfel, sa se asigure realizarea impactului așteptat.

Evaluarea rezultatelor si impactului

Sistemul de evaluare permite sa se aprecieze in ce măsura Strategia si proiectele componente si-au atins obiectivele propuse, iar rezultatele tangibile si intangibile sunt cele prevăzute, in termeni de eficienta, calitate si cantitate.

Evaluarea se realizează la trei momente cheie:

- Evaluarea anterioara începerii acțiunii: se evaluează impactul potențial al acțiunii si corectitudinea presupunerilor, constituind un element important de decizie asupra oportunității proiectului/acțiunii.
- Evaluarea intermediara a acțiunii: se efectuează la jumătatea perioadei de implementare, analizând cursul corect al acțiunii si rezult ele intermediare.
- Evaluarea finala se realizează după finalizarea proiectului, imediat sau/si după anumite perioade, pentru a analiza daca au fost atinse rezultatele prevăzute de proiect. Aceasta evaluare poate servi ca justificare pentru noi proiecte care sa consolideze sau sa corecteze rezultatele realizate.

Pentru realizarea monitorizării si evaluării, atât la nivel de strategie cat si la nivel de acțiune individuala, se vor utilizează doua tipuri de indicatori: indicatori de progres, la nivel de strategie si indicatori de impact si de rezultat, la nivel de acțiuni concrete.

In ceea ce privește indicatorii de impact si de rezultat, aceștia se stabilesc pentru fiecare acțiune si proiect concret in parte, recomandări in acest sens fiind făcute in planul de acțiuni.

REVIZUIRE

Strategia de dezvoltare locala va fi revizuita periodic, pentru a se evalua succesul eforturilor de implementare si a lua toate masurile ca planul sa rămână valabil pe măsura de comunitatea evoluează. Se vor opera ajustările, rafinările si actualizările necesare, astfel încât cetățenii sa fie convinși cum comunitatea lor se dezvolta in sensul progresului social, economic si al mediului.

Revizuirea Strategiei se va realiza la intervale relativ scurte, datorita perspectivelor de schimbări rapide si consistente la nivelul întregii societăți romanești. Prima revizuire se recomanda la finele perioadei de "termen scurt" – 2029. Revizuirea va cuprinde toate etapele de elaborare, in mod special etapele de consultare a comunității si de evaluare de mediu.

Exercițiul de revizuire va tine cont de următoarele elemente:

- Rezultatele monitorizării implementării si evaluării impactului strategiei pana la momentul revizuirii;
- Evoluția bugetului local;
- Legislație noua;
- Modificări in strategiile naționale, regionale sau județene
- Gradul de realizare a obiectivelor/ măsurilor cu implementare spațială/ necesitatea de reconsiderare a unora dintre acestea ca urmare a transformării contextului socio-economic local/ regional

Indiferent de ritmul de revizuire, este necesara o raportare anuala a rezultatelor de implementare, care sa includă o detaliere a proiectelor care urmează sa fie continuate sau atacate in următorul ciclu de 12 luni si efectele acestora asupra exercițiului bugetar.